

SAMUELWAN SUTICHASQA

PUNTA KAQ LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Samuelpa sutinwan sutichasqam. Payqa karqa puntallaraq rikurimuq ancha reqsisqa willakuqmi hinaspa jefekunapa gobiernasqan tiempokunapa tukupayninpiña kamachikuqmi. Israelpa mirayninkunaqa yaqa iskay pachak watam mana pipapas gobiernasqan hatun chaqwapi karqaku chaywanpas paykunaqa chulla runa hina-llañam rikurirurqaku, chaynaqa karqaku Tayta Diospa akllasqan Rey Saulpa gobiernasqan kaspankum. Paytam gobiernanapaq Samuel aceitewan tallirqa. Kay punta kaq librom anchata willakun Samuelmanta, Rey Saulmanta hinaspa Rey Davidmanta.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Samuelpa imaynanpim nacesqanmanta chaynataq Israel runakunapa kamachiqnin kaspá rurasqankunamanta (1-7).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Saulpa gobiernay qallarisqan watakunamanta (8-15).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Saulpa gobiernon wichinayaypaq kasqanmanta hinaspa rey kayninpi astawan hukmanyarusqanmanta. Chayna rikuriruspanmi Davidta enemigakuspan wañurachinanapaq qatikacharqa. Davidpas guerrillero hinaña rikuriruspanmi Filistea runakunapa favorninpiña pelearqa (16-30).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Gilboa Moqopi Filistea runakunawan peleachkaspa Saulpa wañurusqanmanta (31).

Kay libroman hinaqa Tayta Diosmanta mana rakikuspa kawsakuyqa hawkayaytawan Diospa favornintam apamun, payta mana kasuqkunapaqmi ichaqa desgraciawan ñakariylla kachkan.

Samuelpa nacesqanmanta

1 ¹Efrain Orqokunapim karqa Rama sutiyoq llaqta, chaypim *yacharqa Elcana sutiyoq runa. Paymi karqa Jerohampa churin. Jerohamñataqmi karqa Eliupa churin. Eliuñataqmi karqa Tohupa churin, Tohuñataqmi karqa Efrainpa castan Zufpa churin. ²Elcanam karqa iskay warmiyoq, hukninpa sutinmi karqa Ana, hukninpañataqmi karqa Penina. Peninapam karqa wawankuna, Anapañataqmi mana karqachu. ³Elcanam llaqtanmanta sapa wata riq Silo llaqtaman Llapallan Kamachiq Tayta Diosta adoranapaq chaynataq animalkunata wañuchipunanapaq. Chaypim *yacharqa sacerdote Eliy. Paypam karqa iskay qari churinkuna, hukninpa sutinmi karqa Ofni, hukninpañataqmi karqa Finees. Paykunapas karqaku Tayta Diospa sacerdotenkunam.

⁴Tayta Diospaq animalkunata Elcana wañuchispanmi tocaqninta qoq warmin Peninaman chaynataq llapallan churinkunamanpas chaynapi mikunankupaq.

⁵Anamanmi ichaqa kuyasqanrayku huk chaynatawanraq qoykuq Tayta Diospa munayninman hina mana wachakuq kachkaptinpas. ⁶Anataqa mana wachakuqta Tayta Dios rurarusqanraykum Penina paypa contranpi kaspan piñachiq hinaspa llakichiq.

⁷Chaynatamá ruraq sapa wata Tayta Diospa wasinman riptinku. Anañataqmi chaynata piñachiptin waqaspan mana mikuqchu. ⁸Chaymi qosan Elcana nirqa:

—Ana ¿imanasqataq waqachkanki? ¿Imanasqataq mana mikunkichu? ¿Imanasqataq llakisqa kachkanki? ¿Manachum ñoqaqa chunka wawaykikunamantapas aswan allinraq qampaq kani? —nispa.

⁹Chaymi Silo llaqtapi Ana mikuykuspan hinaspa tomaykuspan hatarirqa. Eliy sutiyoq sacerdoteñataqmi Tayta Diospa templonpa punkunpi sillapi tiyachkarqa. ¹⁰Anam llumpayta waqastin llakisqallaña Tayta Diosta mañakurqa. ¹¹Prometekuspanmi kaynata nirqa:

—Llapallan Kamachiq Tayta Dios, kay sirvientaykipa ñakarisqayta qawaykuspaykiyá ama qonqaruwaychu. Qari wawata qoykuwaptikiqa ñoqam qam Tayta Diospaq sapaq-chapusqayki kawsanankama. Chayraykum chukchanpas kanqa mana rutuna —nispa.

¹²Tayta Diospa ñawpaqinpi unaysu Ana mañakuptinmi paypa siminta sacerdote Eliy qawarqa. ¹³Sonqollanpi mañakuptinmi Anapaqa simillan kuyurqa, rimasqanqa manam uyarikurqachu hinapinmi Sacerdote Eliyñataq sinkapaq hapirqa. ¹⁴Chaymi sacerdote Eliy nirqa:

—¿Haykapikamataq machasqa kanki? ¡Mallaqyayñayá! —nispa.

¹⁵Chaymi Anañataq nirqa:

—Manam vinotaqa nitaq poqosqa aqatapas tomarqanichu, ñoqaqa Tayta Diosmanmi sonqoymanta willakuchkani tukuy llakiyta. ¹⁶Amayá hapillawaychu mana allin warmipaqqa. Llumpay llakisqa kaspaymi kunankama mañakuchkani —nispa.

¹⁷Chaymi Eliyñataq nirqa:

—Ripukuy hawkalla. Israelpa Diosninyá imam mañakusqaykita qosunki —nispa.

¹⁸Hinapinmi Anañataq nirqa:

—Gracias favoreceykuwasqaykimanta —nispa.

Kutikuspanmi mikurqaña chaymi uyanpas manaña hukmanyasqachu karqa. ¹⁹Tutapayta hatarispankum Tayta Diosta adorarqaku hinaspa kutirqaku Rama llaqtapi wasinkuman. Elcanam warmin Anawan puñurqa hinapinmi Anapa mañakusqanta Tayta Dios rurarqa.

²⁰Tiempopa risqanpim Ana wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata hinaspa “Samuelwan suticharqa. Chaynatam suticharqa mañakusqanta Tayta Dios uyariyqusqanrayku.

²¹Chaymantam Elcana lliw familiarin rirqa Silo llaqtaman costumbrenman hina Tayta Diosman animalkunata ofrecenanpaq chaynataq imam prometekusqantapas chaypi qomunanpaq. ²²Anam ichaqa mana rispan qosanta nirqa:

—Manam ñoqaqa risaqchu wawata anukanaykama. Chaymantañam apaspay Tayta Diosman presentasaq chaypiña wañukunankama *yachananpaq —nispa.

²³Hinapinmi qosan Elcanañataq nirqa:

—Munasqaykiman hinayá ruray. Hinapiyá kakuy wawata anukanaykikama. Tayta Diosyá cumplichun imam prometekusqanta —nispa.

Chaynapim Anaqa quedaruspan wawanta uywarqa anukanankama. ²⁴Wawata anukaruspanmi taksachallaraq kachkaptin aparqa Silo llaqtapi Tayta Diospa wasinman. Anaqa pusarqataqmi kimsa watayoq torillotapas hinaspa aparqataq iskay chunka iskayniyoq kilo harinatapas.

Aparqataqmi huk odre vinotapas. ²⁵Torillota Diosman ofreceykuspanmi warchachata qoykurqa sacerdote Eliyman. ²⁶Paytam nirqa:

^a 1:20 Hebreo simipi Samuel ninanqa “Diosta mañakuy” ninanmi.

—Taytáy, chullachalla almayki hawam yuyarichiki, ñoqaqariki kachkani Tayta Diosta qampa ñawpaqnikipi mañakuqmi.

²⁷Kay wawata qowananpaqmi mañakurqani, kayqayá mañakusqaytaqa Tayta Dios qoykuwan. ²⁸Chaymi ñoqapas payman qochkani wañukunankama Tayta Diosta servinanpaq —nisa.

Hinaptinmi sacerdote Eliy qonqoranpa kumuykuspan Tayta Diosta yupaycharqa.

Diosta Ana alabasqanmanta

- 2** ¹Anam mañakuspan takirqa:
 Dios Taytalláy,
 qamraykum sonqoypi kusikuchkani.
 Qamllapim ñoqaqa kallpanchakuchkani.
 Enemigoykunapa contranpim rimariymanña.
 Librawasqaykiraykum kunanqa kusikuchkaniña.
- ² Dios Taytalláy,
 iqam hina chuyaqa manam pipas kanchu!
 iQam hinaqa manam pipas kanchu!
 iQam hina harkaykuwaqniyqa manam pipas kanchu!
- ³ Amayá pipas rimachunchu hatun tukuspaqa,
 amayá pipas alabakuchunchu llumpaytaqa.
 Tayta Diosqariki tukuy ima yachaq Diosmi.
 Payqa runapa tukuy ima rurasqanta controlaq Diosmi.
- ⁴ Payqa kallpasapakunapa flechanankuna pakipaqmi.
 Mana kallpayoq runakunata kallpanchaqmi.
- ⁵ Saksaruspa puchupakuqkunam
 kunanqa parten tantallapaña llamkachkanku.
 Yarqaymanta kaqkunam
 kunanqa saksasqaña kachkanku.
 Mana wachakuqkunapas,
 qanchis wawayoqñam kachkanku.
 Achka wawayoq kaqkunañataqmi
 wayta hina chakisqaña kachkanku.
- ⁶ Tayta Diosllam pitapas wañurachinman
 chaynataq kawsarichinmanpas.
 Payllam wañuqkunapa kasqanman wischuykunman
 chaynataq horqomunmanpas.
- ⁷ Tayta Diosllam pitapas wakchayachinman
 chaynataq apuyachinmanpas.
 Payllam pitapas urmachinman
 chaynataq sayarichinmanpas.
- ⁸ Diosllam wakchatapas hatarichin
 pampapi urmasqanmanta.
 Payllam limosna mañakuqtapas sayarichin
 uchpapa kananmanta.
 Hinaspam ancha reqsisqa runakunawanña tiyaykachin.

Hinaspam reqsisqa runakunapa tiyananpiña tiyaykachin.
Tayta Diospam kay pacha takyachiq pilarkunaqa,
chaykunapa hawanpim kay pachata churaykurqa.

⁹ Paymi waqaychan chuyanchasqan runakunataqa.
Ichaqa tutayaypim chinkarachinqa mana allin ruraqkunataqa.
Manam pipas vencenmanchu kikinpa kallpallanwanqa.

¹⁰ Tayta Diosmi pasaypaqta tukurunqa
contranpi sayariqkunataqa.
Paykunapa contranpim
cielomanta kachaykamunqa rayokunata.
Tayta Diosmi juzganqa
kay pachapi llapallan runakunata.

Qonqam atiyta akllakusqan reymanpas.
Kallpanchanqam aceitewan tallispa nombrasqantapas.

¹¹ Chaymantam Elcana kutikurqa Rama sutiyoq llaqtapi wasinman. Warmacha Samuelñataqmi sacerdote Eliywan qeparurqa Tayta Diosta servinapqa.

Eliypa churinkuna mana allinlla rurasqankumanta

¹² Eliypa churinkunam karqaku mana allinlla ruraqkuna. Paykunaqa Tayta Diostam mana respetarqakuchu ¹³ nitaqmi respetarqakuchu reglamentoman hina runakunapqa sacerdotekuna imam ruranankutapas. Pipas animalta wañuchispan Diosman ofreceptinmi chay sacerdotepa sirvienten trincheyoq rispan aychata yanuchkaptinku ¹⁴ chay trinchewan horqoq perolmanta, mankamanta otaq sartenmantapas.

Chay trinchewan lliw horqosqanqa karqa sacerdotepaqmi. Chaynatam ruraqku Silo llaqtaman riq Israel casta llapallan runakunawan. ¹⁵ Altarpi manaraq wirata kañachkaptinkupas sacerdotepa sirvienten rispanmi Diosman animal ofrecek runata niq:

—Sacerdotepaq kankanapaqyá qoway aychata. Manam chaskisunkimanchu yanusqatañaqa aswanqa chawallatam —nispan.

¹⁶ Hinaptinmi chay animal ofrecek runañataq niq:

—Wiraraqyá puntata ruparuchun chaymantañayá munasqaykita horqokuykuy —nispa.

Chaynata niptinmi sirvienteñataq niq:

—Manam. ¡Kunanpunim qowankiqa! Mana chayqa qechurusqaykipunim —nispa.

¹⁷ Chaynapimá chay mozo sacerdotekunaqa llumpa-llumpayta huchallikurqaku Tayta Diospa qayllanpi. Paykunaqa Tayta Diosman qosqanku ofrendakunatamá yanqallapaq hapiqku.

¹⁸ Samuelñataqmi Tayta Diosta servirqa linomanta *efodwan pachasqa. Payqa karqa warmallaraqmi. ¹⁹ Mamanmi taksa sotanachanta rurapuq sapa wata.

Chaytam apaq Silo llaqtaman qosanwan rispan, chaypim watan-watan animalta wañuchispa Diosman ofrecekqu. ²⁰ Chaymi Elcanapaqwan warminpaq sacerdote Eliy Diospa bendicionninta mañakuspan Elcanata niq:

—Kay warmikim Tayta Diosmanta mañakusqan wawan Samuelta qoykurqa payman, chaynaqa kay warmikiپیá Dios qosunki churikikunata kay warmapa rantinpi —nispa.

Chaymantam kutikuqku wasinkuman. ²¹ Anata Tayta Dios favoreceykuptinmi wiksayakururqa. Chaymi kimsakama wachakururqa qaritakama, wachakur-

gataqmi iskay warmi wawankunatapas. Samuelñataqmi wiñarqa Tayta Diospa ñawpaqninpi. Payqa karqa warmallaraqmi.

²²Sacerdote Eliymi karqa llumpay machuña. Payqa yacharqam churinkunaqa Israel casta llapallan runakunawan tukuy ima rurasqankuta. Yacharqataqmi Diosman asuykuna karpapa punkunpi serviq warmikunawan puñukusqankutapas.

²³Chaymi nirqa paykunata:

—¿Imanasqataq rurankichik kaykunata? Mana allin rurasqaykichiktam uyarini kay lliw runakunamanta. ²⁴Amayá chaynaqa kachunchu churillaykuna. Tayta Diospa runankunamanta kay uyarisqaykunaqa manapunim allinchi. ²⁵Sichum pipas runamasinpa contranpi huchallikuruptinqa Diosmi allinyanachinman. Ichaqa pipas Tayta Diospa contranpi huchallikuruptinqa ¿pitaq paywan allinyanachinman? —nispa.

Chaynata tayan niptinpas paykunaqa manam kasurqakuchu. Tayta Diosqa ñam tantearurqaña paykunata wañurachinanpaq.

²⁶Warma Samuelñataqmi wiñarqa Tayta Diostapas chaynataq runakunatapas agradastin.

²⁷Huk punchawmi sacerdote Eliyman Diospa runan hamuspan Tayta Diospa nisqanta nirqa:

—Egipto nacionpi ñawpa abueloykikuna Rey Faraonta servichkaptinkum paykunaman rikurirqani. ²⁸Chaymi Israel llapallan ayllukunamanta ñawpa abueloyki Aaronpa castankunata akllarqani sacerdoteykunaña kanankupaq, chaynapi altarniypa hawanpi animalkunata kañapuwankupaq chaynataq inciensotapas kañapuwankupaq chaynataq *efodwanpas churakuspa ñawpaqniypi serviwanankupaq. Ñawpa sacerdote abueloykikunamanqa qorqanitaqmi Israelpa mirayninkunapa kañasqanku ofrendakunatapas. ²⁹Chaynaqa ¿imanasqamá kamachisqaytaqa manaqa kasukunkichikchu? Ñoqaqariki kamachirqaykichik animalkunata carpaypa kasqanpi ofreowanaykichikpaqmi chaynataq ofrendakunatapas presentawanaykichikpaqmi. ¿Imanasqataq ñoqamantapas mastaraq churikikunata hatuncharunki? Israel runaykunapa lliw allinnin ofrendakunawanmi paykunata wirayrachinki. ³⁰Chayraykum Israelpa yupaychasqan Tayta Dios nini kaynata: Ñoqam nirqani miraynikipas chaynataq abueloykikunapa mirayninpas wiñaypaqña serviwanankupaq. Kunanmi ichaqa mana chaynañachu kanqa. Ñoqaqa reqsisqatam rurasaq haykam yupaychawaqniytaqa. Despreciawaqniykunatam ichaqa ñakasaq. ³¹Hamuchkanmi punchawkuna kallpaykita chinkarachinaypaq, chinkarachisqataqmi abueloykikunapa castanpa kallpantapas chaymi qampa castaykipiqa manaña pipas machuyayman chayanqañachu. ³²Israelpa castan runakunata sumaqlataña favoreceptiymi paykunamanta envidiakunki. Qampa familiaykiqa manañam pipas machuyayman chayanqañachu. ³³Ichaqa familiaykimantam hukninta puchuchisqa altarniypa hichpanpi kananpaq chaynapim qampas waqasqallaykipi ñawsayarunki hinaptinmi sonqoykipas nanarinqa. Wakin miraynikim ichaqa kallpankupi kachkasparaq lliw wañuchisqa kanqaku. ³⁴Chaymi kay señal qampaq kanqa: churiki Fineestawan Ofnitam iskayninkuta wañurachinqaku huk punchawllapi. ³⁵Hinaptinmi ñoqañataq confianza kaq sacerdoteyta churasaq. Ñoqaqa churasaq sonqoyman hinaspa munasqayman hina ruraqtam, paypa aylluntam anchallataña mirachisqa akllakusqay reyta sapa punchaw servinanpaq. ³⁶Chaymi pipas aylluykimanta kawsasparaqqa payman rinqa limosnero hina hinaspa qonqorakuykuspan ninqa: “Ama hina kaspaykiyá aslaña pagawanayki kaptinpas otaq parten tantallaña qowanayki kaptinpas sacerdotekunaman hina llamkayta qoykullaway chaynapi asllatapas mikunaypaq” nispa.

Samuelta Tayta Diospa qayasqanmanta

3 ¹Samuelmi warmallaraq kachkaspan sacerdote Eliyta yanapaspan Tayta Diosta servirqa. Chay tiempokunapim Tayta Diosqa manaña ancha pitapas rimapayarqachu imam munasqanmanta. Manam pimanpas imatapas revelarqañachu. ²Huk tutam sacerdote Eliy puñuchkarqa cuartonpi. Paymi ñawsayayta qallaykuspan manaña qawakuytapas atirqañachu. ³Samuelñataqmi puñuchkarqa Tayta Diospa temlonpi, chaypim kachkarqa Diospa baulninpas, mecheropas hinallaraq ratachkaptinmi ⁴Tayta Dios qayarqa:

—Samuel —nispan.

Chaymi Samuelñataq nirqa:

—¿Imata? —nispa.

⁵Chaymi Eliypa kasqanman kallpaspan nirqa:

—Taytay ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.

Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:

—Manam ñoqaqa qayamurqaykichu. Kutispaykiyá puñukamuy —nispa.

Chaymi Samuel kutirisan hukawan siriykurqa. ⁶Ichaqa Tayta Diosmi hukta-wan Samuelta qayarqa:

—iSamuel! —nispa.

Chaymi Samuel hatarispan rirqa Eliypa kasqanman hinaspan nirqa:

—Taytáy ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.

Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:

—Manam ñoqaqa qayamurqaykichu, churilláy, kutispayá puñukamuy —nispa.

⁷Samuelqa manaraqmi reqsirqachu Tayta Diosta. Arí, kikin Diospas manaraqmá imatapas paymanqa rimapayarqaraqchu. ⁸Ichaqa Tayta Diosmi Samuelta qayarqa kimsa kaq kutipi hinaptinmi Samuel rirqa Eliypa kasqanman hinaspan nirqa:

—Taytáy ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.

Chaymi Eliy musyarurqa warmallaraq Samueltaqa Tayta Dios qayamusqanta.

⁹Chaymi Samuelta Eliy nirqa:

—Kutikuspayki puñukamuy. Yapatawan qayamusuptikiqa kaynatam ninki: “Rimapayaykuwayá Dios Taytalláy, kay serviqnikiqa uyarichkaykim” nispa.

Chaynata niptinmi Samuelqa kutikuspan kaqla puñuykurqa. ¹⁰Chaymi Tayta Dios hamuspan sayaykurqa hinaspan puntakunata hina qayarqa:

—iSamuel! iSamuel! —nispan.

Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Rimapayaykuwayá, Dios Taytalláy, kay serviqnikiqa uyarichkaykim —nispa.

¹¹Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Israel runakuna ukupim rurasaq huk hatun castigota, chay castigomanta lliw uyariqkunapas muspaypi hinaraqmi rikurirunqaku. ¹²Chay punchawpim cumplisaquni sacerdote Eliyman tukuy ima nisqayta. Arí, paytam nirqani familiaña contranpi imam ruranyta. ¹³Nirqaniñamá familiantapas wiñaypaq castiganyamanta. Arí, churinkuna ñakawachkaptinpas payqariki manam corre-girqachu. ¹⁴Chayraykum jurarqani Eliypa familiaña contranpi. Chay mana allin rurasqanmantaqa manam haykapipas pampachasqachu kanqa animalkunataña wañuchipuwaptinpas nitaq kawsay ofrendakunata qowaptinpas —nispa.

¹⁵Chaymantam Samuelqa waqtapakamurqa achikyanankama. Hinaspan kicharqa Tayta Diospa temponpa punkunkunata. Samuelmi manchakurqa imam uyarisqankunata sacerdote Eliyman willaykuyta. ¹⁶Ichaqa Eliymi Samuelta qayaspan nirqa:

—Yaw Samuel —nispan.

Chaymi payñataq nirqa:

—¿Imata taytay? —nispa.

¹⁷Chaymi sacerdote Eliy tapurqa:

—¿Imatataq Tayta Dios nisurqanki? Ama pakawaspayá willaykuway. ¡Diosyá llumpayta castigasunki imapas nisusqaykita pakawaptikiqa! —nispan.

¹⁸Hinaptinmi Samuel willarqa lliwta mana imatapas pakaspan. Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:

—¡Payqa Tayta Diosmi! ¡Rurachun imam munasqanman hinayá! —nispa.

¹⁹Samuel wiñaptinmi Tayta Dios yanaparqa. Cumplirqamá Samuelman tukuy ima nisqanta. ²⁰Chaymi Israelpa llapallan castan runakuna Dan llaqtamanta qallaykuspa Beerseba llaqtakama yacharqaku Samuelqa Tayta Diosmanta cheqaptapuni willakuq kasqanta. ²¹Yapatawanmi Tayta Dios rikurirqa Silo llaqtapi. Chaypimá Samuelman willaq imapas rimapayay munasqanta.

4 ¹Hinaptinmi Samuelñataq willaq Israel casta llapallan runakunaman.

Diospa baulninta Filistea runakuna qechurusqanmanta

Chay tiempopim Filistea runakuna huñunakururqaku Israelpa castankunawan guerrapi peleanankupaq chaymi Israelpa castankuna peleaq lloqsispanku karpankuta sayachirqaku Eben-ezer sutiyoq lugarpa hichpanpi. Filistea runakunañataqmi karpankuta sayachirqaku Afec sutiyoq lawpi. ²Filistea runakunam kinrayninman chutarikurqaku Israel casta runakunawan peleanankupaq. Peleayta qallaykup-tinkum Israel casta runakunata Filistea runakuna vencerurqa. Chay peleasqanku pampapim wañurachirqaku tawa waranqa runakunata Israel castamanta. ³Chaymi Israel casta tropakuna campamentoman kutiykuptinku ancianokuna nirqaku:

—¿Imanasqataq Tayta Diosqa Filistea runakunawanqa vencerachiwanchik? Ris-panchikyá Silo llaqtamanta aparamusunchik Tayta Diospa contrato rurasqan baulta chaynapi chawpinchikta rispan enemigonchikkunamanta salvawananchikpaq —nispa.

⁴Chaynapim Silo llaqtaman runakunata kacharqaku. Chay llaqtamantam apamurqaku Llapallan Kamachiq Tayta Diospa contrato rurasqan baulta. Chaypim payqa tiyan querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi. Eliypa churin Ofniwan Fineespas compañaraqakum Diospa contrato rurasqan baulta. ⁵Tropakunapa campamentonman Tayta Diospa contrato rurasqan baul chayaruptinmi Israelpa castankuna kusikuyman qaparirqaku allpapas yachapayanankama.

⁶Filistea runakunañataqmi sinchi qapariyta uyariruspanku tapunakurqaku:

—¿Imanasqataq sinchillataña qaparichkanku Hebreo casta runakunapa campamentonpiqa? —nispa.

Chaymantañam yacharurqaku Tayta Diospa contrato rurasqan baulninta campamenton aparamusqankuta. ⁷Chaymi Filistea runakunaqa mancharikuspanku nirqaku:

—¡Diosmi chayaramun campamentonkuman! ¡Imaynaraq kasunchik, ñawpaqtaqa manam kaynachu karqa! ⁸¡Imaynaraq kasunchik! ¿Pirax librawasunchik chay atiyniyoq Diosninkumantaqa? Chay Diosninkuqariki chunniqqipas tukuy rikchaq castigowanmi Egipto nacion runakunata castigarqa. ⁹¡Chaynaqa Fi-

listea runakuna, kallpanchakuspa, qarinchakuspa peleaychik! ¡Hebreo casta runakunam serviwarqanchik, yanqañataq ñoqanchikpas paykunapa serviqnin rikuriruchwan! ¡Chaynaqa qarinchakuspaya peleasunchik! —nispá.

¹⁰Filistea runakunamá peleaspanku vencerurqaku Israel casta runakunata. Paykunam lluptikurqaku karpankuman. Chaypi wañuqkunam karqaku achkallay-achkasu. Israel castamanta chakiwan puriq tropakunam wañururqaku kimsa chunka waranqa runakuna. ¹¹Filistea runakunamá Diospa contrato rurasqan baulnintapas qechururqaku. Eliypa churin Ofnitawan Fineestapas iskaynintam wañurachirqaku. ¹²Ichaqa Benjaminpa ayllunmanta guerrapi peleaq huk qarim kallpaspan chay punchawlla Silo llaqtaman chayarurqa. Chayarurqaqa pachanpas llikipasqa hinaspa umanpas allpallañam. ¹³Chayaruptinmi sacerdote Eliyqa uyan-uyanlla ñanpa patanpi tiyachkasqa sillanpi. Paymi llupay preocupasqa kachkarqa Diospa contrato rurasqan baulmanta. Chay kallpamuq runamá llaqtanman chayaruspan willaykurqa imam pasakusqanmanta hinaptinmi lliw llaqtantin runakuna qaparispa waqarqaku. ¹⁴Chay qaparisqankuta uyarisanmi Eliyñataq nirqa: —¿Imanasqataq chaynatañaqa qaparichkanku? —nispá.

Hinaptinmi chay runa utqayllamanña rispan Eliyman willarqa. ¹⁵Eliymi karqa isqon chunka pusaqnin watayoqña chaymi manaña rikukuytapas atirqachu puyuyasqa ñawiyog kasqanrayku. ¹⁶Chay runam sacerdote Eliyta nirqa:

—Chayraqmi chayaramuni guerramanta. Kunanmi ayqekamurqani peleasqay lugarmanta —nispá.

Chaymi Eliy tapurqa:

—¿Imataq pasakun taytáy? —nispá.

¹⁷Hinaptinmi chay willakuqñataq nirqa:

—Israel casta runakunam lluptikunku Filistea runakunamanta. Chaynataqmi runakunapas achkallaña wañurunku. Churiki Ofniwan Fineespas iskayninkum wañurunku, Diospa baulnintapas Filistea runakunam qechurunku —nispá.

¹⁸Diospa baulninmanta willaykuptinmi sillamanta Eliy wichiylkurqa. Wichiykurqaqa qepan lawmanmi zaguan punkupa ladonpi chaymi llasaq cuerpo machuña kasqanrayku kunkanta pakiruspan wañukurqa. Payqa tawa chunka watapunim Israel casta runakunapa jefen karqa. ¹⁹Llumchuynintañaataqmi wachakuy hapi-rurqa. Chay llumchuyninqa karqa Fineespa warminmi. Paymi wiksayoq kaspan onqonan hichpapiña kachkarqa. Diospa baulnin qechusqa kasqantam uyarirurqa, uyarirurqataqmi suegronpa hinaspa qosanpa wañukusqantapas chaymi kallpanchakuykuspan wachakururqa. ²⁰Wañunayachkaptinmi payta yanapaqninkuna nirqaku:

—Ama manchakuychu, qari wawatam wachakurunki —nispá.

Paymi ichaqa manaña imatapas nirqachu nitaqmi musyakurqañachu ²¹⁻²²wawantam suticharqa ^bIcabodwan: “Tayta Diospa atiyinmi Israel casta runakunamanta chinkarun” nispá.

Chaynataqa nirqa Diospa baulnin qechusqa kasqanraykum chaynataq suegronpiwan qosan wañukusqanraykum.

Diospa Baulnin Filistea runakunapa llaqtanpi kasqanmanta

5 ¹Filistea runakunam Diospa baulninta qechuruspanku Eben-ezer sitiomanta aparqaku Asdod llaqtaman. ²Hinaspam Señor Diospa baulninta apaykurqaku

^b 4:21 Hebreo simipi Icabod ninanqa “Atiyi chinkarun” ninanmi.

Dagon sutiyoq taytachankupa temponman. Chaypim churarqaku Dagon sutiyoq taytachankupa waqtanpi. ³Paqarinnintin punchawmi Asdod llaqtayoq runakuna tutapayta hatarispan rirqaku hinaspam taytachanku Dagonta tarirurqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi pakcharayachkaqta. Chaymi taytachanku Dagonta churarqaku maymi kasqanman. ⁴Chay punchawpa paqarinninmanmi tutapayta hatarispa hukta-wan hamurqaku. Hinaspam Dagontaqa hukta-wan tarirurqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi pakcharayachkaqta. Ichaqa chay taytachanku Dagonpa umanñataqmi iskaynin makinpiwan qorusqaña kachkasqa punku pasaykunapi. Taytacha Dagonpaqa cuerpollanñam puchurusqa. ⁵Chayraykum Asdod llaqtapi Dagonpa wasinman yaykuq sacerdotekunaqa mana sarunkuchu punku pasaykunata. Chaynallatam ruranku llapallan chayman yaykuqkunapas kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

⁶Chaymantam Tayta Diosqa Asdod llaqtayoqkunata sinchillataña castigaraq. Manchakuymi yaykururqa Asdod llaqtayoqkunaman chaynataq vecinonkunanapas. Paykunatam chupupakuy onqoywan hapirachirqa. ⁷Chaymi Asdod llaqtayoqkuna chaykunata qawaykuspanku nirqaku:

—Israel runakunapa Diosninpa baulninpa amapuniña ñoqanchikwanqa kachunchu. Chay Diosmi llumpayta castigawachkanchik. Castigachkantaqmi taytachanchik Dagontapas —nispa.

⁸Chaymi Asdod llaqtayoq runakunaqa Filistea runakuna ukupi kamachikuqkunata qayachimurqaku hinaspam paykunata tapurqaku:

—¿Imatataq rurasunchik Israel casta runakunapa Diosninpa baulninwan? —nispanku.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Aparuychik Gat llaqtaman —nispa.

Chaymi Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta Gat llaqtaman aparqaku. ⁹Ichaqa chay llaqtaman aparuptinkum paykunata anchallataña Tayta Dios chaqwarachirqa. Chay llaqtapi *yachaqkunatam taksamanta hatunkama chupupakuy onqoywan hapirachirqa.

¹⁰Chaymi Filistea runakunaqa Diospa baulninta aparachirqaku Ecron llaqtamanña. Ichaqa Diospa baulnin Ecron llaqtaman chayaruptinmi Ecron llaqtayoqkuna qaparirqaku kaynata:

—iLlapallanchikta wañurachiwananchikpaqmi aparamuwanchik Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta! —nispa.

¹¹Tukuy chay llaqtakunapi llumpaysuta Dios castigasqanraykum chaqwallapiña llapa runakuna tarikurqaku wañuy patanpi hinaña. Chaymi qayachirqaku Filistea runakuna ukupi llapallan kamachikuqkunata hinaspam nirqaku:

—Apaychik kaymanta Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta. Kutichiychik maymi kasqanman chaynapi ama llapallanchikta wañurachiwananchikpaq —nispa.

¹²Chay llaqta runakunapa qaparisqanqa chayarqa cielokamaraqmi. Wañuyman-ta lluptiqkunapas chupupakuy onqoywanmi hapirachikurqaku.

Filistea runakuna Diospa baulnin kutichisqankumanta

6 ¹Tayta Diospa baulninmi karqa qanchis killapuni Filistea runakunapa allpanpi. ²Filistea runakunam qayachirqaku sacerdotekunatawan adivinokunata hinaspam tapurqaku:

—¿Imatataq rurasunchik Tayta Diospa baulninwanqa? ¿Imaynatataq kutichiwanchik maymi kasqanmanqa? —nispa.

³Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta kutichispaqa amamá apankichik mana imayoqtachu. Aswanqa pagaychikyá huchallikusqaykichikmanta ofrendata. Chayraqmi sanoyankichik hinaspa yachankichiktaq imanasqam castigoqa qamkunamanta mana karunchakusqanta —nispa.

⁴Chaymi Filistea runakunañataq nirqaku:

—Hinaptinqa ñimatataq huchallikusqaykumanta pagasaqku? —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqa:

—Qoychikyá chupuman rikchakuq pichqa qori alhajakunata, chaynataqa qonkichik Filistea runakunapa pichqa kamachiqnin kasqanraykum. Qoychiktaqyá ukuchaman rikchakuq pichqa qori alhajakunatapas. Qamkunaqariki kamachiqnichikkunawan kuskam ñakarichkankichik hina chay castigollata. ⁵Chaynaqa ruraychikyá chupuman rikchakuqta chaynataq chakraykichik tukuy ukuchakunaman rikchakuqtapas. Hinaspayá Israel casta runakunapa Diosninta alabaychik, icharaqpas chaynapi qamkunatapas, taytachaykichiktapas hinaspa chakraykichiktapas mana castiganmanchu. ⁶Amayá qamkunaqa kaychik Egipto nacion runakuna hinachu otaq reyninku Faraon hinachu. Paykunam rumi sonqo runakuna karqaku chaymi Israel casta runakunapa Diosnin castigaptinña rinankupaq paykunata kachaykurqa. ⁷Chaynaqa ruraychikyá huk mosoq carretata hinaspayá manaraq yugo watana iskay vacata hapispaykichik chayman chay carretata wataychik. Chay vacakunaqa kanqa ññayoq vacakunam. Ichaqa ññankunataqa amam kacharinkichikchu mamanta qatinanpaq, chay ññankunataqa kutichinkichik wasimanmi. ⁸Chay carretamanyá churaychik Tayta Diospa baulninta. Chaypa waqtanmanñataqmi huk cajapi churankichik huchaykichikmanta pagasqaykichik qori alhajakunata. Chaykunata churaykuspan carreta chutaq vacakunata aviarunkichik. ⁹Qamkunam qawankichik, sichum maymi kananman chay carreta wicharinqa Bet-semes llaqtaman riq ñanninta hinaptinqa tukuy chay mana allinkunawan castigawaqninchikqariki Israel casta runakunapa Diosninmi. Mana chayna kaptinqa yachasunchiktaqmi kay castigoqa paymanta mana hamusqanta, seguropas desgraciallach karqa —nispa.

¹⁰Hinaptinmi chay runakuna chaynata ruraraqaku. Ññayoq iskay vacakunata hapispankum carretaman watarurqaku. Ññankunatañataqmi wasipi wichqarurqaku. ¹¹Hinaspa Tayta Diospa baulninta churarqaku chay carretaman, churarqakutaqmi chay huknin cajatapas. Chay huknin cajapim kachkarqa ukuchaman rikchakuq qori alhajakuna chaynataq chupuman rikchakuq qori alhajakunapas. ¹²Vacakunam derechollata waqastin pasarqaku Bet-semes llaqtaman riq ñanninta. Manam muyurqachu *ichoq lawman nitaq *alleq lawmanpas. Filistea runakunapa kamachiqninkunañataqmi carretapa qepanta qatirqaku Bet-semes llaqtapa linderonkama. ¹³Bet-semes llaqtayoq runakunam qechwapi trigota rutuchkarqaku. Paykunam qawarispanku rikururqaku baulta hinaspa anchallataña kusikurqaku. ¹⁴Chay carretamá Bet-semes llaqta lawpi Josueypa chakrankunaman chayaruspan chaypi sayarurqa. Chaypim karqa huk hatu-hatun rumi. Hinaptinmi chay Bet-semes llaqtayoqkuna chay carretata yantapaq chitqarurqaku. Chay vacakunatañataqmi lliwta kañaspa Tayta Diosman ofrecerqaku. ¹⁵Leviypa castankunam Tayta Diospa baulninta uraykachirqaku. Uraykachirqakutaqmi chay qori alhaja waqaychasqanku cajatapas hinaspa chay hatun rumipa hawanman churaykurqaku. Chay punchawmi Bet-semes llaqtayoqkuna Tayta Diosman ofrecerqaku kañana ofrendakunata, kañarqakutaqmi animalkunatapas chaynataq wakin ofrendakunatapas. ¹⁶Filistea runakunapa pichqantin kamachiqninkuna chayta qawaykuspankum hina chay punchawlla Ecron llaqtaman kutikurqaku.

¹⁷Chay chupuman rikchakuq qori alhajakunata ofrecek Filistea llaqtakunam karqa pichqa: huknin qori alhagam karqa Asdod llaqtamanta, hukninñataq Gaza llaqtamanta, hukninñataq Ascalon llaqtamanta, huninñataq Gat llaqtamanta hinaspa hukninñataq Ecron llaqtamanta. Chaynaqa huchankumantamá Tayta Diosman pagarqaku chupuman rikchakuq pichqa qori alhajakunata. ¹⁸Ukuchaman rikchakuq qori alhajakunapas karqa chay pichqantin kamachikuq Filistea runakunapa llapallan llaqtankuman hinam. Chay llapallan llaqtakunawan yupasqam karqa murallasqa llaqtakunapas chaynataq mana murallasqa taksa llaqtachakunapas. Kay libro qellqasqa kasqan punchawkamapas chay hatu-hatun rumiqa hinallaraqmi testigo hina kachkan. Chay rumipa hawanmanmá churaraqaku Tayta Diospa baulninta. Chayqa karqa Bet-semes llaqtayoq Josueypa chakranpim.

¹⁹Bet-semes llaqtayoq runakunam qawaykurqaku Tayta Diospa baulninpa ukunta chaymi pay wañurachirqa chay llaqtapi wakin runakunata. Wañurachirqaqa qanchis chunka qarikunatam. Tayta Dios wañuywan castigaruptinmi chaypi *yachaqkuna llumpayta waqarqaku. ²⁰Chaymi Bet-semes llaqtayoqkuna nirqaku:

—¿Piraq sayaykunman chuya Tayta Diospa ñawpaqninpiqa? ¿Pikunapa kasqanmanraq rinqa ñoqanchikmanta pasaspanqa? —nispa.

²¹Willakuqkunatam kacharqaku Quiriat-jearim llaqtapi *yachaqkunaman:

—Filistea runakunam kutirachimunku Tayta Diospa baulninta, chaynaqa hamuspayá apaychik —nispa.

7 ¹Chaymi Quiriat-jearim llaqtayoqkuna rispanku aparqaku Tayta Diospa baulninta. Chaytam apaykurqaku Abinadabpa wasinman. Chay wasiqa karqa moqopim. Chay baulmanta nanachikunanpaqmi sapaqcharqaku Abinadabpa churin Eleazarta.

Israel runakunapa kamachiqnin Samuelmanta

²Quiriat-jearim llaqtapi baul churasqankumantam pasarurqa iskay chunka wataña. Israel casta llapa runakunam Tayta Diosman kutirikuspa munayllawaña maskarqaku ³chaymi paykunata Samuel nirqa:

—Sichu tukuy sonqoykichikwan Tayta Diosman kutirikuspaykichikqa wischuychikyá qamkuna ukupi kaq taytachakunata. Wischuychiktaqyá Astarot sutiyoq mamachatapas hinaspayá Tayta Diosllapaqña kawsaspa payllataña adoraychik. Chayna kaptinqa kikinpunim librasunkichik Filistea runakunamanta —nispa.

⁴Chaymi Israelpa mirayninkuna wischurqaku Baal sutiyoq taytachakunata chaynataq Astarot sutiyoq mamachakunatapas hinaspa Tayta Diosllataña adorarqaku. ⁵Samuelmi paykunata kamachirqa:

—Mizpa llaqtamanyá huñumuychik Israel casta llapallan runakunata. Chaypim Tayta Diosta mañakusaq qamkunapaq —nispa.

⁶Israelpa mirayninkunamá huñunakururqaku Mizpa llaqtapi. Chaypim yakuta horqospanku Tayta Diosman ofrecerqaku, chay punchawmi ayunaspanku lliwpa ñawpaqninpi reqsikurqaku Tayta Diospa contranpi huchallikusqankuta. Chay Mizpa llaqtapim Samuel reqsichikurqa Israelpa mirayninkunapa jefen kananpaq. ⁷Filistea runakunam yacharurqaku Israelpa mirayninkunaqa Mizpa llaqtapi huñunakurusqankuta chaymi Filistea runakunapa kamachiqninkuna pasarqaku Israel runakunapa contranpi. Chayta Israelpa mirayninkuna uyariurspankum mancharisqallaña karqaku. ⁸Chaymi Samuelta nirqaku:

—Tuta-punchawyá yupaychasqanchik Tayta Diosta mañapuwayku chaynapi Filistea runakunapa makinmanta librawanankupaq —nispa.

⁹Uña carnerochata Samuel wañuchispanmi Tayta Diospaq lliwta kañarqa chaymi Israel casta runakunapa favorninpi qaparillawanña Samuelpa mañakusqanta Dios uyariykurqa. ¹⁰Tayta Diosman ofrecesqanta Samuel kañachkaptinmi Filistea runakuna chayaramurqa Israel casta runakunawan peleanankupa. Tayta Diosmi paykunapa contranpi kachaykamurqa nisyullay-nisyu rayota chaymi llumpay mancharisqallaña kachkaptinku Israel casta runakuna vencerurqa. ¹¹Israel casta qarikunamá lloqsispanku Filistea runakunata wañuchistin qatirqaku Bet-car lawpa urayninkama. ¹²Chaymantam Samuel rumita hapispan señalpaq churarqa Mizpa llaqtamanta Bet-san llaqtaman riq ñanpi. Hinaspam chay sitiota suticharqa “Eben-ezer” nispa. Chaynataqa suticharqa: “Kunankamam Tayta Dios yanapaykuwanchik” nispanmi.

¹³Filistea runakuna chayna humillachisqa karuspankum manaña huktawanqa kutimurqakuchu Israel runakunapa allpanmanqa. Samuel kawsanankamaqa Tayta Diosmi siemprepunmi Filistea runakunapa contranpi karqa. ¹⁴Israel casta runakunamanmi kaqlamanta kutiykurqa Filistea runakunapa qechusqan llaqtakunapas. Chay llaqtakunapa karqa Ecron llaqtamanta Gat llaqtakamam. Chaynapimá Israel casta runakunapa allpanpiqa manaña munaychakurqakuchu Filistea runakunapa. Chaynataqmi Amor casta runakunawanpas Israel casta runakunapa hawkalla kawsakurqaku.

¹⁵Samuelmi Israel casta runakunapa jefen karqa wañukunan punchawkama. ¹⁶Sapa watam Samuel rispan muyumuq Betel llaqtanta, Gilgal llaqtanta hinaspa Mizpa llaqtanta. Chay llaqtakunaman chayaspam Israel casta runakunapa asuntonta arreglaq, ¹⁷chaymantam kutiq Rama llaqtapi wasinman, chaypi *yachaspanmi Israel casta runakunapa imapas asuntunkuta arreglaq. Hina chaypitaqmi rurarqa Tayta Diospaq altartapas.

Reyniyog kanankupaq Israel runakuna mañakusqankumanta

8 ¹Samuelmi machuyaruspanña Israel casta runakunapa jefen kanankupaq churarqa churinkunata. ²Piwi churinpa sutinmi karqa Joel. Joelman qatinqñataqmi karqa Abias. Paykunam jefe karqaku Beerseba llaqtapi. ³Ichaqa chay churinkunapaq manam taytanku Samuel hinachu allinta kawsarqaku. Aswanqa apuyayta kuyaruspankum regalokunata chaskikuqku. Ima asuntotapas manam allichaqku imam kaqninpichu.

⁴Chaymi Israel casta runakunapa llapallan ancianonkuna huñunakuruspanku rirqaku Rama llaqtaman chaypi Samuelwan tupanankupa. ⁵Paykunam Samuelta nirqaku:

—Qamqa machuyarunkiñam. Churikikunapaq manam qam hina allintachu kawsanku. Chaynaqa churapuwaykuyá huk reyta chaynapi huklaw nacionkunapi hina huk reyña gobiernaqniyku kananpaq —nispa.

⁶Chayna mañakusqankuqa manam Samueltaqa gustarqachu. Chaymi Samuel Tayta Diosta mañakurqa. ⁷Hinaptinmi Tayta Diosñataq Samuelta nirqa:

—Uyariyá runakunapa tukuy ima mañakususqaykita, manam qamtachu qepanchakusunkiqa aswanqa ñoqatam. Manam munankuchu paykunapa reynin kanayta.

⁸Egipto nacionmanta horqomusqay punchawmantapunim kunankama tukuy imata contraypi rurarqaku, chaynallatam qanwanpas kunan rurachkanku. Arí, ñoqamanta karunchakuruspankumá taytacha-mamachakunataña adorachkanku.

⁹Chaynaqa uyariyá paykunapa mañakususqaykita. Ichaqa puntatayá paykunapa contranpi willay imakunam gobiernaqninku reypa costumbren kananmanta.

◊ 7:12 Hebreo simipi Eben-ezer ninanqa “yanapakuq rumi” ninanmi.

¹⁰Chaymi rey mañakuq runakunaman Samuel willarqa Tayta Diospa tukuy ima nisqanta. ¹¹Diospa nisqantamá Samuel kaynata nirqa:

—Reyniyuq kaptikichikqa kaykunam paypa costumbren kanqa: Churikichikkunata hapirispam wakinta churanqa caballokunapa chutasqan carretakunapi peleanankupaq, wakintañataq caballokunapi sillakuspa peleanankupaq, wakintañataq kikinpa carretanpa ñawpaqninta kallpanankupaq. ¹²Wakintañataqmi churanqa waranqa soldadokunapa kamachiqnin kananpaq chaynataq pichqa chunka soldadokunapa kamachiqnin kananpaqpas. Qamkunatañataqmi churasunkichik chakrankunapi yapuq kanaykichikpaq, cosechankuna rutuq kanaykichikpaq chaynataq armakuna ruraq kanaykichikpaq hinaspa carretankunapa piezankunapas ruraq kanaykichikpaq. ¹³Warmi churikichikkunatapapas apanqam perfumekunata ruranankupaq, yanukunankupaq chaynataq tantatapapas ruranankupaq. ¹⁴Reyqa hapikuykunqamá allinnin chakraykichiktapas, allinnin uvas chakraykichiktapas chaynataq allinnin aceituna sacha huertaykichiktapas. Chay chakrakunatam qoykunqa serviqninkunaman. ¹⁵Sapa chunka costal granomantataqmi reymanqa qonkichik huknin costal granota, qonkichiktaqmi uvas plantaykichikmantapas. Chay qosqaykichiktam reyqa qonqa palacionpi serviqninkunaman chaynataq gobiernonpi yanapaqninkunamanpas. ¹⁶Reyqa qechusunkichikmi qaripas-warmipas sirvientekichikkunata chaynataq qamkunamanta kaq mozokunatapapas. Llamkachikunapaqmi qechusunkichiktaq allinnin asnoykichiktapas. ¹⁷Sapa chunkamantam reymanqa qonkichik huknin ovejaykichikta. Cheqaptaqariki kikikichikpunim kankichik paypa serviqninqa. ¹⁸Chay punchawkunapim chay nombrasqaykichik reyrayku qayakamuwan-kichik ichaqa ñoqa Tayta Diosqa manam uyarisqaykichikchu —nispa.

¹⁹⁻²⁰Chaynata Samuel niptinpas runakunataqa manam imapas qokurqachu aswanmi paykunaqa kaynataraq nirqaku:

—Manam imananchu. Huklaw nacionkuna hina reyniyuq kaytam ñoqaykuqa munaniku, payña asuntoykutapas arreglanantam munaniku. Munanikuqa reyña gobiernawaspanku guerrapipas kamachiwanankutam —nispa.

²¹Chaynaqa Samuelmá runakunapa lliw nisqanta uyarispan Tayta Diosman willarqa. ²²Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Mañakusqankuta uyarispayá akllapuy huk reyta —nispa.

Chaymi Samuelqa Israel casta runakunata kamachirqa maymi llaqtankuman kutikunankupaq.

Saulwan Samuel tupasqankumanta

9 ¹Benjaminpa castan ukupim karqa huk valeroso qari. Paypa sutinmi karqa Cis. Cisqa karqa Abielpa churinmi, Abielñataqmi karqa Zerorpa churin, Zerorñataqmi karqa Becoratpa churin, Becoratñataqmi karqa Afiapa churin. ²Cispa churinmi karqa Saul sutiyoq buenmozo joven. Israelpa miraynin runakunapiqa manam pipas karqachu pay hina buenmozoqa. Hatunsu kasqanraykum runakunaqa Saulpa hombrollanman haypaq.

³Huk punchawmi taytan Cisca china asnokuna chinkarurqa chaymi payqa churin Saulta nirqa:

—Huk kaqnin sirvientenchikwan riy asnokuna maskaq —nispa.

⁴Chaymi Saul pasarqa Efrain orqokunaman, chaylawmantañataqmi pasarqa Salisa sutiyoq lawman ichaqa manam tarirqachu chay asnokunata. Chaylawmantañataqmi pasarqa Saalim sutiyoq lawman ichaqa chaypipas manamá tarirqachu. Pasarqataqmi

Benjamin casta runakunapa allpan lawmanpas ichaqa manamá tarirqachu. ⁵Chaymi Zuf casta runakunapa *yachanan lawman Saul chayaruspan riqmasin sirviententa nirqa:

—Haku kutikusunchikña, seguroch taytayqa asnonkunamantapas mastaqa ñoqanchikmantaña llakikuchkan —nispá.

⁶Hinaptinmi chay sirvientenñataq nirqa:

—Kay llaqtapim kachkan Diospa runan, paytaqa lliwmi respetanku. Paypa imapas rimarisqanqa chay nisqanman hinam sucedekunpuni. Hakuchikyá paypata, ichapas payqa niykuwachwanchik maymanmi rinanchikpaq —nispá.

⁷Chaymi Saul nirqa:

—Hakuchikyá. Ichaqa ¿imatamá apasunchik chay runamanqa? Alforjanchikpiqa manam puchunñachu ima tantallapas. Chaynaqa ¿imatamá qoykuchwanchik chay runamanqa? —nispá.

⁸Huktawanmi Saula sirvienten nirqa:

—Kapuwachkanmi qollqechay, chaytachiki qoykusaq Diospa runanmanqa chaynapi maymanmi rinanchikpaqpas willaykuwananchikpaq —nispá.

⁹Ñawpa watakunam Israel casta runakuna Diosta tapukuq rispankuqa niqku kaynata: “Hakuchik qawaqpata” nispanku. Diosmanta willakuqwan kunan suti-chasqanchiktam ñawpaqtaqa sutichaquq qawaqwan.

¹⁰Chaynaqa Saulmá sirviententa nirqa:

—Allinmi chay nisqaykiqua, hakuwá —nispá.

Chaynapimá iskayninku rirqaku Diospa runanpa kasqan llaqtaman. ¹¹Llaqtaman riq wichayta richkaspankum tuparurqaku yakuman hamuq sipaskunawan. Paykunatam tapurqaku:

—¿Kaypichu kachkan qawaq? —nispá.

¹²Chaymi sipaskunañataq nirqa:

—Arí, kaypim kachkan ichaqa waklawchapiraqmi tarikun. Utqaymanyá riychik. Payqa hamurqa kunan punchaw animalkunata Diosman moqopi ofreenanpaqmi. ¹³Chaynaqa llaqtaman chayaruspaykichikyá apurawman maskaychik manaraq moqoman pasakuchkaptin. Chay santuariopim payqa mikunqa. Runakunaqa manam mikunqakuchu pay chayanankama. Paymá Diosman graciasta qonqa chay animalkunapa aychanmanta. Chaymantañam convidoman hamuqkunapas mikunqaku. Chaynaqa pasaychikyá, kunanpunim tarirunkichik —nispá.

¹⁴Chaymi paykuna llaqtaman seqarqaku. Chay llaqtaman yaykuchkaptinkunam Samuelqa hamuchkasqa paykuna lawman. Payqa lloqsimuchkarqa moqoman rinanpaqmi.

¹⁵Saul chayamunanpaq huk punchaw faltachkaptinraqmi, Samuelta Tayta Dios kaynata nirqa:

¹⁶—Paqarinmi kunan horatapuni Benjamin casta runakunapa allpanmanta kachamusqayki huk runata. Paytam aceitewan tallispa nombranki Israel runaykunapa kamachiqnin kananpaq. Paymi runaykunata libranqa Filisteá runakunamanta. Runaykunapa mañakuwasqantam uyariykuni —nispá.

¹⁷Chaynaqa Saula Samuel rikuruptinmi Tayta Dios nirqa:

—Paymi chay nisqay runaqa. Paymi runaykunata gobiernanqa —nispá.

¹⁸Chaymi llaqtapa zaguan punkunpiña kachkaptinku Saul asuykuspan Samuelta nirqa: —Ama hina kaspaykiyá reqsiykachillaway qawaqpa wasinta —nispá.

¹⁹Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Ñoqam kani, kunanqa hakuchikyá moqoman chaypi mikumunanchik-paq. Paqarin achikyaqmanñam willasqayki tukuy tapuwasqaykita hinaspañam aviasqayki. ²⁰Kimsa punchawña chinkaqa china asnoykikunamantaqa amaña llakikuyñachu, ñam tarirunkuña. Israel casta runakunapa llumpayllaña munasqankuqa kachkan qanwan aylluikikunam —nispa.

²¹Chaymi Saul nirqa:

—¿Imaynataq chayqa kanman? Ñoqaqariki kani Benjamin ayllumanta kaqmi, chay aylluqariki kaniku Israel wakin ayllukunamantapas aslla kaqmi. Chaywanpas ñoqapa familiayqa manam Benjaminpa wakin castankuna hina ancha reqsisqachu. Hinaptinqa ¿imanasqamá chaykunataqa niwanki, taytáy? —nispa.

²²Hinaptinmi Saultawan chay sirviententa Samuel pusaykurqa corredor ukuman hinaspam convidoman riqkunapa chawpinpi allin sitiopi paykunata tiyaykachirqa. Chaypiqa tarikurqaku yaqa kimsa chunka runakunam, ²³Samuelmi yanukuqta nirqa: —Apamuy sapaqla churachisqay aychata —nispa.

²⁴Chaymi yanukuqqa enteron piernan aychata horqoykamuspan Saulman qoykurqa. Hinaptinmi Samuel nirqa:

—Kaytam qampaq sapaqlata churarqani chaynaqa mikuykuyá. Qampaqmá sapaqlata churachirqani kay runakunaman convidasqay punchawpi —nispa.

Chaynapimá chay punchawqa Saul mikurqa Samuelwan. ²⁵Hinaspam moqomanta uraykamurqa llaqtaman hinaptinmi Saulpaq camata alistapurqaku wasipa hawanpi hinaptinmi Saulqa chaypi puñurqa. ²⁶Paqarinnintinmi yaqa achikyaqtaña Saul puñuchkaptinraq Samuel qayarqa:

—Hatariyña avianaypaq —nispa.

Hatariruptinmi Samuelwan kuska lloqsirqaku. ²⁷Llaqtapa cantontaña uraykuchkaptinkum Samuel nirqa Saulta:

—Sirvientekita rimapayay puntachkananpaq —nispa.

sirvienten puntaruptinmi Samuelñataq Saulta nirqa:

—Qamqa suyaykuyraq tumpata. Imam Diospa niwasqantam qanman willanay kachkan —nispa.

Israel runakunapa reynin kananpaq Saulta nombrasqanmanta

10 ¹Samuelmi huk botella aceiteta hapiykuspan Saulpa umanman talliykurqa hinaspam muchaykuspan nirqa:

—Tayta Diosmi kunan nombrasunki Israel runakunapa kamachiqnin kanaykipaq. Qanmi gobiernaspayki libranci muyuriqinpi enemigonkunamanta. Runankuna gobiernanaykipaq Tayta Dios nombrasusqaykitam yachanki kay señalwan: ²Kunan ñoqawan rakinakuruptinchikmi iskay runakunawan tupanki Raquelpa sepulturampa hichpanpi. Chayqariki kachkan Benjamin casta runakunapa allpan Selsa lawpim. Chay iskaynin runakunam nisunki: “Maskasqayki asnokunataqa tarirunkuñam. Taytaykiqa manañam llakikunchu asnokunamantaqa aswanqa qamkunamanta llakikuspam kaynata nichkan: ‘¿Imataqa ruraykullasaq churillaymanta?’ nispa”. ³Chaymanta pasaspam Tabor sutiyoq lugarpí encina sachaman chayarunki, chaypim taripaykamusunki kimsa runakuna. Chay runakunaqa seqanqaku Diosta Betel llaqtapi adoranankupaqmi. Hukninmi kimsa cabrata pusanqa, hukninñataqmi apanqa kimsa tantakunata, hukninpas apanqataqmi huk odre vinota. ⁴Paykunam rimaykususpayki qoykusunki iskay tantata. Chaytaqa chaskikunkimá. ⁵Chaymanta pasaspaykim chayarunki Gabaa sutiyoq Diospa llaqtanman. Chaypim kach-

kan Filistea tropakunapa cuartelnin. Chay llaqtaman yaykuspaykim tuparunki Diosmanta willakuqkunawan. Paykunaqa moqomantam achkallaña uraykamuchkanku Diosmanta willakustin. Paykunapa ñawpaqnintañataqmi hamuchkanqa mandolina tocaqkuna, tinya tocaqkuna, qena tocaqkuna hinaspa arpa tocaqkuna. ⁶Chaymi qamtapas Tayta Diospa Espiritun huntaykusuptiki paykuna hinaña qallaykunki Diosmanta willakuyta. Chay ratoqa tikrakurunki huk runamanñam. ⁷Kay señalkuna hamusuptikiqa atisqaykiman hinayá imatapas ruray, Diosmi yanapasunki. ⁸Chaykuna pasakuruptinmi puntachkanki Gilgal llaqtaman. Chaypi tupaptinchikmi lliw kañana ofrendata ofrecesaq, ofrecesaqtaqmi Dioswan allinlla kasqanchikmanta animal ofrendatapas. Chaynapimá chayamunaykama suyawanki qanchis punchaw hinaptinmi willasqayki imam runanaykita —nispa.

⁹Samuelmanta rakikuykuspan pasakunanpaq Saul muyuriyukuptillanmi paypa sonqonta Dios tikrarurqa hinaptinmi hina chay punchawllapi tukuy chay señalkuna cumplikururqa. ¹⁰Chaymantam Saulqa sirvientenpiwan pasaspa chayarurqaku Gabaa sutiyoq llaqtaman chaymi paykunawan tupanankupaq lloqsimurqa Diosmanta willakuqkuna. Saulmanpas Diospa Espiritun huntaykuptinmi paypas Diosmanta willakuqkunawan kuskaña willakurqa. ¹¹Ñawpaqmanta llapallan reqsiqninkunañataqmi Diosmanta willakuqkunawan willakuqta qawaspanku ninakurqaku kaynata:

—¿Imataq pasarun Cisca churintaqa? ¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

¹²Chaymi huk kaqnin nirqa:

—¿Pitaq paykunapa taytanqa? —nispa.

Chaymantapunim runakunaqa rimakuquku:

—¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

¹³Saulqa Diosmanta willakuyta tukuruspanmi moqoman rirqa. ¹⁴Paytawan sirviententam tion tapurqa:

—¿Maytataq rirqankichik? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Asnokuna maskaqmi chaymi manaña tarispa Samuelmanña rirqaniku —nispa.

¹⁵Chaymi Saulpa tion nirqa:

—Chaynaqa ama hina kaspaykiyá willaykuway ¿imatataq nimusurqanki Samuelqa? —nispa.

¹⁶Hinaptinmi tionta Saul nirqa:

—Cheqapllatam willaykuwarqaku asnokunaqa ña rikurirusqantaña —nispa.

Ichaqa Samuelpa rimapayasqan imaynam gobiernananmantataq manam imallatapas willarirqachu. ¹⁷Chaymantam Samuel huñunachirqa Israel casta runakunata Mizpa llaqtapi Tayta Diosta adoranankupaq. ¹⁸Chaypim Israelpa mirayninkunata Samuel nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kaynata: “Israel casta runakunataqa ñoqam horqomurqaykichik Egipto nacionmanta. Qamkunataqa libramurqaykichik Egipto runakunapa makinmantam, libramurqaykichiktaqmi huklaw nacionkunapa munaychakuyninmantapas” nispa. ¹⁹Kunanqariki Diosnikichiktaqmi wischupakuchkankichik, payqa ima sasachakuynikichikpipas hinaspa ima llakikichikpipas yanapaqnichikmi parqa. Ichaqa huk reyaraq mañakuwaspaykichikmi paytaqa wischupakurunkichik. Chaynaqa kunanyá Tayta Diospa qayllanman hamuychik aylluntin hinaspa castantin —nispa.

²⁰Israel llapallan ayllukunata Samuel asuykachiptinmi Benjamin ayllu akllasqa karurqa. ²¹Chaymantam Samuel kamachirqa Benjamin aylluqa castankunaman hina asuykunankupaq. Hinaptinmi Matripa castan akllasqa karurqa. Chay cas-

tamantañataqmi akllasqa karqa Cisca churin Saul chaymi payta maskaspa mana tarirqakuchu. ²²Hinaptinmi huktawan Tayta Diosta tapurqaku:

—¿Chayaramunñachu chay runaqa? —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Payqa cargakunapa qepanpim pakarayachkan —nispa.

²³Paykunañataqmi kallpaspanku chay pakakusqanmanta horqoramurqaku. Runakunapa chawpinpi sayaykuptinmi hatunsu kasqanrayku pipas hombronkamalla hayparqa. ²⁴Chaymi llapallan runakunata Samuel nirqa:

—¿Qawachkankichikchu reynikichikpaq Tayta Diospa akllasqanta? ¡Qamkuna ukupiqa manam pipas kanchu pay hinaqa! —nispa.

Hinaptinmi runakuna qaparirqaku:

—iKawsachun reyninchik! —nispa.

²⁵Chaymi Samuelqa llapa runakunaman willayta qallaykurqa imaynam nacionninku gobiernanapaq reglamentokunata. Huk libropi qellqaspanmi churaykurqa Tayta Diospa santuarionpi. Chaymantam Samuelqa llapa runakunata kamachirqa wasinkuman kutikunankupaq. ²⁶Saulpas kutikurqataqmi Gabaa sutiyoq llaqtapi wasinman, paytam compañarqaku peleay yachaqa qarikuna. Chay qarikunataqa Diospunim kallpanchaykurqa. ²⁷Ichaqa mana allin runakunam kamirqaku:

—¿Imaynataqsi kay runaqa salvawachwanchik? —nispa.

Manam ima regalollatapas aparqakuchu. Saulmi ichaqa upallakuykuspan mana uyariqpas tukurqachu.

Amon casta runakunata Rey Saul vencerusqanmanta

11 ¹Amon casta runakunapa reynin Nahasmi rirqa Galaad lawpi Jabes llaqtata hinaspan chaypi campamentonta churarqa ichaqa chay llaqtayoy runakunam kaynata nirqaku:

—Contratota ruraptinchikyá ñoqaykuqa kasaqku qamkunapa sirvientekichikña —nispa.

²Hinaptinmi chay Amon casta runakunapa reynin Nahasñataq nirqa:

—Sapakamapa alleq ñawikichikta horqonay kaptinqa allinmi, qamkunawanmi contratota rurasqa. Chayta ruraspayqa munachkani lliw Israel casta runakuna penqayman churaytam —nispa.

³Chaymi Jabes llaqtayoy ancianokunañataq nirqaku:

—Qanchis punchawya suyaykuwayku chaynapi enteron Israel nacionpi willachimunaykupaq. Sichum pipas manaña yanapaqniyku hamuptinqa qampañach kasaqku —nispa.

⁴Chay noticia willakuqkunam chayarurqaku Saulpa *yachasqan Gabaa sutiyoq llaqtaman. Chaypi llapa runakunaman willakuptinkum chaypi llapallan runakuna qapariyllawanña waqarqaku. ⁵Chay ratoñataqmi Saul kutimuchkarqa chakramanta buyeskunata qatirikuspa, paymi nirqa:

—¿Imanasqataq llapa runakunaqa waqachkanku? —nispa.

Chaymi Saulman willarqaku Jabes llaqtayoy runakunapa noticia apamusqankuta.

⁶Chayta uyariykuptinmi Saulman Diospa Espiritun huntaykurqa hinaptinmi chay ratopi payqa llumpa-llumpayta piñakururqa. ⁷Chaymi isqay buyesta hapiykuspan chika-chikanta kuchuparurqa. Hinaspan chay kuchupasqa buyespa partenkunata willakuqkunawan apachirqa enteron Israel nacionman. Chay willakuqkunam kaynata nirqaku:

—Saultawan Samuelta yanapananpaq mana lloqsimuq runapa buyesninkunaqa kayna kuchupasqam kanqa —nisan.

Llapallan runakuna llumpayllataña mancharikuruspankum chulla runa hinalla lloqsiqaku. ⁸Saulmi chay huñunakuq qarikunata yuparqa Bezec llaqtapi. Israel law runakunam karqa kimsa pachak waranqa qarikuna, Juda law runakunañataqmi karqa kimsa chunka waranqa qarikuna. ⁹Chayman hamuq willakuqkunatam Saul nirqa:

—Jabes llaqtapi *yachaqkunata kaynata nimuychik: “Paqarinmi yaqa chawpi punchawta librasqa kankichik” nispa.

Hinaptinmi chay willakuqkuna pasaspanku chayta willamurqaku Jabes llaqtayoqkunaman chaymi paykunaqa kusikuspanku ¹⁰Amon casta runakunapa reynin Nahasta nirqaku:

—Paqarinmi qampa makikiman churakusaqku munasqaykiman hina ñoqaykuan ruranaykipaq —nispa.

¹¹Paqarinninmanmi tropankunata Saul rakirurqa kimsa grupoman hinaspam manaraq achikyamuchkaptin Amon casta runakunapa campamentonman yaykuruspanku nana-nanaqta wañurachirqaku yaqa chawpi punchawkama. Puchuqkunañataqmi lliw cheqerurqaku. Manam iskayllapas kuskaqa puchurqañachu. ¹²Hinaptinmi wakin runakunañataq Samuelta nirqaku:

—¿Pikunataq nirqa: “¿Yaqachum Saulqa reyninchik kanman?” nispa? ¡Qomwayku chay runakunata wañuchinaykupaq! —nispa.

¹³Chaymi Saulñataq nirqa:

—Kunan punchawqa manam pipas wañunqachu. Kunanqariki Tayta Diosmi libraykuwanchik lliw Israel casta runakunata —nispa.

¹⁴Samuelñataqmi nirqa chaypi llapallan runakunata:

—Hakuchik Gilgal llaqtaman. Chaypiyá Saulpa gobiernonta takyachimusunchik —nispa.

¹⁵Chaymi llapallan runakuna pasarqaku Gilgal llaqtaman. Chaynapimá Tayta Diospa ñawpaqninpi Saulta chaskirqaku paykunapa reynin kananpaq hinaspam Tayta Diosman ofrecerqaku animalkunata, chaykunataqa ofrecerqaku paywan allinlla kasqankumantam. Hinaptinmi Saul llumpayllataña kusikurqa, kusikurqakutaqmi Israel casta llapallan runakunapas.

Runakunaman Samuel rimarisqanmanta

12 ¹Chaymantam llapallan Israel casta runakunata Samuel nirqa:

—Yachasqaykichikpi hinam ñoqaqa mana negarqaykichikchu tukuy ima mañakuwasqaykichikta, ñam reytapas qoykuykichikña. ²Kayqayá reynikichik. Payñam tukuy imapipas kamachisunkichik. Ñoqaqa yuyaqñam kani. Churiyunam ichaqa qamkunawan kachkan. Arí, ñoqariki mozo kasqaymantam kunankama qamkunata kamachirqaykichik. ³Kayqayá kaypi kachkani. Sichum pipa bueyesnintapas otaq pipa asnantapas hapikuykuptiyqa otaq pitapas ñakarichiptiyqa otaq pitapas yanqapas-yanqa llakichiptiyqa chaynataq yanqamanta imatapas chaskikuykuspa upallakuykuptiyqa kunanyá niwaychik Tayta Diospa ñawpaqninpi hinaspa nombrasqan reypa ñawpaqninpi. Chayna kaptinqa pagapusaqpunim imam debekusqayta —nispa.

⁴Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Qamqa taytáy, manam ñakarichiwraqankikuchu haykapipas, manataqmi yanqapas-yanqqa llakichiwraqankikuchu, manataqmi yanqamantaqa imatapas chaskikurqankichu —nispa.

⁵Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—Tayta Diosmi testigoyqa aklakusqan reypiwan mana imamantapas culpayoyq tariwasqaykichikmanta —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Ari, chaynapunim taytáy —nispanku.

⁶Samuelqa llapa runakunatam nirqataq:

—Tayta Diosmi akllarqa Moisetawan Aaronta chaymi paykuna ñawpa abuelonchikkunata horqomurqaku Egipto nacionmanta. ⁷Chaynaqa kunanyá anchuykamuychik Tayta Diospa ñawpaqninpi qamkunata rimapayanaypaq. Rimapayasqaykichikqa Tayta Diospa qamkunapaq allinkuna rurasqanmantawan ñawpa abuelonchikkunapaq allinkuna rurasqanmantam. ⁸Jacobmi mirayninkunapiwan ripukurqa Egipto nacionman. Chaypim ñawpa abuelonchikkunaqa ñakarishqankurayku Tayta Diosta qayakurqaku. Hinaptinmi Tayta Diosqa kacharqa Moisetawan Aaronta. Paykunam Egipto nacionmanta abuelonchikkunata horqomuspan kay sitioman churarqa *yachanankupaq. ⁹Ichaqa chay abuelonchikkunaqa karunchakururqakum yupaychasqanchik Tayta Diosmanta hinaptinmi paykunataqa Sisara sutiyoq runapa munaychakuyinmanña qoykurqa. Chay runaqa karqa Hazor llaqtayoq lliw tropakunapa kamachiqninmi. Diosqa qoykurqataqmi Filistea runakunamanpas chaynataq Moab casta runakunamanpas chaynapim paykunaqa ñawpa abuelonchikkunawan pelearqaku. ¹⁰Ichaqa abuelonchikkunam Tayta Diosta qayakuspa nirqaku: “Dios Taytallayku, ñoqaykuqa qanmanta karunchakuruspam huchallikuruniku, Baal sutiyoq taytachakunatawan Astarot sutiyoq mamachakunatañam adorarqaniku. Qamñayá kunanqa enemigoykumanta libraykullawayku, chaynapim ñoqaykuqa qamllataña adorasqaykiku” nispa.

¹¹—Hinaptinmi Tayta Dios kachamurqa Jerobaalta, Baracta, Jefteya hinaspa ñoqa Samueltapas chaynapi enemigoykichikkunamanta librasunaykichikpaq. Hinaptinñam qamkunaqa hawka kawsakurqankichik. ¹²Ichaqa Amonpa mirayninkunapa reynin Nahasta contraykichikpi peleaq hamuqta rikuruspam mañakuwarqankichik huk reyta qonaypaq, yupaychasqanchik Tayta Diospuni reyninchik kachkaptinmi huk gobiernaqaraq mañakuwarqankichik. ¹³Chaynaqa kayqayá kaypi kachkan qamkunapa akllakusqaykichik reyqa. Tayta Diosmi qoykusunkichik mañakusqaykichik reyta. ¹⁴Kunanqa Tayta Diosta respetaspayá paytaña adoraychik, payta uyarispayá kasukuychik nisqankunatapas. Yupaychasqanchik Tayta Diosta qatishpaqa qamkunapas chaynataq gobiernasunqikichik reypas allinmi kanqa. ¹⁵Ichaqa Tayta Diosta mana uyarispa kamachikuyininkunatapas mana kasukuptikichikqa paymi castigasunkichik, castigasunkichikqa ñawpa abuelonchikkunata hinam.

¹⁶—Chaynaqa kunan suyaspayá qawaychik Tayta Diospa hatu-hatun señal rurasqanta. ¹⁷Yachasqaykichikpi hinam kay trigo rutuy tiempopiqa mana paramunchu. Ichaqa kunanmi Tayta Diosta mañakusaq hinaptinmi pay kachaykamunqa rayokunatawan parata. Chayraqmi cuentata qokuruspa entiendenkichik Tayta Diospa qawasqanman hinaqa chay rey mañakusqaykichikqa llumpay mana allin kasqanta.

¹⁸Samuelmi chaynata rimaruspan qayakurqa Tayta Diosta. Hinaptinmi Tayta Dios chaypunilla kachaykamurqa rayokunatawan parata. Llapa runakunam anchallataña manchakurqaku Tayta Diostawan Samuelta. ¹⁹Chayraykum llapallan runakuna Samuelta nirqaku:

—Ama wañurunaykupaqyá kay sirvientekikunapaq mañapuwayku yupaychasqanchik Tayta Diosta. Ari, huchasapallaña kachkasapas aswanraqmi huchallikuruniku reyniyoq kanaykupaq mañakuspayku —nispa.

²⁰Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Amayá manchakuychikchu, cheqaptam qamkunaqa kay hatun mana allinta rurarinchikichik. Ichaqa Tayta Diosmantaqa amayá karunchakuychikchu, tukuy sonqoykichikwanyá

payta adoraychik. ²¹Amayá mana valeq taytachakunamanqa hapipakuychikchu, chaykunaqa mana valeq kasqanraykum mana yanapasunkichikmanchu nitaq librasunkichikmanchu. ²²Tayta Diosmi ichaqa hatun sutinrayku runankunataqa mana saquesunkichikchu. Payqariki runankunaña kanaykichiktam munarqa. ²³Arí, ñoqaqa mañapusqaykichikmi Tayta Diosta, mana chayta ruraspayqa paypa contranpich huchallikuyman. Chaynaqa paypuniyá librawachun contranpi huchallikunaymanta. Ñoqaqa yachachisqaykichikmi imaynam allin sumaq kawsakuyta. ²⁴Qamkunaqa Tayta Diosta respetaspayá payta adoraychik. Chaytaqa ruraychik cheqap sonqowanyá. Amayá qonqaruychikchu imapas tukuy allinkuna qamkunapaq rurasqantaqa. ²⁵Sichum mana allinllapi kawsaspaqa chinkachisqam kankichik, hina chinkachisqataqmi kanqa reynikichikpas.

Filistea runakunawan guerrapi peleasqankumanta

13 ¹Israel nacionpi Saul gobiernayta qallaykuspanqa karqa yuyayniyoq runañam, chay nacionpim gobernarqa iskay wata. ²Israel casta runakunamantam akllaykurqa kimsa waranqa soldadokunata, chay soldadokunamantam kikin Saulwan qeparqa iskay waranqa soldadokuna, paykunaqa qeparqa Micmas llaqtapim chaynataq Betel llaqta law moqopim. Waranqa soldadokunañataqmi qeparqa Jonatanwan, paykunaqa qeparqa Benjamin ayllupa allpan Gabaa llaqtapim. Puchuq runakunañataqmi Saul aviarurqa wasinkuman ripukunankupaq. ³Gabaa llaqta lawpi Filistea tropakunapa cuartelnintam Jonatan vencerurqa, chaytam wakin Filistea runakunañataq yacharurqaku. Hinaptinmi Saul tocachirqa cornetakunata enteron Israel nacionpi, tocachirqaqa Hebreo casta runakuna llapallanku uyarinankupaqmi.

⁴Llapallan Israel casta runakunam yacharurqaku Saulqa Filistea tropakunapa cuartelninpi vencerusqanta. Yacharurqakutaqmi chay Filistea runakunaqa paykunata cheqnipakurusqankutapas. Chayraykum Saulqa tropankunawan huñunakurqa Gilgal llaqtapi.

⁵Filistea runakunapas huñunakururqakumá Israel runakunawan peleanankupaq. Guerapapq carretakunam Filistea runakunapa kapurqa kimsa chunka waranqa, kapurqataqmi soqta waranqa sillakuq soldadokunapas. Chaki-puri soldadokunañataqmi karqa mana yupay atina aqo hinaña. Filistea runakunamá Micmas llaqtaman rispanku chaypi sayachirqaku campamentonkuta, sayachirqakuqa Bet-aven llaqtapa intipa qespimunan lawninpim.

⁶Israel runakunam llumpay sasachakuypi rikurirurqaku Filistea runakuna ñakarichiptin chaymi machaykunapi, uchkukunapi, qaqakunapi, yarqakunapi hinaspa chakisqa pozokunapi pakakurqaku. ⁷Wakin Hebreo casta runakunañataqmi Jordan Mayuta chimparuspa pasakurqaku Gad ayllupa allpan lawman chaynataq Galaad lawmanpas. Saulmi ichaqa qeparurqa hina Gilgal llaqtallapi, tropankunañataqmi qatirqa llumpay manchakuyllawanña. ⁸Chaypim Saulqa suyarqa qanchis punchawpuni Samuelpa nisqanman hina. Ichaqa Samuelmi mana chayamurqachu Gilgal llaqtaman chaymi runakunaqa ripukuytaña qallaykurqaku. ⁹Chaymi runakunata Saul kamachirqa:

—Animalkunata apamuwaychik Tayta Diosman kañaspa ofrecenaypaq. Apamuwaychiktaq paywan allinlla kasqanchikpaq ofrecena animalkunatapas. Chaynapimá kikinpuni chay animalkunata ofrecespan lliwta kañarqa. ¹⁰Chay ofrecesqanta tukuykuptillanmi chayaramurqa Samuel. Chaymi Saulñataq loqsirqa Samuelta rimaykuspan chaskiykunanaq. ¹¹Ichaqa Samuelmi nirqa:

—¿Imatataq kayta rurunki? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Runakunam ripukuytaña qallaykurqa, qampas niwasqayki punchawpiqa manataqmi chayamurqankichu. Filistea runakunam Micmas llaqtapi huñunakurunku. ¹²Chaymi piensarqani: “Tayta Diospa favorninta manaraq mañakuchkaptiychá Filistea runakunaqa uraykamuspa Gilgal llaqtapi peleowan hapiruwanaq” nispay. Chaymi mana munastinpas kikiyña animalkunata ofrecespay Tayta Diospaq kañapuchkarqani —nispa.

¹³Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—iLoco hinam kaytaqa rurarunki! Sichum kasukuwaq karqa Tayta Diospa kamachisusqaykita hinaptinqa paymi cheqapta takyachinman karqa Israel nacionpi gobiernoykita chaynapi wiñaypaq kananpaq. ¹⁴Kunanmi ichaqa kay gobiernoykiqa chaylla tukurunqa. Tayta Diosmi maskanqa paypa agradonpaq kaq runata hinaspam paytaña churanqa runakunata kamachinanpaq. Qamqariki manam kasukurqankichu imam kamachisusqaykita —nispa.

¹⁵Chaymantam Samuelqa pasakurqa Gilgal llaqtamanta. Wakin tropakunañataqmi Saulta qatirqa guerrapi hapinakamunankupaq. Chay Gilgal llaqtamanta lloqsispamá chayarurqaku Benjamin ayllupa allpanpi Gabaa llaqtaman. Chaypim Saul yuparqa compañaqnin tropakunata. Chay yupasqan tropakunaqa karqa soqta pachak qarikunam.

¹⁶Saulqa churin Jonatanwanmi qeparurqa Benjamin ayllupa allpan Gabaa llaqtapi. Paykunawantaqmi tropakunapas chaypi quedarqa. Filistea runakunañataqmi samarurqaku Micmas llaqta lawpi. ¹⁷Chaymi Filistea runakunapa campamentonmanta lloqsirqa kimsa grupo salteaqkuna. Huknin grupom lloqsirqa Sual law Ofra sutiyoq llaqtaman. ¹⁸Huknin grupoñataqmi pasarqa Bet-horon llaqta lawman, kimsa kaq tropanataqmi pasarqa Zeboim sutiyoq qechwa law qawarina orqoman, chay orqoqa qawachkan chunniq lawmanmi.

¹⁹Israel lliw nacionpim huk herrerollapas mana tarikurqachu. Filistea runakunam nirqa:

—Hebreo casta runakunaqa amam ruranqakuchu espadatapas nitaq lanzatapas —nispa.

²⁰Chaynapim llapallan Israel casta runakunaqa Filistea runakunamanña apaqku yapuna rejankuta, lampankuta, hachankuta hinaspam piconkutapas. Aparqakuqa chaypi afilachimunakupaqmi. ²¹Lampatawan rejatam afilaqku yaqa media onza qollqemanta. ²²Guerrapi peleananku punchaw chayaramuptinqa Saulwan hinaspam churin Jonatanwan kaq soldadokunapaqa manam karqachu espadanku nitaq lanzankupas, kaspapa-karqa Saullapam hinaspam churin Jonatanllapam. ²³Huknin grupo Filistea tropakunañataqmi hichparamurqa Micmas llaqtapa qasankama.

Mana manchakuspa Jonatanpa imam rurasqanmanta

14 ¹Huk punchawmi Saulpa churin Jonatan arman apaq soldadota nirqa: —Chimparuspayá waklaw chimpapi tarikuq Filistea tropakunata atacaramusunchik —nispa.

Jonatanqa manam taytanmanqa willarqachu chay piensasqantaqa. ²Saulmi tiyachkarqa Gabaa llaqtapa colindanpi kaq granado sachapa ukunpi. Paywantaqmi kachkarqa soqta pachak soldadokunapas. ³Tayta Diospa sacerdotenmi karqa Ahitobpa churin Ahias, payqa sacerdotepa hinakunan *efodwan churakusqam kachkarqa. Ahiasqa karqa Icabodpa sobrinonmi, Icabodñataqmi karqa Fineespa churin, Fineesñataqmi karqa Eliyqa churin, chay Eliyqariki Silo llaqtapi sacerdotem karqa.

Runakunaqa manam yacharqakuchu Jonatanpa pasakusqantaqa. ⁴Jonantanmá Filistea tropakunapa kasqanman chayaypi rirqa. Chay pasay munasqan wayqopim kaylaw-waklawpi tarikurqa suytu qaqakuna. Chay huknin qaqapa sutinmi karqa Boses, hukninpa sutinñataqmi karqa Sene.

⁵Huknin suytu qaqam karqa Micmas llaqtapa chimpan norte lawpi. Hukninñataqmi karqa Gabaa llaqtapa chimpan surlawpi. ⁶Arman apaq soldadotam Jonatan nirqa:

—Chimparusunchikyá chay mana señalasqa Filistea tropakunapa kasqanman. Ichapas Tayta Diosqa yanapaykuwachwanchik. Paypa yanapakuyninwanqa pipas vencerunmanmi achka runawanpas otaq aslla runawanpas —nispa.

⁷Hinaptinmi arman apaq soldadoñataq nirqa:

—Taytáy, tanteasqaykiman hinayá lliwta ruray. Ñoqaqa listom kachkani tukuy rurasqaykipi yanapanaypaq —nispa.

⁸Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:

—Chaynaqa yariwayá, wak runakunapa kasqanman chimparuspan paykunawan rikuykachikusunchik. ⁹Sichum paykuna niwasunchik: “Suyaykuwayku qamkunapa kasqaykichikman uraykamunaykukama” nispa hinaptinqa paykunapa kasqanman mana seqaspam maymi kasqallanchikpi sayasunchik. ¹⁰Ichaqa sichum paykuna qayamwasunchik: “Seqamuychik” nispa hinaptinqa seqasunpunim. Chay señalwanmi yachasunchik vencionchikpaq Tayta Diosqa yanapawasqanchikta —nispa.

¹¹Iskayninkumá rikuriykurqaku Filistea tropakunaman. Filistea runakunam nirqa:

—Kayqayá Hebreo casta runakunaqa lloqsimuchkankuña pakakusqanku uchkukunamanta —nispa.

¹²Jonatantawan arman apaq soldadotamá qayarqaku:

—iSeqamuychik kay ñoqaykupa kasqaykuman! ¡Peleytam yachachisqaykiku! —nispa.

Chaymi arman apaqta Jonatan nirqa:

—Seqamuy qepayta, paykunataqa Tayta Diosmi Israel casta runakunaman qoykuwanchik —nispa.

¹³Jonatanmi tawanpakuykuspanña seqarqa, arman apaqqas qepantam qatirqa. Ene-migonkunata Jonatan wichirichimuptinmi qepan riq arman apaqñataq wichimuqkunata wañuchirqa. ¹⁴Chay enemigonkunata wañuchiya qallaykuspankum manapas parten chakrapi Jonatanwan arman apaq wañurachirqaku yaqa iskay chunka runakunata.

¹⁵Hinaptinmi campamentopi tarikuq Filistea runakuna mancharisqallaña qarqaku. Chayna llumpay mancharisqam tarikurqaku chakrapi kaqkunapas. Llumpay manchakuyimi yaykururqa tropakunamanpas chaynataq salteaq riq soldadokunamanpas. Aswan mancharisqaraqmi chay runakunaqa rikurirurqaku huk temblor chay punchawpi pasaruptin.

¹⁶Qawananpaq churasqan Saulpa soldadonkunapas rikururqam Filistea tropakunaqa achkallaña kaynaman-waknaman ayqekuchkaqta, chay qawaq soldadokunam kachkarqaku Benjamin ayllupa allpan Gabaa sutiyoq llaqtapi.

¹⁷Chaymi compañanin tropanta Saul nirqa:

—Chaylla listata pasaychik, pikunam mana kaypi kasqanta yachananchikpaq —nispa.

Chaymi listata pasaruptinku Jonatanwan arman apaq soldado mana chaypichu kasqa. ¹⁸Hinaptinmi Ahiasta Saul nirqa:

—Diospa baulninta apamuy —nispa.

Chay punchawmi Diospa baulninqa tarikurqa Israel runakuna ukupi. ¹⁹Ichaqa sacerdotewan Saul rimachkaptinmi Filistea tropakunapa campamentonpi chaqwakunaqa aswan-aswan mirarurqa chaymi sacerdoteta Saul nirqa:

—Amaña apamuyñachu —nispa.

²⁰Hinaspan Saulqa lliw tropankunata huñuruspan kallparqaku enemigonkupa kasqanman. Llumpay pantay kasqanraykum Filistea tropakunaqa kikinkupuraña wañuchinakuyta qallaykuspanku lliw tukunakururqaku. ²¹Ñawpaqmantaraq

Filistea runakunawan *yachaq Hebreo casta runakunapas paykunawanmi rirqaku guerrapi yanapamunankupaq. Ichaqa paykunaqa Saulpa hinaspa Jonatanpa pusaqan Israel tropakunamanñam hukllawakururqaku. ²²Efrain Orqokunapi pakakuq llapallan Israel runakunapas Filistea runakuna lluptikusqankuta uyariruspankum qatirqaku peleanankupaq. ²³Chay peleom chayarurqa Bet-aven llaqtakama. Chay-natamá Israel casta runakunata Tayta Dios libraykurqa chay punchawpi.

Saulpa juramento rurasqanmanta

²⁴Ichaqa chay punchawmi lliw Israel runakuna llumpay sasachakuyipi tari-kurqaku. Manamá pipas ima mikuyllatapas malliykurqakuchu. Saulmi llapa runakunata jurachirqa kaynata:

—Tardeykuqkamam ama pipas mikunqachu enemigoykunata vengakunaykama. Sichum pipas mikuruspaqa ñakasqam kanqa —nispa.

²⁵Saulpa llapallan tropankunam chayarurqa monteman, chay montepim miel tarikurqa pampakunapi. ²⁶Llapa runakuna monteman yaykuruptinmi mielqa puririchkasqa, ichaqa chay juramentota manchakuspankum mana malliyllapas-malliykurqakuchu. ²⁷Jonatanqa manam uyarirqachu tropankunata taytan jurachisqantaqa chaymi kaspi apasqanpa puntanwan mielta tupqeykuspa soqoykurqa chaymi ñawin-pas sumaqtaraq qawarikururqa. ²⁸Ichaqa huknin soldadonmi payta nirqa:

—Taytaykim llapa tropata jurachiwarqaku pipas kunan punchawpi imallapas mikuqqa ñakasqa kananpaq. Chayraykumá runakunapas llumpay pisipasqaña kachkanku —nispa.

²⁹Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:

—Taytayqa nacionninchiktam churarun huk sasachakuyman. Qawawasqaykiman hinam ñawillaypas allintaraq qawarikurun kay mielta malliykupty. ³⁰Maynataraq runanchik-kunaqa kallpanchakuykunman karqa enemigonchikkunamanta qechusqanchikta kunan mikuykuspaqa. ¡Maychikataraq Filistea runakunataqa wañurachichwan karqa! —nispa.

³¹Chay punchawmi Israel runakuna vencerurqaku Filistea runakunata. Pelear-qakum Micmas llaqtamanta qallaykuspa Ajalon llaqtapi tukunanukama. Israel tropakunam ichaqa llumpay pisipasqaña tarikurqaku. ³²Pawaykuspankum enemigomanta qechusqankuta hapikurqaku: ovejakunata hinaspa hatunpas-taksapas vaca-torokunata, pampapi wañurachispankum aychata mikururqaku yawarnin-tinta. ³³Ichaqa wakin runakunam Saulman willaykamurqaku:

—Runakunam Tayta Diospa contranpi huchallikuchkanku, paykunaqa aycha-tam yawarnintinta mikukuchkanku —nispa.

Hinaptinmi Saul nirqa:

—¡Qamkunaqa kankichik mana kasukuq runakunam! Tanqamuychik kayman huk hatun rumita ³⁴hinaspayá kallpaspaykichik runakunata nimuychik: “Aychata yawarnintin-ta mikuspa Tayta Diospa contranpi ama huchallikunaykichikpaqyá sapakama apamuychik toroykichikta otaq ovejaykichikta chaynapi kikikichik nakaspa mikunaykichikpaq” nispa.

Chay tardepunim sapakama apamurqaku bueyesninkuta chaypi nakanankupaq. ³⁵Saulñataqmi Tayta Diospaq perqarqa huk altarta, chay altarmi karqa Saulpa puntallaraq perqasqan. ³⁶Saulmi nirqa:

—Kunan tutayá hakuchik urayta hinaspayá Filistea runakunapa contranpi pe-leamuspa tukuy imankuta qechumusun achikyanankama. Amamá chullallatapas puchuchisunchu kawsaqtaqa —nispa.

Hinaptinmi llapallanku nirqaku:

—Tanteasqaykiman hinayá lliwta ruray —nispa.

Hinaptinmi sacerdoteñataq nirqa:

—Puntataqa Diostayá tapusunchik —nispa.

³⁷Hinaptinmi Tayta Diosta Saul tapurqa:

—Taytáy ¿risaqqkuchu Filistea runakuna wañuchiq icha manachu? ¿Yaqachum Israel runakuna paykunata venceramuymanku? —nispa.

Ichaqa Tayta Diosqa manam imallatapas chay punchawpiqa nirqachu. ³⁸Chayraykum Saul nirqa:

—Asuykamuychik kayman tropakunapa lliw kamachiqninkuna hinaptinyá yachasunchik kunanqa imam huchanchik kasqanmanta. ³⁹iKunanmi ñoqa jurani Israel runakuna salvaq Tayta Diosrayku, chay huchallikuq runaqa churiy Jonatanña kaspapas wañunqapunim! —nispa.

Hinaptinmi llapallan runakuna upallalla karqaku. ⁴⁰Chaymi llapallan Israel runakunata Saul nirqa:

—Llapallaykichik chaylawpi sayaykuychik, ñoqañataq churiy Jonatanwan kaylawpi sayaykusaqku —nispa.

Chaymi runakunañataq nirqaku:

—Taytáy, tanteasqaykiman hinayá ruray —nispanku.

⁴¹Hinaptinmi Saulñataq Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta nirqa:

—¿Imanasqataq kay sirvientekimanqa mana rimariwankichu kunan punchawqa? Ñoqa otaq churiy huchallikuruptinqa suerteta qawaptiykuyá lloqsirachiy Urim sutiyoq suerteta. Sichum Israel runakuna huchallikuruptinqa suerteta qawaptiykuyá lloqsirachiy Tumim sutiyoq suerteta —nispa.

Hinaptinmi chay suerteqa wichiyrurqa Jonatanpa hinaspa Saulpa contranpi chaymi wakin runakunaqa karqa mana huchayoq. ⁴²Saulmi nirqa:

—Kunanñataq suerteyaychik ñoqachus otaq churiy Jonatanchus huchayoq kasqayku yachanaykichikpaq —nispa.

Hinaptinmi Jonatanman tuparurqa ⁴³chaymi churin Jonatanta Saul tapurqa:

—Willaykuwayá imam rurasqaykita —nispa.

Chaymi Jonatan kaynata nirqa:

—Apamusqay kaspipa puntanwanmi malliykurqani mielta ¿chayraykuchum wañusaq? —nispa.

⁴⁴Chaymi Saulñataq nirqa:

—Jonatán iDiosyá llumpa-llumpayta castigawachun sichum qam mana wañup-tikiqa! —nispa.

⁴⁵Hinaptinmi runakunañataq Saulta nirqa:

—iManam Jonatanqa wañunmanchu! iPayqariki llapallanchik Israel runakunatam libraykuwanchik! Kawsaq Tayta Diosraykum juraniku: Jonatanpaqa huk chukchallanpas manam pampamanqa wichinqachu. Payqa libraykuwarqanchik Diospa yanapakuyninwanmi —nispa.

Chaynapimá wañunanmanta Jonatanta librarurqaku llapa runakuna. ⁴⁶Saulpas manañam qatirqañachu Filistea runakunata chaymi Filistea runakunaqa ripukurqaku maymi *yachanankumanña.

⁴⁷Chaynatamá Israel runakunapa reynin kaspan Saulqa gobiernonta takyachirqa, guerrapim pelearqa muyuriqninpi enemigonkunawan, pelearqamá Moab casta runakunawan, Amonpa mirayninkunawan, Edom casta runakunawan, Soba nacionpa

reyninkunawan hinaspa Filistea runakunawan. Maymanña peleaq lloqsispapas Saulqa vencemuqpunim. ⁴⁸Huk kutipipas tropata huñukuruspanmi vencerurqa Amalec casta runakunata, chaynapimá payqa Israel runakunata librarurqa llapa salteaqkunamanta.

⁴⁹Saulpa qari churinkunam karqa: Jonatan, Isui hinaspa Malquisua. Iskaynin warmi churinkunañataqmi karqa: Merabwan Mical. Merabqa karqa Micalpa mayorninmi.

⁵⁰Saulpa warminñataqmi karqa Ahinoam, payqa karqa Ahimaaspa churinmi. Llapa tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Abner. Abnerqa karqa Saulpa tion Nerpa churinmi. ⁵¹Saulpa taytan Ciswan Abnerpa taytan Nerqa karqaku Abielpa churinkunam.

⁵²Rey Saulpa tukuy tiempo kawsanankamam Filistea runakunawan guerra llum-payllaña karqa chaymi Saulqa siemprepuni huñuq kallpasapa valeroso qarikunata

Rey Saulta Tayta Dios wischupakusqanmanta

15 ¹⁻²Huk punchawmi Saulta Samuel nirqa:

—Tayta Diosmi kachamuwarqa Israel runakunapa reyninpaq aceitewan tallispa qamta nombranaypaq. Chaynaqa uyariyá Llapallan Kamachiq Tayta Diospa imam nisusqaykita: “Israel runakuna Egipto nacionmanta hamuchkaptinkum paykunapa contranpi sayarirqa Amalec casta runakuna chayraykum paykunata castigasaq. ³Chaynaqa rispayá Amalec casta runakunata wañuchimuy. Tukuy imantintam paykunataqa chinkachimunkichik. Amam paykunataqa puchuchinkichikchu. Wañuchinkim qarikunata, warmikunata, warmakunata chaynataq ñuñuq wawakunatapas. Wañuchimunkimá vacakunatapas, ovejakunatapas, camellokunatapas chaynataq asnokunatapas” nispa.

⁴Chaynapimá Saulqa qayachimurqa llapa runakunata hinaspa yuparqa Telaim llaqta lawpi. Chaki-puri tropakunam karqa iskay pachak waranqa runakuna, Juda casta runakunañataqmi karqa chunka waranqa qarikuna. ⁵Chaymantam Saulqa pasarqa Amalec runakunapa *yachanan llaqtaman hinaspa pakakururqa wayqopi. ⁶Chaymantam Saulqa chaypi yachaqa Cain casta runakunata nirqa:

—Kaymanta lloqsispa karuman ripukuychik. Amalec runakunawan kuska kaptikichikqa paykunatawan kuskatam chinkarachikikuman. Qamkunaqariki llakipayarirqankichikmi Israelpa llapallan mirayninkunata Egipto nacionmanta hamuptinku —nispa.

Chaynapimá Cain casta runakunaqa rakikururqaku Amalec casta runakunamanta. ⁷Hinaptinmi Saulqa Amalec casta runakunata vencerurqa Havila lawmanta qallaykuspa Shur sutiyoq lawkama otaq Egipto nacionman yaykunakama. ⁸Saulmi presocharurqa Amalec casta runakunapa reynin Agagta hinaspa chay reypa tropankunatañataq espadawan llapachallanta wañurachirqaku. ⁹Ichaqa Saulmi tropankunapiwan puchuykachispa Rey Agagta mana wañuchirqakuchu, manataqmi wañuchirqakuchu allinnin ovejakunatapas, allinnin torokunatapas, poqosqa malta torokunatapas hinaspa allinnin malta carnerokunatapas. Manataqmi chinkachirqakuchu allinnin kaqkunataqa. Mana valeq kaqkunatam ichaqa wañuchirqaku hinaspapas chinkachirqaku.

¹⁰Chaymi Samuelta Tayta Dios nirqa:

¹¹—Pesakunim Saulta reypaq churasqaymanta. Payqa ñoqamanta karunchakuruspanmi mana cumplinchu imapas kamachisqaykunata —nispa.

Chay nisqanwanmi Samuel llakikururqa hinaspa Tayta Diosta mañakurqa tukuy tuta. ¹²Paqarinnintin punchawtam Samuel hatarirqa tutapayta Saulwan tupanankupaq. Ichaqa Samuelmanmi willaykurqaku:

—Saulqa Carmel sutiyoq sitiomanmi pasakun, chaypim allin reqsisqa kananpaq huk saywata hatarirachin, chaymantañataqmi muyuriyuspan kutikun Gilgal llaqtaman —nispa.

¹³ Saulpa kasqanman Samuelqa pasaptinmi payta nirqa:

—iTayta Diosyá bendecisunki taytáy! Ñoqaqa ñam ruraramuniña Tayta Diospa kamachiwaspanta —nispa.

¹⁴ Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Hinaptinqa ¿imanasqataq uyarichkani ovejakunapa waqayninta hinaspa to-rokunapa qaparkachaspanta? —nispa.

¹⁵ Chaymi Saulñataq nirqa:

—Amalec casta runakunapa kasqanmantam runakuna aparamunku. Paykunam allinnin ovejakunatawan allinnin vacakunata puchuchirqaku chaynapi yupaychasqanchik Tayta Diosman ofrecespa kañapunapaq. Wakiqnintam ichaqa lliwta chinkarachimuniku —nispa.

¹⁶ Hinaptinmi Samuel nirqa Saulta:

—iUpallaykuyraq! Kunanmi willasqayki chisi tuta imam Tayta Diospa niwasqanta —nispa.

Chaymi Saulñataq nirqa:

—Niwayá —nispa.

¹⁷ Hinaptinmi Samuel nirqa:

—Mana valeppaq kikikita hapikuchkaspapas qamqa karunki Israel ayllukunapa kamachiqninraqmi. Tayta Diospunim nombrasurqanki Israel casta runakunapa reynin kanaykipaq. ¹⁸ Chaymi Tayta Diosqa kachasurqanki chay huchasapa Amalec casta runakunawan peleaspa chinkachimunaykipaq. ¹⁹ Hinaptinqa ¿imanasqamá Tayta Diospa kamachisusqaykitaqa manaqa kasukurqankichu? ¿Imanasqamá Tayta Diospa mana gustaspantaqa rurarunki enemigopa imanmanpas pawakuykuspaqa? —nispa.

²⁰ Chaymi Samuelta Saul nirqa:

—Ñoqaqa kasukurqanim Tayta Diospa kamachiwaspantaqa. Ruramurqanim paypa imam niwasqanta. Chaymiki Amalec runakunapa reynin Agagtapas presota pusamurqani, chinkachimurqanitaqmi llapallan Amalec casta runakunatapas. ²¹ Tropaykunam ichaqa hapikuykurqa chinkachinapaq kaq allinnin ovejakunata hinaspa vacakunata. Arí, chaytaqa puchuykachirqaku yupaychasqanchik Tayta Diosman Gilgal llaqtapi ofrecenapaqmi —nispa.

²² Chaymi Samuel nirqa:

Imamantapas llalliriqtaqa Tayta Diosqa munan
manam animalkuna ofrecenatachu
nitaq animalkunata wañuchispa kañapunatachu,
nisqan kasukunatam payqa munan.
Animal ofrendakunamantapas
carnerokunapa wiranmantapas
aswan allinqa payta kasukuymi,
aswan allinqa payta uyariymi.

²³ Adivinay llumpay hucha hinam

Tayta Diospa contranpi hoqarikuyqa.

Taytachakuna adoray hucha hinam

Tayta Diosta mana kasukuyqa.

Saul, paypa kamachisusqaykitam yanqacharqanki.

Paypas rey kaynikimantam qarqorusunki.

²⁴Chaymi Saulñataq nirqa:

—Ari, huchallikurunim. Manam kasukurqanichu Tayta Diospa kamachiwasqantaqa nitaq qampa niwasqaykikunatapas. Runakunata manchakuspaymi paykunapa mañakusqanta kasurqani. ²⁵Ichaqa ama hina kaspaykiyá chay huchaymanta pampachaykullaway, kutiraysillawayá Tayta Diosta adoranaypaq —nispa.

²⁶Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Manam qanwanqa kutiymanchu. Qamqa yanqacharqankim Tayta Diospa kamachisusqaykita chaymi paypas qarqorusunki Israel runakunapa reynin manaña kanaykipaq —nispa.

²⁷Chaymi pasakunanpaq Samuel muyuriyuptin paypa capanpa puntanta Saul hapikururqa hinaptinmi chay capa llikikururqa. ²⁸Hinaptinmi Saula Samuel nirqa:

—Kaynatam Tayta Dios llikirun Israel nacionpi gobiernoykita. Qanmantam qechurusunki runamasikimanña qoykunapaq. Payqa qanmantaqa allin runam. ²⁹Israel runakunapa alabanan Diosqa manam llullakunchu, manataqmi payqa imamantapas wanakunmanchu, payqa manam runallachu wanakunanpaqqa —nispa.

³⁰Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Huchallikurunim ñoqaqa. Ichaqa ama hina kaspaykiyá Israel runakunapa ancianonkunapa ñawpaqninpiwan llapa runakunapa ñawpaqninpi ñawpaqta hinalla kunanpas reyta hina respetaway. Chaynaqa ñoqawanyá kutirisun yupaychasqanchik Tayta Diosta adoramunaypaq —nispa.

³¹Chaymi Samuel kutirqa Saulwan hinaptinmi Saulñataq Tayta Diosta adorarqa. ³²Samuelmi runakunata kamachirqa:

—Pusamuwaychik Amalec casta runakunapa reynin Agagta —nispa.

Agagñataqmi qewikachastin hamurqa Samuelpa kasqanman kaynata piensastin:

—Cheqaptapunim pasarunña rabiawan wañuchinakuyqa —nispa.

³³Ichaqa Samuelmi nirqa:

—Espadaykiwanmi wañuchirqanki achkallaña mamakunapa wawankunata. Chaynapunim mamaykipas kanqa manaña wawayoq —nispa.

Chaynata rimariykuspanmi Agagta wañurachispan chika-chikanta kuchuparurqa Tayta Diospa ñawpaqninpi. Chaynatam Samuel rurururqa Gilgal llaqtapi.

³⁴Chaymantam Samuelqa pasakurqa Rama llaqtaman hinaptinmi Saulñataq ripukurqa Gabaa llaqtapi wasinman. ³⁵Samuelmi wañukunan punchawkama manaña rikurqañachu Saula. Tayta Diosmi pesakurqa Israel runakunapa reynin kananpaq Saul churasqanmanta chayraykum Samuelqa Saulmanta llumpayta waqarqa.

Rey kananpaq David nombrasqa kasqanmanta

16 ¹Samueltam Tayta Dios kaynata nirqa:

—¿Haykapikamataq Saulmanta waqanki? Ñoqaqa qarqoruniñam Israel runakunapa reynin manaña kananpaq. Hatarispaykiyá waqrachamanta bote-llyakiman aceiteta huntachiy. Ñoqam munachkani Belen llaqtayoy Isai sutiyoq runapa wasin rinaykita. Paypa huknin churintam akllaruniña rey kananpaq.

²Chaymi Samuelñataq nirqa:

—¿Imaynataq risaqaqa? ¡Saul yacharuspanqariki wañurachiwanqach! —nispa.

Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Malta vacata pusarikuspáyá nimuy: “Kay malta vacata Tayta Diosman ofreqmi richkani” nispa.

³Hinaspayá chay animal ofrecewanaykipa kasqanman pusaytaq Isai sutiyoq runata. Ñoqam nisqayki imam ruranaykita, ñoqapa reqsichisqaytam aceitewan tallispa nombranki rey kananpaq —nispa.

⁴Chaynapimá Samuelqa lliwta rurarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina. Belen llaqtaman Samuel chayaruptinmi chay llaqtayoq autoridadkuna payta chas-kinankupaq mancharisqallaña lloqsimurqaku hinasпам tapurqaku:

—¿Allinpaqchu hamuchkanki taytáy? —nispa.

⁵Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Arí, allinpaqmi, hamuchkaniqa Tayta Diosman animalta ofrecemmi. Chaynaqa qamkunapas Diosman asuykunaykichikpaqyá alistakuspa ñoqawan riychik animalta ofrecenapaq —nispa.

Diosman asuykunankupaq Isaitawan churinkunata Samuel alistaruspammi qayarqa animalta ofrecenankupaq. ⁶Paykuna chayaramuptinmi Samuel qawarqa Isaipa churin Eliabta hinasпам piensarqa:

—Segurom kay qaripuni rey kananpaq Tayta Diospa nombrasqanqa —nispa.

⁷Ichaqa Tayta Diosmi Samuelta nirqa:

—Amayá allin rikchaynillantachu qawayqa nitaq sayaynillantachu. Paytaqa manam munanichu. Runapa qawasqanqa manam ñoqapa qawasqay hinachu. Runaqa qawan hawallantam, ñoqam ichaqa qawani sonqonta —nispa.

⁸Chaymantam Isaiqa qayarqa Abinadab sutiyoq huknin churintaña hinasпам asuykachirqa Samuelman. Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—Manam paychu Tayta Diospa akllasqanqa —nispa.

⁹Chaymantam Isaiqa asuykachirqa Sama sutiyoq churintaña hinaptinmi Samuel nirqa:

—Manam paychu Tayta Diospa akllasqanqa —nispa.

¹⁰Isaimá asuykachirqa qanchis churinkunata hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—Kay churikikunataqa manam Tayta Diosqa akllarqachu —nispa.

¹¹Chaymantam Samuelqa Isaita tapurqa:

—¿Kayllachu churikikuna? —nispa.

Hinaptinmi Isaiñataq nirqa:

—Kachkanraqmi sullka kaq, payqa oveja michiqmi —nispa.

Chaymi Samuel nirqa:

—Qayachimuy payta. Manaraq pay chayamuptinqa, manam tiyachwanchu mikunanchikpaq —nispa.

¹²Tayta Isai kamachikuptinmá qayamurqaku. Chay warmaqa kasqa sumaq paqo chukchayoq allin rikchayniyoq buen-mozom.

Hinaptinmi Samuelta Tayta Dios nirqa:

—Paymi, chaynaqa aceitewan tallispayá nombra y rey kananpaq —nispa.

¹³Chaymi Samuelqa waqrachamanta botellapi kaq aceiteta hapiykuspan wawqenkunapa qayllanpi talliykurqa Davidpa umanman. Chay ratomantapunim Davidta yanaparqa Tayta Diospa Espiritun. Chaymantam Samuelqa kutikurqa Rama llaqtaman.

Rey Saulpaq David arpa tocasqanmanta

¹⁴Saulmantañataqmi Tayta Diospa Espiritun asurikururqa, paytaqa hapirurqa Tayta Diospa kachamusqan mana allin espirituñam. ¹⁵Chaymi Saulta serviqninkuna nirqaku: —Qawasqaykipi hinam, qamtaqa hapisuchkanki Diosmanta kaq mana allin espiritu. ¹⁶Chaynaqa reynillayku, kay serviqnikikunatayá kamachiwayku pitapas

arpa tocaqta maskamunaykupaq, mana allin espiritu hapisuptikim arpata tocap-tin allinta sientekunki —nispá.

¹⁷Chaymi Saulñataq nirqa:

—Maskamuychikyá pitapas allin tocap yachaqta hinaspayá pusamuwaychik —nispá.

¹⁸Hinaptinmi huknin serviqnin nirqa:

—Ñoqam rikurqani Belen llaqtayoq Isaipa huknin churin allin tocaqta. Payqa yachantaqmi imaynam allin rimaytapas, manataqmi manchakunchu guerrapi pe-leaytapas. Payqa buenmozo qarim, paytaqa Tayta Diospunim yanapan.

¹⁹Chaymi Saul comisionta kacharqa Isaiman kaynata nimunankupaq:

—Oveja michiq churiki Davidta kachamuway —nispá.

²⁰Hinaptinmi tayta Isaiqa churin Davidta kacharqa Rey Saulman. Hina ki-kinwantaqmi apachirqa huk cabrachatapas. ²¹Chaynapimá Davidqa Saulpa kasqanman chayaruspan payta yanapananpaq chaypiña karqa chaymi Saulpas Davidta llumpayllataña kuyaruspan arman apaqpaq akllaykurqa. ²²Saulqa huk runatam kacharqataq Davidpa taytan Isaita kaynata nimunanpaq:

—Davidqa agradoypaqmi, ama hina kaspaykiyá yanapawananpaq saqeykuway —nispá.

²³Diospa kachamusqan mana allin espiritu Saulta hapiptinmi Davidñataq arpanta tocap chaymi Saulqa manaña ñakarispán allinyaykuq, mana allin espiri-tupas paymantam karunchakuq.

Goliat sutiyoq hatu-hatun runata David wañuchisqanmanta

17 ¹Filistea runakunam llaqa tropankunata guerrapaq huñururqaku Soco llaqtapi. Chay llaqtaqa tarikun Juda lawpim. Chay Filistea runakunamá campamentonkuta sayachirqaku Efes-damim sutiyoq sitiopi. Chay sitioqa tarikun Soco llaqtamanta Azeca llaqtaman riq ñanpim. ²Chaynataqmi Saulpas Israel runakunawan huñunakururqaku hinaspam campamentonkuta sayachirqaku Ela sutiyoq qechwapi. Paykunapas kinrayninmanmi chutarikurqaku Filistea runakunapa contranpi peleanan-kupaq. ³Filistea runakunam waklawnin moqokunapi karqaku. Israel runakunañataqmi karqaku kaylawnin moqokunapi chaymi paykunapa chawpinpiqa tarikurqa qech-wa pampa. ⁴Chay Filistea tropakuna ukumantam qonqaymanta lloqsiramurqa yaqa kimsa metro sayayniyoq soldado. Payqa karqa mana pipapas vencyey atinanmi. Chay runapa sutinmi karqa Goliat, payqa karqa Gat llaqtayoqmi. ⁵Goliatpa casconmi karqa bronce manta, qasqon harkaqa pachanpas karqa hina bronce mantataqmi, chay qasqon harkaqa llasayninmi karqa pichqa chunka pichqayyoq kilo. ⁶Hina bronce mantataq-mi karqa piernankuna tapaqpas chaynataq wasanpi apasqan lanzapas. ⁷Chay lanzapa cabonmi karqa telarpa qerunkuna hina rakusu, puntanñataqmi fierromanta kaspá llasarqa soqta kilo masninta. Goliatpa harkachikunanta apaqñataqmi rirqa paypa pun-tanta. ⁸Goliatmá sayaykuspan kinrayman chutarisqa Israel tropakunata nirqa:

—¿Imapaqtaq kinrayninman chutarikusparaq peleaq lloqsimurqankichik? Ñoqaqa kani Filistea runam, qamkunañataqmi kankichik Saulpa serviqnin. Chaynaqa qam-kunayá akllaychik huk kaqnichikta chaynapi ñoqapa kasqayman uraykamuspan ñoqawan peleananpaq. ⁹Sichu pay ñoqawan peleaspa venceruwanqa hinaptinqa ñoqaykum kasaqku qamkunapa sirvientekichik, ñoqa vinceruymi ichaqa qam-kuna kankichik ñoqaykupa sirvienteyku. ¹⁰Kunan punchawmi desafiani lliw Israel tropakunata. ¡Qomuwaychikyá huk runata ñoqawan peleananpaq! —nispá.

¹¹ Saulwan llapallan Israel runakuna chay Filistea runapa rimasqanta uyarirus-pankum liiw hukmayarurqaku hinas pam mancharisqallaña tarikurqaku.

¹² Juda law Belen llaqtapim otaq Efrata sutiyoq llaqtapim *yacharqa huk runa, paypa sutinmi karqa Isai. Payqa wakin runakunamantapas llumpay machuñam karqa Saulpa tiemponpiqa. Payqa karqa pusaq churiyoqmi. Hukninpa sutinmi karqa David. ¹³ Isaipa kimsantin mayor churinkunam guerramanña pasarqaku Saulta yanapanankupa. Paykunapa sutinmi karqa qatinasinpi: Eliab, Abinadab hinaspa Sama. ¹⁴ Paykunapa sullkanmi karqa David. Chaynaqa Isaipa mayor churinkunamá Rey Saulta qatirqaku. ¹⁵ Davidpas Saulpa campamentonmantam Belen llaqtaman kutikurqa chaypi taytanpa ovejankunata michinanpaq.

¹⁶ Chay Filistea runañataqmi lloqsimurqa sapa madrugaw hinaspa sapa tarden, chaynatam rurarqa tawa chunka punchawpuni.

¹⁷ Huk punchawmi churin Davidta Isai nirqa:

—Wawqekikunamanyá apay kay costalillopi trigo hamkata, apaytaqyá kay chunka tantatapas. Utqaymanyá pasachiy wawqekikunaman. Paykunaqa kachkanku campamentopim. ¹⁸ Aparikuytaqyá kay chunka quesokunatapas. Kay quesokunataqa qoykunki waranqa soldadokuna kamachiqmanmi. Chaynaqa qawamuyá imaynam wawqekikuna tarikusqanta, imallatapas apamuwayá chayta qawaykuspay allinlla kasqankuta yachanaypaq. ¹⁹ Saulqa Filistea runakunawan peleaspam kachkan Ela sutiyoq qechwapi. Paywantaqmi kachkanku wawqekikunawan llapallan Israel tropakunapas.

²⁰ Davidmi tutapayta hatarispa hinaspa ovejankunata hukman michiykachispa taytan Isaipa qosqankunata aparikuspan pasarqa. Campamentoman chayaruptinmi llapa tropakunaqa kinrayninman chutakuruspa guerrapi peleaq lloqsinkunupa qaparichkasqaku.

²¹ Israel tropakunam Filistea runakunawan kinrayninman chutarikuspa chimpa-chimpa sayaykurqaku. ²² Davidñataqmi chayta qawaykuspan taytanpa apachisqanta waqaychaykachirqa armakunamantawan cargakunamanta nanachikuq runaman. Tropakunapa kasqanman yaykuruspanmi wawqenkunata tapurqa imaynam kasqankumanta. ²³ Paykunawan parlachkaptinmi qonqayta lloqsiykamurqa chay mana pipapas vencey atinan Gat llaqtayoq Filistea soldado. Paypa sutinmi karqa Goliat. Paymá lloqsiramurqa Filistea tropakuna ukumanta chaymi David uyarirqa paypa tukuy mana allin rimasqankunata.

²⁴ Llapa Israel tropañataqmi chay Goliat sutiyoq runata qawaykuspa llumpay mancharisqallaña ayqekurqaku. ²⁵ Chay ayqekuqkunam ninakurqaku kaynata:

—¿Qawachkankichikchu lloqsimuspa wak insultakuq runata? ¡Wak runata pipas venceruqmanqa reymi qori-qollqewan apuyachinqa, warmi churinwan casarachispanmi contribuciontapas manaña cobranqachu chay venceqpa ayllunmantaga —nispa.

²⁶ Chaymi David ladonpi kaqkunata tapurqa:

—¿Imatataq qonqaku kay Filistea runata wañurachispa Israel tropakuna penqaypi kasqankumanta libraqmanqa? ¿Pi hinataq wak mana señalasqa Filistea runaga kawsaq Diospa tropankunataqa insultan? —nispa.

²⁷ Chaymi runakunañataq nirqa:

—Goliat wañurachiq runamanqa kayta-waktam qonqa —nispa.

²⁸ Ichaqa Davidpa mayor wawqen Eliabmi chay runakunawan rimasqanta uyari-ruspan piñakururqa Davidpaq hinas pam nirqa:

—¿Imamantaq hamurqanki? ¿Pimantaq saqemurqanki chunniqqi asllapas kaq ovejakunata? Ñoqaqa yachanim hatun tukuq kaspayki mana allin tanteasqaykita. Qamqa hamurqanki guerrapi peleaqkuna qawakuqla —nispa.

²⁹Chaymi Davidñataq nirqa:

—¿Imatataq kunanqa ruraruni? Ñoqaqariki rimayllam-rimarqani —nispa.

³⁰Chaymantam Davidqa wawqenpa kasqanmanta huklawman pasakuspan chaypipas huktaña tapurqa ichaqa wakinpas punta nisqankuta hinallam nirqaku.

³¹Davidpa tapukusqanta wakin uyariq runakunam pasaspanku willaykamurqaku Saulman hinaptinmi Saulñataq Davidta qayachirqa. ³²Chaymi payta David nirqa:

—Ama pipas hukmanyachunchu wak runaraykuqa. Ñoqam risaq wak Filistea runawan peleaq —nispa.

³³Chaymi Saul nirqa Davidta:

—Wak Filistea runawanqa manam peleayta atiwaqchu. Qamqa kanki warmaraqmi, wak Filistea runam ichaqa mozo kayninmanta guerrallapi puriq —nispa.

³⁴Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Kay sirvientekiqa taytaya ovejankuna michiqmi kani, chayna michichkaptiymi huk leon kaspá otaq ukumari kaspapas ovejayta apakuq atajonmanta. ³⁵Hinaptinmi ñoqaqa chay animalpa qepanta qatiq kani hinaspan heridaruspaymi maqachkaspallay wañurachiq kani. ³⁶Leon kaptin otaq ukumari kaptinpas kay sirvientekiqa wañuchiqmi kani. ¡Wak mana señalasqa Filistea runaqariki chay huk kaqnin animal hinallam! ¿Imanasqamá payqa insultan kawsaq Diospa tropantaqa? ³⁷Leonmantapas otaq ukumantapas libraqniy Tayta Diosmi librawanqa wak Filistea runamantapas —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Chaynaqa riyá, Tayta Diosyá yanapasunki —nispa.

³⁸Saulmi Davidta pacharachirqa guerrapi peleanan kikinpa pachanwan, umanpipas churarqam bronce manta cascota, hinachirqakutaqmi bronce manta kaq qasqon harkachikunawanpas. ³⁹Davidqa pachanpa hawanmanpas watakurqataqmi huk espadatapas hinaspan prueba nanpaq puririrqa chaykunawanqa haykapipas mana churakusqanrayku. Chaymi Saulta David nirqa:

—Manam haykapipas churakurqanichu kaywanqa chaymi mana puriyta atinichu —nispa.

Chaynata nisanmi chay pachakunata horqokururqa. ⁴⁰Tawnanta aparikuspanmi mayupi pichqa lluchka rumichata wayqanman hinakuykurqa hinaspan warakanwan asuykurqa Filistea runawan peleananpaq. ⁴¹Chay Filistea runapas Davidmanmi asuykamurqa, paypa puntantataqmi hamurqa harkachikunan apaq soldadapas. ⁴²Chay Filistea runam Davidta qawaykuspan mana kaqpaqpas hapirqachu Davidqa mozollaraq kasqanrayku. Davidta qawaykuptinmi payqa kasqa sumaq paqo chukchayoc buenmozo. ⁴³Chay Filistea runam nirqa Davidta:

—¿Ñoqaqa allqochu karqani kaspiwan hamuwanaykipaq? —nispa.

Chaynata niruspanmi Davidta ñakarqa taytachankunapa sutinpi. ⁴⁴Chay Filistea runaqa nirqataqmi:

—¡Asuykamuwayá! Cuerpoykitam qosaq alton pawaq animalkunamanwan purunpi animalkunaman —nispa.

⁴⁵Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Qanmi ñoqaman hamuchkanki espadawan hinaspa lanzakunawan, ñoqam ichaqa qanman hamuchkani Llapallan Kamachiq Tayta Diospa sutinpi. Paytam insultarqanki, payqariki Israel tropakunapa Tukuy Atiyniyoq Diosninmi. ⁴⁶Kunanpunim qamta Tayta Dios makiyman churanqa, kunanpunitaqmi wañurachispay

umaykitapas qorurusaq. Filistea tropakunapa wañusqa aychantañataqmi qarasaq alton pawaq animalkunamanwan purunpi animalkunaman. Chaynapim tukuy hinastinpi llapallan runakuna yachanqaku Israel nacionpa yanapaqninga Diospuni kasqanta. ⁴⁷Kaypi huñunasqa llapallan runakunapas yachanqakum Tayta Diosqa mana espadallowanchu nitaq lanzallowanchu salvasqanta. Kay guerraqa Tayta Diospa munayllanpim kachkan chaymi payqa qamkunata qoykuwanqaku —nispa.

⁴⁸Chay Filistea runa peleananpaq Davidman asuykuptinmi Davidpas apurawman kallparispa chay runawan peleaq pasaykurqa. ⁴⁹Davidmi wayqanmanta huknin rumita horqoykuspan urkupipuni warakarurqa chay Filistea runata. Hinaptinmi chay Filistea runapa urkunpi chay rumi kiñakuruptin uyanpa pampaman wichiyrurqa. ⁵⁰Chaynatam David vencerurqa chay Filistea runata warakanwan hinaspa huk rumillawan, chay runata wañuchinanpaqqa manam karqachu espadan. ⁵¹Chaymi Davidqa chay Filistea runaman kallpaykuspan espadanta vainanmanta horqorurqa, chaywan wañuparachispanmi chaywantaq umantapas qorururqa.

Horquin Filistea tropakunañataqmi valeroso runa wañurusqanta qawaykuspanku llup-tikurqaku. ⁵²Hinaptinmi Israel lawmanta tropakunapiwan Juda lawmanta tropakuna qaparillawanña Filistea tropakunata qatirqaku qechwaman yaykurinakama hinaspa Ecron llaqtapa zaguan punkunkama. Saaraim lawmanta qallaykuspan tukuy ñanpi Filistea runakunapa wañusqa cuerpon tarikurqa Gat hinaspa Ecron llaqtakunakama.

⁵³Chaynata Filistea runakunata Israel runakuna qatiruspankum kutirimuspankuñataq saquearqaku campamentonkuta. ⁵⁴Chaymantam Davidqa chay Filistea runapa umanta horqaripan Jerusalem llaqtakama aparqa. Armankunatam ichaqa churaykurqa karpanman.

⁵⁵⁻⁵⁶Filistea runawan David lloqsiptinmi Saul tapurqa tropankunapa kamachiqnin Abnerta:

—¿Pitaq wak warmapa taytan? —nispa.

Chaymi Abner nirqa:

—Reylláy, chullalla almay hawam niki, ñoqaqa manam yachanichu pim paypa taytanqa kasqanta —nispa.

Chaymi rey Saulñataq nirqa:

—Chaynaqa tapukachakuyá pim kasqanta —nispa.

⁵⁷Filistea runa wañuchisqanmanta David kutimuchkaptinmi Abner taripaykuspan Davidta pusarqa Rey Saulman Filistea runapa uman aptarikusqata. ⁵⁸Chaymi Saul tapurqa:

—¿Pipa churintaq kanki? —nispa.

Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Ñoqaqa kani Belen llaqtayoq serviqniki Isaipa churinmi —nispa.

Jonatanwan David contrato rurasqankumanta

18 ¹Davidwan Saul rimayta tukuykuptinmi Jonatanñataq amista armaturqa Davidwan hinaspan kikinta hina kuyarqa. ²Saulpas chay punchawmantapuni Davidta akllaykurqa yanapaqningpaq hinaspan manaña munarqachu taytanpa wasinman kutinanta. ³Jonatanwan Davidmi contratota ruraraqaku juramentomanta wiñaypaq amigo kanankupa. ⁴Chaymi Jonatanqa hawanpi pachanta chustiykuspa qoykurqa Davidman, qoykurqataqmi espadantawan flechanantapas hinaspa weqaw watanantapas.

⁵Davidmi Saulpa tukuy ima kamachisqanta allintapuni ruraq hinaptinmi Saulqa churarurqa guerrapi peleaq runakunapa kamachiqninpaqña chaymi llapallan tropakunantapas chaynataq Saulpa serviqninkunantapas agradarqa.

Saulpa envidiakusqanmanta

⁶Ichaqa chay Filitea runata wañuchisqanmanta Davidwan tropakuna kutimuptinmi Rey Saul chaskiq warmikuna lloqsimurqaku Israel nacionpi llapallan llaqtakunamanta. Lloqsimurqakumá kusikuyllawanña takistin, tusustin hinaspa tinyakunatawan arpachakunata tocastin. ⁷Chay tusuq warmikunam takispanku nirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.
Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

⁸Chay takisqanku Saulta mana gustaptinmi llumpay piñasqallaña nirqa:

—Davidmantam takichkanku chunka waranqa wañuchisqanmanta, ñoqamantañataqmi waranqa wañuchisqallaymanta. Rey karunallanñam paytaqa faltan —nispa.

⁹Chay punchawmantam Saulqa envidiawanña qawarqa Davidta.

¹⁰Paqarinnintinmi Saulta hapirurqa Diospa kachamusqan mana allin espiritu hinaptinmi Saulqa palacion ukupi loco hinaña hapisqanta rimakurqa. Davidñataqmi tocananman hina arpata tocachkarqa. Saulmi hapichkarqa huk lanzata.

¹¹Chaymi Saulqa lanzawan Davidta choqarurqa. Paymi piensarqa:

—Lanzawanyá Davidta perqaman clavarusaq —nispa.

Ichaqa David surtiruptinmi iskaykama choqaspapas mana hapirachirqachu.

¹²Saulmi manchakururqa Davidta Tayta Dios yanapasqanrayku, Saultañataqmi manaña yanaparqachu. ¹³Chaymi Saulqa manaña Davidwan kуска kayta munaspan churarurqa waranqa soldadokunapa kamachiqnin kananpaqña chaymi Davidqa tropankunata kamachispan tukuy hinastinman rirqa. ¹⁴Davidta Tayta Dios yanapaptinmá tukuy imata allinta rurarqa. ¹⁵Davidqa tukuy imatapas allinta ruraptinmi Saulñataq manchakuq. ¹⁶Israel lawpi *yachaqa runakunapiwan Juda lawpi yachaqa runakunam Davidta kuyarqaku. Payqa tropankunata kamachispanmi tukuy hinastinman rirqa.

¹⁷Huk punchawmi Davidta Saul nirqa:

—Ñoqam casarachisqayki Merab sutiyoq mayor warmi churiywan ichaqa ñoqam munachkani mana manchakuspa guerrakunapi Tayta Diospaq peleanaykita —nispa.

Saulmi piensachkarqa:

—Manam kikiychu Davidtaqa wañuchisaq, paytaqa Filitea runakunayá wañurachimuchun —nispa.

¹⁸Chaymi Davidñataq nirqa:

—Reynilláy ¿pimá ñoqallayqa kani reypa masan kanaypaqqa? Familiapas Israel runakuna ukupiqqa manamiki ancha reqsisqachu —nispa.

¹⁹Chay warmi churin Merabta Davidwan casarachinan tiempo chayaramuptinmi Saulqa chay warmi churinta casarachirqa Mehola llaqtayoq Adriel sutiyoq runawan. ²⁰Ichaqa Mical sutiyoq Saulpa huknin warmi churinmi Davidta kuyarqa. Chayta Saulman willaykuptinkum agradonpaq karqa. ²¹Saulmi piensachkarqa paywanña Davidta casarachiq tukuspa huk trampaman wichiykachiya chaynapi Filitea runakunaña Davidta wañurachinanpaq. Chaynapimá Saulqa kay iskay kaq kutipipas Davidta kaynata nirqa:

—Kunanmi ichaqa masayña kanki —nispa.

²²Chaymantam Saulqa serviqninkunata kamachirqa:

—Davidtayá pakasqallapi nimuychik: “Qamqa llumpaytam reyta agradanki, paypa lliw serviqninkunapas kuyasunkim. Chaynaqa reypa masañayá karuy” nispa.

²³Saulpa serviqninkuna Davidman chaykunata willaptinkum Davidñataq paykunata nirqa:

—¿Yanqallapaqchu hapinkichik reypa masan karuyta? Ñoqaqariki kani wakcham, manam anchallaña reqsisqataqchu kani —nispa.

²⁴Hinaptinmi Saulpa serviqninkuna willamurqaku imam Davidpa nisqanta.

²⁵Saulmi munachkarqa Davidqa Filistea runakunapa makinman wichiykunanta. Chayraykum chay serviqninkunata nirqa:

—Davidta nimuychik: “Costumbreman hina warmi churinrayku paganamantaqa reyqa munachkan enemigon Filistea runakuna vengakuytam”. “Reyqa munachkan pachak Filistea runakunata wañuchimuspa qari kayninpa qarachanta payman qonaykitam” nispa.

²⁶Saulpa serviqninkuna chaykunata Davidman willaykuptinmi, David piensarqa:

—Chaynalla reypa masan karuyqa allinpunim —nispa.

Manaraq plazo cumplikuruchkaptinmi, ²⁷David pasarqa runankunawan hinaspam iskay pachak Filistea runakunata wañurachimuspan aparqa chay wañuq runakunapa qari kayninpa qarachanta hinaspam reyman llapallanta qoykurqa chaynapi masan kananpaq. Chaymi Mical sutiyoq warmi churinwan Davidta Saul casarachirqa.

²⁸Ichaqa chayta Saul qawaykuspanmi aswan sumaqtaraq yacharurqa Davidtaqa Tayta Diospuni yanapasqanta, qawaykurqataqmi imaynam churin Micalpas David kuyasqanta. ²⁹Chaymi Saulqa aswan mastaraq Davidta manchakurqa. Chaymantapunim Saulqa wañukunankama Davidpa enemigon rikurirurqa. ³⁰Filistea tropa kamachiqkuna sapa kuti peleaq lloqsiptinkum David vencerariq Saulpa llapallan soldadonkunamantapas aswan mastaraq chaynapim Davidqa karqa aswan-aswan runakunapa respetasqan.

Davidta Saul wañurachiy munasqanmanta

19 ¹Davidta wañurachinankupaqmi Saul kamachirqa churin Jonatantawan llapallan serviqninkunata. Aswanqa Saulpa churin Jonatanmi anchallataña Davidta kuyarqa. ²Davidmanmi Jonatan willarqa:

—Taytay Saulmi wañurachiyta munasuchkanki, chaynaqa paqarin madrugawýa cuidakuy, pakakusqayki sitiollapim kanki. ³Ñoqam hamusaq taytaywan qampa kasqayki sitioman, chaypim ladonpi sayaykuspa parlapayasaq qanmanta, chayñam willamusqayki imam niwasqanta —nispa.

⁴Chaynapimá Jonatanqa Davidpa favorninpi taytanwan rimaspan nirqa:

—Reynilláy, amayá ruraychu ima mana allintapas sirvienteki Davidpa contranpiqa. Payqa manam ima mana allintapas rurasurqankichu aswanqa allinllatam.

⁵Payqa vidantapas peligroman churaykuspam chay Filistea runatapas wañurachirqa. Chaynapim Tayta Dios libraykurqa llapallan Israel runakunata. Qampas chaytaqa qawaspam kusikurqanki. Chaynaqa ¿imanasqamá inocente runataqa wañuchiypi riwaq? Amayá munaychu yanqamanta David wañuchiyaqa —nispa.

⁶Chaymi Saulqa churin Jonatanpa rimapayasqanta uyariykuspan nirqa:

—iTayta Diosraykum jurani, Davidqa manam wañuchisqachu kanqa! —nispa.

⁷Davidta Jonatan qayaykuspanmi tukuy chay rimasqankuta willaykurqa. Kikin Jonatantaqmi Davidtaqa pusaykurqa Saulpa kasqanman chaymi Davidqa ñawpaqta hina Saulta yanaparqa.

⁸Yapatawanmi guerra qallaykurqa chaymi David guerraman pasaspan Filistea runakunata venceramurqa. Filistea runakunam pasaypaqtaña vencerachikuspanku lluptikurqaku Davidpa ñawpaqinmanta. ⁹Saulmanñataqmi huktawan yaykururqa Tayta Diospa

kachamusqan mana allin espiritu. Saulqa palacionpim tiyachkarqa lanzanta hapirayastin. Davidñataqmi arpanta tocachkarqa. ¹⁰Chaymi Saulqa lanzawan David clavaruyta munarqa perqaman ichaqa David surtiruptinmi Saulpa choqasqan lanzaqa clavakururqa perqallaman. Chay tutapunim David lluptikuruspan ayqekurqa. ¹¹Saulmá chaypunilla runankunata kacharqa Davidpa wasinman chaynapi payta wateqamuspanku paqarinnintinñataq wañurachinankupaq. Ichaqa Davidpa warmin Micalmi payman willaykurqa:

—Kunan tuta mana lluptikuptikiqa paqarinmi wañurachisunki —nispa.

¹²Davidtam ayqekunanpaq warmin Mical warkururqa ventananta chaymi payqa lluptikuspan ayqekurqa. ¹³Chaymantam Micalqa Davidpa camanman siriykachirqa runaman rikchakuqta, uman lawman cabrapa pelonta churaykuspanmi hawanmanñataq qataykurqa. ¹⁴David hapimunankupaq Saulpa kachasqan runakunatam Mical nirqa:

—Payqa onqochkanmi —nispa.

¹⁵Davidta huktawan maskamunankupaqmi runankunata Saul nirqa:

—iCamantintapas apamuwaychik wañuchinaypaq! —nispa.

¹⁶Chaymi Saulpa runankuna Davidpa wasinman yaykuruspanku camapiqa tarirurqaku runaman rikchakuqllata, uman lawpiñataqmi tarirurqaku cabrapa pelollanta.

¹⁷Chaymi Micalta Saul nirqa:

—¿Imanasqataq engañawaspayki enemigoyta lluptirachirqanki? —nispa.

Hinaptinmi Micalñataq nirqa:

—“Kachaykuway lluptikunaypaq, mana chayqa wañurachisqaykim” nispa niwaptinmi kachaykurqani —nispa.

¹⁸Chaynatamá Davidqa lluptikurqa hinaspan Samuelwan tupananpaq rirqa Rama llaqtata. Chaypim Samuelman willaykurqa Saulqa payta tukuy mana allin rurasqanta. Chaymantam Davidqa Samuelwanña ripukurqa Naiot sutiyoq lawpi *yachanankupaq. ¹⁹Ichaqa Saulmanmi willarqaku:

—Davidqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawpim kachkan —nispa.

²⁰Chaymi Saulqa runankunata kacharqa Davidta hapimunankupaq. Chay runakuna chayaruspanku tarirurqaku Diosmanta willakuq achka runakunata. Paykunam Diosmanta rimachkasqaku. Paykunatam dirigichkasqa kikin Samuel. Hinaptinmi qonqaymanta Diospa Espiritun chay Saulpa kachasqan runakunatapas hapirurqa chaymi paykunapas Diosmanta rimaytaña qallaykurqaku.

²¹Chayta Saulman willaykuptinkum huk runakunataña kacharqa ichaqa paykunapas Diosmanta rimaytañam qallaykurqaku. Chaymi Saulqa kimsa kaq kutipiña huktawan runakunata kacharqa ichaqa paykunatapas hina kaqlam pasarurqa.

²²Chaymi kikin Saulña pasarqa Rama llaqtaman hinaspan Secu sutiyoq lawpi pozoman chayaruspan tapukurqa:

—¿Maypitaq kachkan Samuelwan Davidqa? —nispa.

Hinaptinmi huk kaqnin nirqa:

—Rama llaqtapa hichpan Naiot lawpim —nispa.

²³Chaylawman Saul pasaptinmi paytapas Diospa Espiritun hapirurqa hinaptinmi paypas Diosmanta willakuqkuna hinaña rimarqa. Hina chayna rimastinmá rirqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawman chayanankama. ²⁴Chaymantam Saulqa pachantapas chustukuruspan qalallaña Samuelpa ñawpaqninpi Diosmanta rimarqa, wichiykuspanmi tukuy punchaw pampapi qalalla karqa. Chayraykum runakuna rimakuqku:

—¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

Davidta Jonatan yanapasqanmanta

20 ¹Davidmi lluptikurqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawmanta chaymi Jonatanpa kasqanman chayaruspa payta nirqa:

—¿Imatataq ñoqaqa ruraruni? ¿Mayqantaq mana allin rurasqayqa? ¿Mayqantaq taytaykipa contranpi ñoqapa huchay chaynapi wañuchiya munawaspa maskawananpaqqa? —nispa.

²Chaymi Jonatanñataq nirqa:

—iAmayá chaytaqa Diospas munachunchu! iManapunim wañunkichu! Taytayqa manam imatapas ruranmanchu mana willawaspanqa. ¿Imanasqataq taytayqa kay asuntotaqa pakawanman? iManam chaynaqa kanmanchu! —nispa.

³Davidmi Jonatanman willaspan nirqa:

—Taytayki Saulqa alli-allintam yachan ñoqanchikqa llumpay amigo kasqanchikta. Chaynaqa manam willasunkimanchu chaynapi ama llakikunaykipaq. Ichaqa Tayta Diosrayku hinaspa vidaykiraykum jurani iñoqaqa wañuy patanpiñam tarikuchkani! —nispa.

⁴Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:

—Ñoqaqa imam munasqaykitam rurasaq —nispa.

⁵Chaymi Davidñataq nirqa:

—Paqarinmi kanqa llullu killa fiesta. Chaypim tiyanayman hina reywan tiyanay yachakun mikunapaq. Amayá harkawaychu, mincha tardenkamayá purunpi pakakaramusaq. ⁶Sichum ñoqamanta taytayki tapusuptikiqa kaynatam ninki: “Davidqa permisota mañakuykuwaspan kallpaylla pasan Belen llaqtanta. Chaypis watan-watan rurasqankuman hina familiankunawan animalkunata Diosman ofrecenqaku” nispa.

⁷Sichum taytayki “allinmi” niptinqa hawkam kasaq. Ichaqa chay niyqusqaykiwan piñakuruptinqa ñam yachankiña contraypi mana allin piensasqanta. ⁸Chayna kaptinqa, Jonatan, ama hina kaspam kay favorta ruraykuwanki. Qanwanqariki amigo kanan-chikpaqmi jurarqanchik Tayta Diospa ñawpaqninpi. Chaynaqa ñoqapa culpaya kaptinqa qampuniyá wañurachiway. Amayá taytaykipa ñawpaqninmanraqchu pusawayqa —nispa.

⁹Chaymi Jonatanñataq nirqa:

—iAmayá chaynataqa piensaychu David! Sichum yacharusaq contraykipi taytaya mana allin ruray piensasqanta hinaspaga willaykusqaykipunim —nispa.

¹⁰Hinaptinmi David nirqa:

—¿Pitaq willamuwanqa piñakuspa taytayki nisuptikiqa? —nispa.

¹¹Chaymi Jonatan nirqa:

—Hakuchik campota —nispa.

Chaynapim iskayninku pasarqaku campo lawman. ¹²Chaypim Jonatan nirqa Davidta:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum niki, paqarin-mincham kunan hina horatapunim taytaya tapurusaq chaynapi paypa imam ruray munasqanta yachanaypaq. Allinlla qampaq kaptinqa willachimusqaykim. ¹³Ichaqa taytay mana allin rurayta munasuptikiqa Tayta Diosyá llumpayta castigawachun mana willaykamuptiyqa hinaspa hawkalla ayqekunaykipaq mana yanapaptiyqa. ¡Tayta Diosyá yanapasunki imaynam taytaytapas yanapasqanman hina! ¹⁴Chaynaqa David, sichum chay punchawkuna kawsasaqraq hinaptinqa llakipayariwankimá imaynam Tayta Diospas qamta llakipayasusqaykiman hina. Sichum wañukusaq hinaptinqa ¹⁵⁻¹⁶amamá qonqarunkichu familiaykunata llakipayariy-kuspa imallapipas yanapaykuyta, chaynataqa ruranki enemigoykikunata kay pachamanta Tayta Dios chinkarachiptinmi. ¡Paypuniyá juzgachun enemigoykikunata! —nispa.

Chaynatamá Jonatanqa huk contratota rurarqa Davidwan. ¹⁷Kuyasqanraykum Davidman huktaawan Jonatan jurarqa, kuyarqaqa kikinpa vidanta hinam. ¹⁸Paymi nirqa:

—Paqarinmi mosoq killa fiesta, chaynaqa qampa tiyanayki vacio kaptinchá watukusunki. ¹⁹Kimsa punchawninmanqa tiyanayki aswanraq vaciorayaptinchá watu-payakusunki. Chaynaqa mejoryá pasakuy qayninpa pakakusqayki sitioman hinaspayá tiyakamuy Egel sutiyoq rumipa kasqanpi. ²⁰Chay lawmanmi ñoqa kimsakama flechamusaq chay sitiota hapichiq sumllalla. ²¹Sirvienteytam kachasaq: “Flechakunata maskamuy” nispa. Sirvienteytam nisaqtaq: “Flechakunata kachkan qampa kaylawnikipim. Hamuspa hoqariy” nispa. Chaynata niptiyqa ama imatapas manchakuspa lloqsikamunki, manam imapas pasasunkichu. ¡Kaytaqa cheqaptapuni nichkayki Tayta Diosrayku juraspay! ²²Ichaqa: “Flechakunata waklawneqim kachkan” nispa mozota niptiyqa pasakunkim. Chayna kaptinqa Tayta Diosmi munachkan pasakunaykita. ²³Juramentowan contrato rurasqanchikmantaqa Tayta Diosmi testigo kanqa wiña-wiñaypaq —nispa.

²⁴Chaynapimá Davidqa campopi pakakururqa. Llullu killa fiesta chayaramuptinmi reyqa mesaman tiyaykurqa mikunanpaq. ²⁵Reyqa tiyaykurqa perqapa ladonpim costum-brenman hina. Jonatanñataqmi tiyaykurqa paypa chimpanpi, Abnerpas tiyaykurqam Saulpa waqtanpi hinaptinmi Davidpa tiyananñataq quedarurqa vaciolla. ²⁶Chay punchawpiqa Saulqa manam imatapas nirqachu Davidmantaqa. Paymi piensarqa:

—Imapas pasaruptinchá mana chuyanchakusqanrayku kay Diospa fiestanpiqa mana mikunanpaq hinachu kachkan —nispa.

²⁷Ichaqa chay paqarinnintin fiesta punchawpipas Davidpa tiyanan hina vaciolla kaptinmi churin Jonatanta Saul tapurqa:

—¿Imanasqataq Isaipa churinga mana hamurqachu mikuy qayna punchaw nitaq kunan punchawpas? —nispa.

²⁸Chaymi Jonatanñataq nirqa:

—Davidqa Belen llaqtanman rinanpaqmi ruegoqspa permisota mañakuwarqa. ²⁹Ruegoqkuwarqamá permiso qoykunaypaq. Paypa familiansi animalkunata wañuchispa Tayta Diosman ofrecenqaku llaqtankupi. Chaysi Davidta wawqun kamachisqa rinanpaq. Niwarqataqmi, chay permisota qoykuptyqa familiankunatapas pasada watukaykamunanpaq. Chayraykum mana hamurqachu qanwan mikuy —nispa.

³⁰Chaymi Saulqa Jonatanpa contranpi piñakuruspan qaqcharqa:

—¡Mana allin warmipa wawan maqta! ¿Manachu ñoqaqa yacharqani chay Isaipa churinwanqa llumpay amigollaña kasqaykita? ¡Chaynamá kanki penqaynikipaq chaynataq mamaykipa penqayninpaq! ³¹Chay Isaipa churin kawsaptinraqqa manam segurochu vidayki manataqmi segurochu rey kanaykipas. ¡Chaynaqa wañunanpaqyá maskachimuspa pusamuway! —nispa.

³²Hinaptinmi taytanta Jonatan nirqa:

—¿Imanasqataq wañuchisqaqa kanqa? ¿Imatataq payqa rurarurqa? —nispa.

³³Chaymi Saulqa lanzanta hoqarirqa Jonatanta chamqarunanpaq. Chayraqmi Jonatanqa sumaqa yachaykurqa taytanqa cheqaptapuni David wañurachiy munasqanta. ³⁴Jonatanmi hatarirurqa mesamanta llumpay piñasqa, chayraykum mana mikurqachu chay llullu killa fiestaqa iskay kaq punchawninpiqa. Jonatanpa sonqonmi nanarirqa taytan mana allinkunata Davidmanta rimasqanrayku. ³⁵Paqarinnintinmi Jonatanqa lloqsirqa campoman imaynam Davidwan rimanakusqanku horata. Jonatantam compañarqa warmallaraq sirvienten. ³⁶Chay sirviententam Jonatan nirqa:

—Kallpaspayki maskamuy flechasqay flechakunata —nispa.

Chay sirvienten kallpaptinmi Jonatanñataq flecharqa chay sirvientepa waklawinmanraq chayanapaq. ³⁷Hinaptinmi chay flechapa wichiyykusqanman chay sirviante chayaruptinñataq Jonatan qayarqa:

—iFlechaqa kachkan qanmanta waklawpiraqmi! —nispa.

³⁸Huktawanmi Jonatan qayarqa:

—iAparawllamanña kallpay ama sayaykuspa! —nispa.

Chaymantam sirvientenqa kutimurqa Jonatanman flechankunata apamuspa. ³⁹Ichaqa chay sirvianteqa manam imatapas entienderqachu, Jonatanwan Davidllam chaytaqa entienderqaku. ⁴⁰Jonatanmi chay sirvientenman qoykurqa armankunata hinaspa nirqa:

—Aparuy llaqtaman —nispa.

⁴¹Chay sirviante pasaruptinñam David lloqsimurqa rumipa surlawninmanta hinaspa Jonatanpa ñawpaqinpi qonqoranpa kimsakama pampaman kumuykurqa. Chaymantam muchaykanakuspanku iskayniku waqarqaku, Davidmi waqarqa aminankama. ⁴²Jonatanmi Davidta nirqa:

—Pasakuy hawkalla. Ñoqanchikqariki iskayninchikmi jurarqanchik Tayta Diospa sutinpi. Paytataqmi mañakurqanchik siempre yanapanakunanchikpaqpas chaynataq ayllunchikkuna yanapanakunankupaqpas —nispa.

David pasakuptinmi Jonatanpas kutikurqa llaqtaman.

Davidpa lluptikusqanmanta

21 ¹Davidmi pasarpa Nob sutiyoq llaqtapi Ahimelec sutiyoq sacerdotepa kasqanman. Chaymi Ahimelecqa mancharisqallaña lloqsimuspan Davidta tapurqa:

—¿Imanasqataq sapallaykiqa hamuchkanki? —nispa.

²Chaymi Davidñataq nirqa:

—Reymi huk asuntota kunamuwarqa, kamachimuwarqam hamusqaymantaga ama pipas yachananpaq chaynataq reypa kamachikuynintaqa ama pimanpas willakunaypaq. Kamachisqay runakunataqa saqeramuni huklaw sitiopi tupa-naykupaqmi. ³¿Kachkanchu imallaykipas mikuykunaypaq? Qoykuwayá chay pichqantin tantata otaq imapas kaqta —nispa.

⁴Hinaptinmi chay sacerdote nirqa:

—Manam kapuwanchu comun tantaqa, kaspaqa-kachkan Diospaq sapaqchasqa tantallam. Sichu runaykikuna mana puñurqachu warmikunawan hinaptinga qoykusqaykim —nispa.

⁵Hinaptinmi David nirqa:

—Runaykunawan kayna lloqsispaqa warmikunawanqa manañam puñuniku-chu. Arí, kunan kutipiga qonqaytam pasamurqaniku ichaqa runaykunaqa manam puñurqachu warmikunawanqa. Paykunaqa Diosman asuykunankupaq hinam kachkanku —nispa.

⁶Sacerdotem Diospaq sapaqchasqa tantata Davidman qoykurqa. Arí, chaypiqa manamá karqachu comun tantaqa, kaspaqa-karqa Diospaq sapaqchasqa tantallam. Hina chay punchawllapim chay tantakunata suchurachirqaku Tayta Diospa mesanmanta hinaspa chay mesapa hawanpiqa churaykurqaku qonichkaq tantataña. ⁷Chay punchawmi Saulpa huk serviqnin kachkarqa Tayta Diosta adoranapaq suyaspa, payqa karqa Edompa castan Doeg sutiyoq runam. Payqa karqa Saulpa michiqninkunapa kamachiqninmi.

⁸Davidmi sacerdote Ahimelecta nirqa:

—¿Yaqachum kapusunkiman ima armallaspa? Manam imananchu lanza kaspá otaq espada kaspapas. Qonqayta rey kamaykachiwaptinmi mana apamurqanichu espadayta nitaq huk armaykunatapas —nispa.

⁹Hinaptinmi chay sacerdote nirqa:

—Arí, kaypim kachkan chay Goliat sutiyoq Filistea runapa espadan, chay runataqariki qanmi vencerurqanki Ela Qechwapi. Chay espadaqa kachkan huk capawan wankuykusqam chay *efodpa qepanpi. Munaspaykiqa apakuyá, manam huk armaqa kaypiqa kanchu —nispa.

Chaymi David nirqa:

—iChay espada hinaqa manam huk armaqa kanchu! iChaynaqa qoykuwayá! —nispa.

¹⁰Hina chay punchawllam David pasakurqa Saulmanta ayqekuspa hinaspam chayarurqa Aquis sutiyoq reyman. Payqa karqa Gat llaqtapi reymi. ¹¹Rey Aquispa serviqninkunam payta nirqaku:

—iKay runaqariki kay allpapi munaychakuq Rey Davidmi! Paymantam tususpa takirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.

Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

¹²Davidñataqmi chay rimasqankuwan cuentata qokuruspan Gat llaqtapa reynin Aquista anchallataña manchakururqa. ¹³Chaymi paykunapa qayllanpiqa loco hinaña rimakurqa hinaspam loco tukuruspan zagan punkukunapi qellqayta qallaykurqa, toqaynintapas barban uraytam suturichirqa. ¹⁴Hinaptinmi chay Rey Aquisqa serviqninkunata nirqa:

—iLoco runam kayqa kasqa! ¿Imapaqtaq kayman pusamuwarqankichik?

¹⁵¿Kaypiqa faltawanchu locokuna? ¿Kay locotaraqchum pusamuwarqankichik huk locopa rurananta kay wasiypi rurananpaq? —nispa.

22 ¹Davidmi chaymanta pasakuspan ayqekurqa Adulam sutiyoq machayman chaymi wawqenkunapiwan llapallan ayllunkuna chayta yacharuspanku pasarqaku paywan huñunakunankupaq. ²Chaypitaqmi Davidman taqrukuykurqaku sasachakuypi kaq llapallan runakunapas, debekuq llapa runakunapas chaynataq llakipa qatisqan runakunapas. Davidmá paykunapa capitanninña rikurirurqa. Chaynapim Davidwan puriq runakunaqa karqa yaqa tawa pachak qarikuna.

³Moab nacionpi kaq Mizpa sutiyoq llaqtaman David pasakuspanmi chay nacionpa reyninta nirqa:

—Ama hina kaspayá kay ruegacusqayta arí niykullaway: mama-taytay ripukamuspanyá qanwan kachun imam Diospa munasqanta yachanaykama —nispa.

⁴Chaynapimá Davidqa pusamurqa mama-taytanta Moab nacion reypa ñawpaqninman hinaptinmi chaypi *yacharqaku David tukuy tiempo mana yaykuy atina lugarpi pakarayanankama. ⁵Ichaqa Diosmanta willakuq Gad sutiyoq runam Davidta consejarqa:

—Ama kaychu chay mana yaykuy atina lugarpiqa, qamqa pasakuy Juda lawmanyá —nispa.

David pasakuspanmi Haret sutiyoq monteman chayarqa.

Nob llaqtayoq sacerdotekunata Saul wañuchisqanmanta

⁶Saulmi yacharurqa Davidqa runankunapiwan maypim tarikusqanta. Chay ratom Saulqa tiyachkarqa Gabaa llaqta law tamarisco sachapa llantusqan moqopi. Lanzanta hapiykuspan tiyaptinmi llapallan yanapaqninkunañataq paypa muyuriqninpi sayachkarqaku.

⁷Paykunatam Saul nirqa:

—Benjaminpa castankuna, uyariwaychik. ¿Greenkichikchum chay Isaipa churinga llapallaykichikman chakrakuna qosunaykichikta otaq uvas chakrakuna qosunaykichikta? Qamkunaqa ¿greenkichikchum waranqa tropa kamachiqpaq akllaykusunaykichikta?

⁸Llapallaykichikmi contraypi hoqarikurunkichik chayraykum mayqannikichikpas mana willaykuwarqankichikchu churiy Jonatan chay Isaipa churinwan contratota ruraruqtipas. Manam imapas qokusunkichikchu ñoqamantaqa. Manam mayqannikichikpas willaykuwarqankichikchu chay serviqniy Davidta churiy Jonatan contraypi hatarirachiptipas. Chay serviqniymi pakan-pakanlla wateqawachkan imaynam kunan rurasqanman hina —nispa.

⁹Hinaptinmi Saulpa serviqninkunawan chaypi tarikuq Edom casta Doeg sutiyoq runa nirqa:

—Rikumurqanim chay Isaipa churinga Nob llaqtaman rispan sacerdote Ahimelecwan kaqta, chay sacerdoteqa Ahitobpa churinmi. ¹⁰Chay sacerdote Ahimelecmi Tayta Diosta tapurqa Davidpaq hinaspam qoykurqa mikuyta, qoykurqataqmi Filitea runa Goliatpa espadantapas —nispa.

¹¹Rey Saulmi qayachimurqa Ahitobpa churin sacerdote Ahimelectawan Nob llaqtapi *yachaq llapallan ayllun sacerdotekunata. Reyman llapallanku hamurup-tinmi ¹²Ahimelecta Saul nirqa:

—Kayta uyariway, Ahitobpa churin Ahimelec —nispa.

Chaymi sacerdote Ahimelecñataq nirqa:

—Uyarisqaykim, reylláy —nispa.

¹³Chaymi Saulñataq nirqa:

¿Imanasqataq qamqa chay Isaipa churinwanqa ñoqapa contraypi hatarirqan-ki? Qanmi qoykurqan-ki tantata chaynataq huk espadatapas hinaspam Diostapas tapurqankiraq chay Davidpaq. Chaykunata ruraspam yanaparqan-ki chaynapi contraypi hatarispan kunan hina pakan-pakan wateqawanapaq —nispa.

¹⁴Chaymi reyta Ahimelec nirqa:

—Llapallan serviqnirikunamantapas huk runaqa manam kanchu David hina confianqa qariqa. Chaywanpas payqariki qampa masaykim hinaspapas waqay-chasuniki soldadokunapa kamachiqninmi. Wasikipiqa manam pipas kanchu pay hina allin respetasqa runaqa. ¹⁵Manataqmi chay kutillapichu Diostaqa tapurqani Davidpaqqa. ¡Manam chaynachu! Chaynaqa reylláy, amayá kay serviqnikitaqa yanqakunamantaqa tumpawaychu, amataqyá tumpaychu aylluynatapas. Ñoqallayqa manam imaniraqtapas yachanichu kay asuntomantaqa —nispa.

¹⁶Chaymi Rey Saul nirqa:

—¡Wañunkipunim Ahimelec! ¡Wañunqataqmi llapallan aylluynikunapas! —nispa.

¹⁷Chaymantam rey Saulqa muyuriqninpi waqaychaqnin guardiakunata kamachirqa:

—¡Wañunchiychik Tayta Diospa sacerdotekunata! Paykunapas Davidmanmi sayapakurunku. Paykunaqa chay runa ayqekusqanta yachachkaspankum mana willaykamuarqakuchu —nispa.

Ichaqa reypa serviqninkunam mana munarqakuchu Tayta Diospa sacerdotenkuna wañuchiya. ¹⁸Hinaptinmi Rey Saulqa kamachirqa Doeg sutiyoq Edom casta runataña: —iQamñayá wañurachiy! —nispa.

Hinaptinmi chay runa pawaykurqa sacerdotekunata wañuchinanpaq. Chay punchawmi wañurachirqa pusaq chunka pichqayoq linomanta rurasqa *efodwan pachasqa sacerdotekunata. ¹⁹Wañuchirqataqmi sacerdotekunapa *yachanan Nob llaqtapi qarikunatapas, warmikunatapas, warmakunatapas hinaspa ñuñuq wawakunatapas. Wañurachirqataqmi buyeskunatapas, asnokunatapas hinaspa ovejakunatapas. ²⁰Ichaqa Ahimelecpa huknin churinmi lluptirurqa, Ahimelecqa karqa Ahitobpa churinmi, chay lluptirurqa sutinmi karqa Abiatar. Paymi chay wañuymanta ayqekuspan chayarurqa Davidpa kasqankama. ²¹Chaypim Davidman willaykurqa Tayta Diospa sacerdotenkunataqa Saul wañurachisqanmanta. ²²Hinaptinmi Davidñaataq nirqa: —Ñam yacharqaniña chay punchawpi tariquq Edom casta Doeg sutiyoq runaqa Saulman willaykunanta. Ñoqam huchayoq kani llapallan aylluykikunata wañurachisqanmantaqa. ²³Ichaqa ama manchakuspayá ñoqawan kaypi yachakuy. Wañuchiwaqniy munaqmi qam wañuchiypatas munachkan. Ñoqawan kaptikiqa manam pipas imanasunkichu —nispa.

Keila llaqtayoqkunata David librasqanmanta

23 ¹Huk punchawmi salteanankupa Filistea runakuna yaykururqaku Keila llaqtaman hinaspa suwakurqaku chayraq trillasqa erapi trigokunata. Chaytam Davidman willaykurqaku. ²Hinaptinmi David Tayta Diosta tapurqa kaynata:

—Taytáy ¿risaqchu icha manachu chay Filistea runakunawan peleaq? —nispa. Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Arí, rispaykiyá peleamuy hinaspa libramuy chay Keila llaqtata —nispa.

³Chaymi Davidpa runankuna nirqaku:

—Kay Juda lawpi kachkaspanchikpas manchakuywanmi kachkanchik. Astawanchá manchakusun Keila llaqtata Filistea tropakunawan peleaq rispaqa —nispa.

⁴Tayta Diosta huktawan David tapuptionmi payñaataq nirqa:

—Riypuni Keila llaqtaman. Filistea runakunataqa ñoqam makikiman churasqa —nispa.

⁵Chaymi runakunawan David pasarqa Keila llaqtaman, chaypim Filistea runakunawan peleaspa pasaypaqta vencerurqaku, qatikurqakutaqmi llapallan ganadonkutapas. Chaynatamá David librarurqa Keila llaqtapi *yachaqkunata.

⁶Ahimelecpa churin Abiatar mi Saulmanta lluptispan Davidwan Keila llaqtapi tuparqa, chayman rispanqa aparqam Diosninku tapuna *efodtapas. ⁷Saulmanmi willaykurqaku Davidqa Keila llaqtapiña tarikusqanta chaymi Saulqa piensarqa:

—Kunanqa Diosmi makiymanña churaykun, chay llaqtaman yaykuruspaqa wichqasqaña hinaspa cerrosqañam rikurirun —nispa.

⁸Chaymi Saulqa chaypunilla qayachirqa llapallan tropankunata chaynapi Keila llaqtaman pasaspanku Davidtawan runankunata chawpicharunankupaq. ⁹Ichaqa Saulpa mana allin piensasqanta David yacharuspanmi sacerdote Abiartata kamachirqa:

—iAparamuy Diosninchik tapuna *efodta —nispa. ¹⁰Aparamuptionmi David nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Dios kay serviqninkim yacharuni Saulqa kay Keila llaqtaman hamuy piensasqanta. Ñoqaraykum kay llaqta puchukachiyta piensachkan. ¹¹Taytáy ¿cheqaptachum hamunqa maskawananpaq? ¿Qoykuwanqakuchum kay Keila llaqtayoqkunaqa? Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, kay sirvientekim ruegakullayki willaykuwanaykipaq —nispa.

Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Arí, Saulqa hamunqam —nispa.

¹²Hinaptinmi David huktawañ tapurqa:

—Taytáy, ¿Saulmanqa qoykuwanqakuchum kay Keila llaqtayoyq runakunaqa? —nispa.
Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:

—Arí, qamkunataqa qoykusunkichikmi —nispa.

¹³Hinaptinmi David lloqsirqa Keila llaqtamanta, paywantaqmi lloqsirqa yaqa soqta pachak soldadonkunapas. Paykunam purirqaku kayman-wakman mana maymanpas riyta yachastin. Saulmanmi willaykurqaku Davidqa Keila llaqtamanta lluptirusqanta chaymi Saulqa manaña rirqachu.

Chunniqkunapi David pakakusqanmanta

¹⁴Zif law chunniqa orqonkunapim karqa mana yaykuy atina sitiokuna. Chay sitiokunapim David *yacharqa. Sapa punchawña Saul maskaptinpas Diosqa manam qoykurqachu. ¹⁵Saulmi lloqsirqa David wañurachiyta tanteaykuspan, chayta David yacharuspanmi Hores sutiyoq sitiollapi karqa, chay sitioqa tarikun Zif sutiyoq chunniqim.

¹⁶Huk punchawmi Saulpa churin Jonatan pasarqa Hores sutiyoq sitioman, chaypim Davidta Jonatan kallpancharqa Diosman hapipakunanpaq. ¹⁷Jonatanmá kaynata nirqa: —Ama manchakuychu. Taytay Saulqa manam tarisunkichu. Qanmi huk punchaw kanki Israel runakunapa reynin, ñoqañataqmi kasaq qampa qepaykiman qatiqlaña. Arí, kaytaqa taytay Saulpas ñam yachaña —nispa.

¹⁸Tayta Diospa qayllanpi juramentota ruraruptinkun Jonatan kutikurqa wasinman, Davidñataqmi qeparurqa hina Hores sutiyoq sitiollapi. ¹⁹Ichaqa Zif lawpi *yachaqkunam pasarqaku Saulpa yachasqan Gabaa llaqtaman hinaspam willamurqaku kaynata:

—Davidqa pakarayachkan yachanayku lawpi kaq mana yaykuy atina qaqakunapim. Pakarayachkanqariki Hores law Haquila sutiyoq orqokunapim. Chayqa kachkan chunniqkunapa surlawninpiñam. ²⁰Chaynaqa reyllayku, haykapipas llaqtaykuman riptikiqa ñoqaykum qomusqaykiku —nispa.

²¹Chaymi Saulñataq nirqa:

—iTayta Diosyá bendecisunkichik llakipayariwasqaykichikmanta! ²²Chaynaqa kutispayá yachaykamuychik sumaqta maypim kasqantapas. Yachamuychiktaqyá chaypiqa pikunam rikusqantapas. Willawarqakum payqa llumpay sacre runa kasqanta. ²³Sumaqtayá qawaykamuychik maykunapim pakakusqantapas hinaspayá willaykamuychikpuni. Cheqaptapuni chay lawpi kaptinqa qamkunawanmi pasasaq, kuchun-kuchun maskamuspan Judapa castan runakuna ukupi tariramusaq —nispa.

²⁴Hinaptinmi chay runakunaqa Saulpa ñawpaqinmanta Zif llaqtaman kutikurqaku. Davidqa runankunapiwanmi kachkarqa Maon sutiyoq chunniqpi. Chayqa kachkan Araba sutiyoq chunniqa surlawninpi.

²⁵Saulmá runankunapiwan pasarqa David maskaq. Ichaqa Davidman willaykuptinkum uraykaramurqa qaqapa kasqanman hinaspam karqa Maon sutiyoq chunniqpi. Chayta Saul yacharuspanmi Davidta hapimunanpaq kachakuykurqa Maon sutiyoq chunniqman. ²⁶Saulmi rirqa runankunapiwan orqopa waklawnin waqtanta. Paykunam apurawman rirqaku Saulmanta karunchakunankupaq. Saulqa runankunapiwanmi chawpicharurqakuña Davidtawan runankunata hapirunankupaq. ²⁷Ichaqa Saulman huk willakuq chayaramuspanmi nirqa:

—iUtqayman kutiriy reynilláy! iFilistea runakunam nacionninchikta saqueach-kanku! —nispá.

²⁸Chaymi Saulqa David qatikachasqanmanta kutirirqa Filistea runakunawan peleaqña. Chayraykum chay sitiotaqa suticharqaku “Rakinaq Qaqa” nispanku.

²⁹Davidmi chay lugarmanta pasakurqa En-gadi sutiyoq sitioman. Chaypim *yacharqa mana yaykuy atina sitiokunapi.

Saulta David mana wañuchiy munasqanmanta

24 ¹Filistea runakunata qatirusqanmanta Saul kutiramuptinmi willarqaku: —Davidqa En-gadi Chunniqpim kachkan —nispanku.

²Chaymi Saulqa Israel llapallan runakunamanta akllaykurqa kimsa waranqa soldadokunata hinaspam pasarqaku Purun Cabrakunapa Purinan Qaqa sutiyoq sitiokunapi Davidtawan runankunata maskamunankupaq. ³Richkaspankum chayarurqaku ovejakunapa kanchanman. Chaypa hichpanpim kachkarqa huk machay, chay machay ukupim pakarayachkarqa Davidwan runankuna. Chay machaymanmi ispakunanpaq Saul yaykururqa. ⁴Chaymi Davidta runankuna nirqa: —Kunanmi cumplikurun “Enemigoykitam qosqayki” nispá Tayta Diospa prometesuqayki. Chaynaqa Saulwanyá imam munasqaykita ruray —nispá.

Davidmi upallalla asuykuspan Saulpa capanpa puntanta kuchururqa. ⁵Ichaqa chay rurasqanmanta conciençian acusaptinmi David pesakurqa. ⁶Chaymi runankunata nirqa:

—Amayá chaynataqa Tayta Diospas munachunchu. Payqariki rey kaspaqa kachkan kikin Tayta Dios reypaq nombrasqanraykum —nispá.

⁷Chaynaqa nispam soldadonkunata David harkarurqa Saulman ama pawaykunankupaq. Chaymi Saulqa machaymanta lloqsiruspan pasakurqa. ⁸Ichaqa paypa qepallanta machaymanta David lloqsiramuspanmi qayarqa:

—iSeñorlláy, reynilláy! —nispá.

Chaymi Saul qepaman qawariykuptin David qonqoranpa pampaman kumuykuspan ⁹Saulta nirqa:

—Reynilláy, amayá qamqa kasuychu: “Davidqa contraykipim kachkan” nispá yanqa rimaqkunataqa. ¹⁰Reynilláy, qawasqaykiman hinam wak machaypi kunan punchaw Tayta Dios qamta makiyman churaykamurqa chaymi “Wañurachiy” nispá niwaptinkupas qamtaqa kuyapayaspay mana wañurachirqaykichu. Arí, ñoqam piensarqani: “Reyniytaqa manam wañuchiymanchu, payqariki Tayta Diospa nombrasqan reymi” nispá.

¹¹—Chaynaqa reynilláy, qawaykuyá imam kay makiypi kasqanta. Kayqariki capaykipa puntanmi. Arí, makiypiña kachkaptikipas manamá wañurachirqaykichu. Chaynaqa reynilláy, cuentatayá qokuyña ñoqaqa mana contraykipi kasqayta. Ñoqallayqa manam hoqaririkunichu hinaspapas manataqmi huchallikurqanichu qampa contraykipiqa. Chaywanpas reynilláy, qanmi maskawachkanki wañurachiwanaykipaq. ¹²iTayta Diosyá iskayninchikta juzgawasunchik! iPypuniyá castigawachun qanmanta vengakuwaspan! Ñoqallayqa manam makiytaqa hoqarisachqu qampa contraykipiqa.

¹³Runakunapa ñawpaq rimakuyninmi kaynata nin: “Mana allin ruraykunanaqa lloqsimum mana allin runakunamantam” nispá. Chaymi ñoqallayqa makiytaqa mana haykapipas hoqarisachqu qampa contraykipiqa. ¹⁴Chaynaqa reynilláy çipa qepantamá qamqa richkanki? ¿Pitamá qamqa qatichkanki? Qampa ñawpaqnikipiqa kani mana valeq wañusqa allqo hinallam otaq mana valeq piki hinallam. ¹⁵Chaynaqa

reynilláy, Tayta Diosyá tanteasqanman hina qamtawan ñoqata juzgawasunchik. iTayta Diosyá kay asuntoyta qawaykuspan qanmanta defiendewachun! —nispa.

¹⁶David rimayta tukuruptinmi Saul nirqa:

—iKay rimapayawaqniyqariki kachkasqanki churillay Davidmi! —nispa.

Chaynata Saul rimariykuspanmi waqakurqa ¹⁷hinaspa Davidta nirqa:

—Qamqa allin ruraqmi kanki ñoqamantaqa. Qampaq mana allinta munachkaptiymi kutirachiwanki allinwan. ¹⁸Kunanmi qawaykachiwanki qamqa imapas allinnillay maskasqaykita. Arí, Tayta Diospuni makikiman churawachkaptinmi mana wañurachiwarqankichu. ¹⁹Cheqaptaqariki manam pipas kanchu enemigon-ta tarichkaspan mana imanaqqa. Chaynaqa David iTayta Diosyá imapas allinwan pagasunki kunan kutipi imam ñoqapaq ruraykusqaykimanta! ²⁰Kunanmi sumaqta cuentata qokuruni Israel runakunapa reynin kanaykita. Cuentataqmi qokuruni qam rey kaptikiqa Israel nacionpa gobiernon allin takyananta. ²¹Chaynaqa David ikunanyá Tayta Diosrayku juraykuway! Amamá puchukarachinkichu mirayniykunatawan familiaykunataqa, amataqmá sutiypapas chinkarachinkichu —nispa.

²²David juraykuptinmi Saul kutikurqa palacionman, Davidñataqmi runankunawan pasakurqa mana yaykuy atina sitiokunaman.

Samuelpa wañukusqanmanta

25 ¹Samuel wañukuptinmi Israel runakuna llapallanku huñunakuspa waqarqaku paymanta. Paypa cuerpontam pampaykurqaku Rama llaqtapi kaq wasinpi. Hinaptinmi Davidqa pasakurqa Paran sutiyoq chunniqman.

Abigail sutiyoq warmipa ruegakusqanmanta

²Maon sutiyoq sitiopim *yacharqa huk llumpay apu runa. Chay runapam kapurqa kimsa waranqa ovejankuna hinaspa waranqa cabrankuna. Paymi costumbrenman hina ovejankunata rutuchkarqa Carmel llaqta lawpi. ³Chay runapa sutinmi karqa Nabal. Payqa karqa Calebpa mirayninmi. Nabalqa karqa pasaypaq rumi sonqo mana allinlla kawsaq runam. Warmin Abigailmi ichaqa karqa buenamoza hinaspapas yachaywan imapas allin rurakuq.

⁴Davidmi chunniqpi kachkaspan uyarirurqa Nabalqa ovejankuna rutusqanta.

⁵Chaymi chunka runankunata kacharqa kaynata nispa:

—Nabalpatayá riruychik Carmel llaqta lawman hinaspayá ñoqapa parteymanta saludaykuychik. ⁶Paytam ninkichik: “Wawqelláy, chaskiykuyá kay rimariykamusqayta: ñoqam qampaq munachkani allinlla tarikunaykita, chayna allinllataqyá tarikuchun familiaykikunapas hinaspa wasikiipi llapallan kaqkunapas. ⁷Chayraqmi yacharuni ovejaykikuna rutusqaykita. Arí, qamqariki yachankim michiq runaykikunaqa ñoqaykuwan Carmel lawpi tarikusqankuta. Ñoqaykuwan paykuna kaptinqa manam imanarqanikuchu nitaqmi Carmel lawpi kaptinkuqa imankupas chinkarqachu. ⁸Kay nisqayqa cheqap kasqantam yachaykuwaq kikin sirvientekikunata tapuykuspa. Chaynaqa ama hina kaspayá kachamusqay mozokunata allinta chaskiykapullaway. Paykunaqa hamuchkanku mikuyllaykipas kasqan allin tiempopim. Hinaptinqa paykunamanyá qoykapamullaway imallaykipas kapusqunikita. Arí, ñoqaqariki qampaqqa kani churiki hinam” nispa.

⁹Chaymi Davidpa runankuna pasaspanku chay encargota willarqaku Nabalman hinaspa upallaykuspa suyarqaku paypa rimarinanta. ¹⁰Ichaqa Nabalmi kaynata nirqa:

—¿Pitaq chay Davidqa? ¿Pitaq chay Isaipa churinga? iKunan tiempokunaqa achkaq sirvientekunam patronninmanta lluptikuchkanku! ¹¹Mana reqsisqa yanqa purikuq

runamanqa manam qoymanchu ima mikuyniytapas nitaq ima tomanaytapas nitaq ima aychatapas. Kaykunataqa alistarqani ovejaykuna rutuqkunapaqmi —nispa.

¹²Chaymi Davidpa runankuna kutispanku Davidman willarqaku Nabalpa tukuy chay rimasqankunata. ¹³Chaymi David runankunata kamachirqa:

—iEspadaykichikta llapallaykichik watakuychik! —nispa.

Davidpa runankuna espadankuta weqawninman watakuptinmi Davidpas hina chaynallata rurarqa. Davidwanmi pasarqa tawa pachak runakuna. Iskay pachak runakunañataqmi qeparurqa imankutapas waqaychanankupaq. ¹⁴Ichaqa Nabalpa huknin sirvientenmi pasarqa patronan Abigailman, chayaruspanmi kaynata willarqa:

—Chunniqmantaraqmi David kachamusqa runankunata patronniy Nabalta saludaykunankupaq ichaqa paymi imaymanata insultarqa. ¹⁵Arí, chay runakunaqa ñoqaykuwanqa allinllam karqaku, manam imanawaqkupaschu. Paykunawan tukuy tiempo purunkunapi puriptiykupas manam imanawarqakuchu hinaspapas manataqmi imallaykupas chinkarqachu. ¹⁶Ovejaykuta michiptiykupas aswanraqmi paykunaqa huk muralla hina tuta-punchaw imamantapas harkawaqku. ¹⁷Ichaqa qosaykimá rumi sonqo kasqanrayku mana pipapas rimapayaykunun. Chaynaqa mamáy, qamyá tantearispa imallatapas ruray, mana chayqa seguropunim familiantinman patronniymanqa ima mana allinpas chayaramunqa —nispa.

¹⁸Chaymi Abigail alistarqa apurawllataña iskay pachak tantata, iskay odre vino-ta, pichqa oveja nakasqata, yaqa tawa chunka kilo trigo hamkata, uvas pasasmanta llapisqa pachak tortillakunata, alistarqataqmi higosmanta iskay pachak tortillakunatapas. Chaykunata asnonkunapi cargakuykuspanmi ¹⁹sirvientenkunata nirqa:

—Ñawpachkaychikyá qamkuna, ñoqaqa pasamusaqñam —nispa.

Chay imam rurasqantaqa manam willarqachu qosan Nabalmanqa. ²⁰Abigailmi asnopi sillakuykuspan pakan-pakanlla orqomanta uraykurqa. Hinaptinmi Davidqa runankunapiwan paylawman hamuchkasqa chaymi Abigailqa payman taripaykurqa.

²¹Davidmi hamuchkasqa kaynata piensastin:

—Yanqapaqmi ñoqaqa chunniqpi nanachikurqani chay runapa tukuy imanta. Manam paypaqa imallanpas chinkarqachu ichaqa favorninpi rurachkaptiyas payqa mana allinwanmi kutirachiwan —nispa.

²²Davidmi kaynata jurarqa:

—iKunanmanta paqarinkamam Nabalpa llapachallan qari kaq ayllunkunata wañurachisqa! iMana chayna kaptinqa Diosyá llumpaysuta castigawachun! —nispa.

²³Abigailmi Davidta rikuruspan asnonmanta apurawman uraykurqa hinaspam Davidpa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. ²⁴Chaymantam Davidpa chakinman wischukuykuspan nirqa:

—Taytáy ikay culpaqa kachun ñoqapa hawaypiyá! iAma hina kaspaykiyá uyariy-kullaway kay rimarisqayta! ²⁵iAmayá kasuychu taytáy, chay torpe runa ^dNabalpa rimasqantaqa! Arí, paytaqa sutinpas trazanpas reqsinmi. Payqa mana umayoq upa runam. Kay sirvientaykiqa manam rikuykamurqanichu kachasqayki runaykikunataqa. ²⁶Tayta Diosrayku hinaspa vidaykurayku juraspan nini: Tayta Diospunich mana munarqachu yawar chaqchuq hamunaykita hinaspa kikikipuni mana vengakunaykita. iTayta Diosyá Nabalta hina castigachun llapallan enemigoykikunatapas chaynataq llapallan mana allin ruray munasunqnikunatapas! ²⁷Chaynaqa taytáy, ama hina kaspayá kay regalo-kuna apamusqayta rakiykariy qanwan puriq runaykikunaman. ²⁸Ruegakuykitaqmi kay

^d 25:25 Hebreo simipi Nabal ninanqa “mana umayoq upa runa” ninanmi.

sirvientaykipa faltankunata pampachaykuwanaykipaqpas. Cheqaptapunim Tayta Diosqa reypaq churasuspayki allinta takyachisunki, chaynatachá ruranqa llapallan familiaykikunatapapas. Qamqariki peleachkanki Tayta Diosraykum, kawsanaykikamaqa amayá qampaqa ima mana allinpas kachunchu. ²⁹Pipas qatikachasuspayki wañurachiyta munasuptikiqa qampa vidaykiqa kanqa yupaychasqayki Tayta Diospa waqaychasqanmi. Enemigoykikunataqa Tayta Diosmi wikaparunqa imaynam rumita warakachkaq hina. ³⁰Qampaq tukuy allinkuna qanmanta rimasqanta Tayta Dios cumpliptinmi hinaspa Israel runakunata kamachinaykipaq churasuptikim ³¹mana imamanta pesakunaykipas kanqachu, manataqmi sonqoykipas hukmanrayanqachu. ¡Allinpunim yanqamanta mana wañuchiynikiqa! ¡Allinpunitaqmi kikiillayki mana vengakuynikipas! Chaynaqa Tayta Diospuni tukuy imapi bendecisuptikimá ama qonqarullawankichu kay sirvientaykita —nispa.

³²Chaymi Davidñataq nirqa:

—¡Israelpa yupaychasqan Tayta Diosyá alabasqa kachun! Paymi kachamusurqanki ñoqawan kunan tupaykunanchikpaq. ³³Qamtapas paytaqyá bendecisunki allin piensa q kasqaykimanta. Kunanmi harkaykuwanki runakunapa yawarninta ama chaqchurunaypaq chaynataq kikiypuni ama vengakurunaypaq. ³⁴Ichaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum jurani. Paymi kunan harkaruwan qamtaqa ama imanayanaypaq. Sichum ñoqawan tupanaykipaq mana apuramuwaqchu karqa hinaptinqa paqarinqa Nabalpa llapallan runankunam manaña chullapas kawsanmanchu karqa —nispa.

³⁵Davidmi Abigailpa apamusqankunata chaskiykuspan nirqa:

—Kunanqa hawkallañayá kutikuy wasikiman, qawasqaykiman hinam kunanqa uyariykuykiña chaynataqmi “arí” niykuykitaq imam mañakuwasqaykitapas —nispa.

³⁶Hinaptinmi Abigailqa kutikurqa qosan Nabalpa kasqanman. Chaymi payqa rey hinaraq wasinpi convidota rurakuchkasqa, Nabalqa llumpayta sinkaruspa llumpay kusiqaña kachkasqa. Chayraykum warmin Abigailqa mana imatapas nirqachu paqarinnintinkama. ³⁷Paqarinnintin punchawman Nabal mallaqyaruptinñam warmin Abigail willarqa chaykunata. Chaymi Nabalqa hukmanyaruspan kaskitarurqa. ³⁸Chunka punchawmanta huktawan Tayta Dios castigaruptinmi Nabalqa chay punchaw wañukurqa. ³⁹Nabal wañurusqanta David yacharuspanmi nirqa:

—¡Yupaychaykim Tayta Dios! ¡Nabal insultawasqanmantam qamña ñoqapaq vengakurunki! ¡Libraykuwankim imapas mana allin rurayanymanta! Nabalpa mana allin rurayninkunatam kikiillanman kutirachinki —nispa.

Chaymantam Davidqa Abigailta rimapayamunankupaq kacharqa chaynapi paywan casarakunanpaq. ⁴⁰Davidpa serviqninkunam rirqaku Carmel lawpi *yachaq Abigailman hinaspaq paywan rimarqaku kaynata:

—Davidmi kachamuwarqaku qanwan casarakunanpaq —nispa.

⁴¹Chaymi Abigailqa qonqoranpa pampaman kumuykuspan nirqa:

—Chaynata kamachiwaptinqa kayqayá kaypi kachkani sirvientenkunapa chakinta mayllanallaypaqpas. Ñoqakariki kani Davidpa sirvientallanmi —nispa.

⁴²Chaynata rimarispam Abigailqa apurawllamanña alistakurqa, pichqa sirvientankunawanmi compañaykachikuspa asnopi sillada pasarqa. Paymá chay runakunata qatispan Davidwan casarakurqa.

⁴³Davidqa casarakurqataqmi Jezreel llaqtayoq Ahinoam sutiyoq warmiwanpas. Iskayninkumá karqaku Davidpa warminkuna. ⁴⁴Saulqariki churin Micaltam qoykurqa Palti sutiyoq runamanña. Paltiq karqa Lais sutiyoq runapa churinmi, payñataqmi karqa Galim llaqtamanta kaq.

Saulta yapatawan David mana wañuchisqanmanta

26 ¹Zif llaqtayoq runakunam pasarqaku Gabaa llaqtata chaypi Saulwan tupanankupaq hinaspam Saulta nirqaku:

—Davidqa pakakuchkan chunniqpa chimpan Haquila sutiyoq orqokunapim —nispa.

²Hinaptinmi Saulqa kimsa waranqa soldadokunawan rirqa Zif llaqta law chunniqman. Chay riqmasin soldadokunaqa karqa Israel runakunamanta allinnin akllasqa qarikunam. Paykunawanmá pasarqa chay lawpi Davidta maskamunanpaq. ³Saulqa campamentontam sayachirqa Haquila orqokuna lawpi. Chayqa kachkan ñanpa hichpallanpim hinaspa chunniqpa chimpallanpim. Ichaqa Davidmi chay chunniqpi kachkaspan musyakururqa Saulqa chaykama qatisqanta. ⁴Chaymi Davidqa kacharqa wateqaqkunata chaynapi cheqaptapuni Saulpa chayaramusqanta yachananpaq. ⁵Saulpa campamento sayachisqanman David chayaruspanmi qawarqa Saulpa maypim puñusqanta. Qawarqataqmi maypim Abner puñusqantapas, Abnerqa karqa Nerpa churinmi hinaspapas payqa karqa Saulpa llapallan tropankunapa kamachiqninmi. Davidmi yacharurqa Saulqa campamento ukupi puñusqanta. Chaypi puñuptinmi runankunañataq muyuriqninpi samarqaku. ⁶Davidmi rimapayarqa Hetpa castan Ahimelec sutiyoq runata. Rimapayarqataqmi Abisai sutiyoq runatapas. Abisaiqa karqa Sarvia sutiyoq warmipa wawanmi hinaspa Joab sutiyoq runapa wawqenmi. Chay iskaynin runakunatamá David tapurqa:

—¿Pitaq riraysiwanman Saulpa campamentonkama? —nispa.

Hinaptinmi Abisai sutiyoq runa nirqa:

—iHaku ñoqawanyá! —nispa.

⁷Chaynapim Davidqa Abisai piwan campamentoman pasarqaku chay tutapuni. Saulmi puñuchkasqa campamento ukupi. Sawnanpa waqtanpiñataqmi paypa lanzan pampapi clavarayachkasqa. Saulpa muyuriqninpiñataqmi puñuchkasqa Abnerwan llapa tropakuna. ⁸Chaymi Davidta Abisai nirqa:

—Kunanmi enemigoykita Dios makikiman churaykun. Kunanyá kikinpa lanzallanwan wañurachisqa. Payqariki wañurunqa huk tuksiyllawanmi —nispa.

⁹Chaymi Davidñataq nirqa:

—iAma wañuchiychu! Diospa nombrasqan rey wañuchiq runaqa manam kanmanchu mana castigasqaqa. ¹⁰Ñoqaqa juranim Tayta Diosrayku, paychá wañuchispaqa wañuchinqa Saulpa wañunan punchaw chayaramuptin otaqchá wañunqaqa peeachkaspa. ¹¹Tayta Diosyá harkawachun kikinpa nombrasqan reytaqa ama wañurachinaypaq. Chaynaqa hakuchikyá sawnan lawpi kaq lanzatawan yakuyoq aysakullata aparikuspa —nispa.

¹²Chaynapimá Davidqa Saulpa sawnanmanta aparikurqa huk lanzatawan yakuyoq aysakullata hinaspam pasakurqaku. Manam pipas rikurqachu nitaqmi pipas musyarqachu, manataqmi pipas rikcharirqachu. Llapallankum puñukururqaku paykunamanqa sinchi puñuyta Tayta Dios qoykusqanrayku. ¹³Chaymantam Davidqa pasakurqa waklaw moqopa chimpanman hinaspam karuneqpi sayaykurqa huk moqopa puntanpi.

¹⁴Chay sitiomantam tropakunatawan Nerpa churin Abnerta David qayarqa:

—Abner icontestamuway! —nispa.

Chaymi Abnerñataq nirqa:

—¿Pitaq qamqa kanki reyta qayaykachamunaykipaq? —nispa.

¹⁵Chaymi David nirqa:

—¿Manachum qamqa kanki Israel runakuna ukupi mana pipapas igualay atinan? ¿Imanasqamá manaqa allintachu waqaycharqanki servisqayki reytaqa? iHuk runam

yaykuramurqa rey wañurachiyta munaspan! ¹⁶iChayqa manam allinpunichu! Ñoqaqa Tayta Diosraykum jurani iqamkunaqa wañuytam debenkichik! Qamkunaqa manam waqaycharqankichikchu Tayta Diospa nombrasqan reynkichikta. Kunanyá imaskay! ¿Maypitaq kachkan reypa lanzanpiwan sawnan lawpi kaq yakuyoq aysaku? —nispa.

¹⁷Chaymi Davidpa vozninta Saul reqsiruspan nirqa:

—iQamqariki kachkasqanki masay Davidmi! —nispa.

Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Arí, reynilláy. Ñoqaqa kani Davidmi. ¹⁸Ichaqa reynilláy ¿imanasqamá kay serviqnikaqa qatikachawanki? ¿Ima mana allintamá ñoqaqa rurarurqani? ¹⁹Reynilláy, ama hina kaspayá kay serviqnika uyariykullaway. Sichum Tayta Diospuni ñoqapa contraypi qamta hatarirachisuptikiqa chaskiykuwachunyá huk ofrendata. Ichaqa chay contraypi hatarisqayki runallamanta kaptinqa Tayta Diosyá ñakachun. Ñoqatam qarqowarqaku Tayta Diospa kay allpanmanta. Chaynata ruraspaq tanqaypaq-tanqawachkanku taytacha-mamachakunata servinaypaqña. ²⁰Tayta Dios wañunayta manaraq munaptinqa amayá wañusaqchu. Ichaqa reynilláy, qanmá lloqsimurqanki piki hinalla kachkaptiypas maskawanaykipaq. Montekunapim yututa hina maskawanki —nispa.

²¹Hinaptinmi Saul nirqa:

—iKuyasqay David, ñoqaqa reqsikunim huchallikurusqayta! ¡Loco hina kaykunata ruraspaymi huk pantayman wichiyni! Kunan punchawmi makikiipiña kachkaptiypas mana wañurachiwaraqankichu. Chaynaqa kutikamuyá, manañam wañuynikitaqa maskasaqñachu —nispa.

²²Chaymi David nirqa:

—iReynilláy, kayqayá lanzaykiqa kaypi kachkan! Huk kaqnin sirvientekitayá kachamuy kay lanza hoqarinanpaq. ²³Tayta Diosyá sapakamaman pagapuchun allin rurasqanman hina hinaspa allin confianza kasqanman hina. Tayta Diospuni kunan punchaw qamta makiyman churamuchkaptinmi mana wañurachirqaykichu qamqa paypa nombrasqan rey kasqaykirayku. ²⁴Kunan punchawmi qampa vidaykita qawarqani llumpay valornioqpaq chayna valornioqpaqyá Tayta Diospas qawachun ñoqapa vidayta hinaspayá Librawachun tukuy llakiymantapas.

²⁵Hinaptinmi Saul nirqa:

—Diosyá bendecisunki kuyasqay David. Qamqa hamuq punchawkunapim imapas hatun kaqkunata ruranki. Qamqa vencenkitaqmi tukuy imapipas —nispa. David pasakuptinmi Saulñataq wasinman kutikurqa.

Filistea runakunapa allpanpi David tarikusanmanta

27 ¹Davidmi piensarurqa:

—Saulqa huk kaqnin punchawpim wañurachiwanqa, chaynaqa paymanta lluptinaypaqyá ayqekusaq Filistea runakunapa nacionninman. Chayman ripukuptyiqa Saulqa manañam qatikachawanqañachu, manañataqmi maskawanqachu Israel runakunapa tukuy allpanpipas —nispa.

²Chaynapim Davidqa soqta pachak soldadonkunapiwan rirqaku Maocpa churin Rey Aquispa kasqanman. Payqa karqa Gat llaqtapa reyninmi. ³Davidmi runakunapiwan *yacharqaku Rey Aquispa kasqan Gat llaqtapi. Sapakamam yacharqa familiankunawan. Davidqa pusakurqataqmi iskaynin warminkunatapas. Chay warminkunapa sutinmi karqa Ahinoam hinaspa Abigail. Chay Ahinoam sutiyoq warmiqa karqa Jezreel llaqtayoqmi, chay Abigail sutiyoq warmiñataqmi karqa

Carmel llaqtayoq, payqariki karqa Nabal sutiyoq runapa viudanmi. ⁴Saulmi yacharurqa Davidqa Gat llaqtamanña ayqekusqanta chaymi manaña maskarqañachu.

⁵Davidmi Rey Aquista rimapayaspan kaynata nirqa:

—Reynilláy, cheqapta favoreceykuwaspaykiqa ama hina kaspayá ama harkakuwaychu huk kaqnin chakra llaqtapi *yachanaypaq. Manachusmi allinchi kanman qanwan kay hatun llaqtapi yachayniyqa —nispa.

⁶Hinaptinmi Rey Aquisqa chay punchawpuni Davidman qoykurqa Siclag sutiyoq llaqtata chaymi Siclag llaqtaqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama rikurirurqa Juda law reykunapaña.

⁷Davidmi Filistea runakunapa allpanpi *yacharqa huk wata tawa killan. ⁸Davidmi runankunawan lloqsiq Gesur llaqtayoqkunata saqueaq, saqueaqkutaqmi Gezer llaqtayoqkunatapas chaynataq Amalec casta runakunatapas. Paykunam ñawpa tiempomantaraq chay lawpi yacharqaku. Yacharqakuqa Shur lawman yaykunamanta qallaykuspam Egipto nacionkama. ⁹Chaynatamá Davidqa chay lawpi yachaqkunawan pelearqa. Manam kawsaqtaqa puchuchirqachu qaritapas nitaq warmitapas, apakuqtaqmi ovejakunata, vacakunata, asnokunata, camellokunata chaynataq pachakunatapas hinaspan kutiykuqu Rey Aquispa kasqanman. ¹⁰Rey Aquismi tapuq: —¿Maypitaq kunanqa saqueamurqankichik? —nispa.

Hinaptinmi Davidñataq niq:

—Kunanqa saqueamurqaniku Juda allpapa surlawninpim otaq kunanqa saqueamurqaniku Jerameel casta runakunapa *yachasqan surlawninpim otaq kunanqa saqueamurqaniku Cain casta runakunapa yachanan surlawnintam —nispa.

¹¹Davidqa manam pitapas kawsaqtaqa puchuchirqachu Gat llaqtaman pasaspa ama willakunanpaq. Qaritapas-warmitapas lliwchatam wañurachirqa chaynapi imam rurasqanmanta ama willakunankupaq. Chaynatam costumbrenman hina rurarqa Filistea runakunapa allpanpi tukuy tiempo *yachaspan. ¹²Rey Aquisqa Davidpi confiakuspanmi ima nisqantapas creeqpuni. Rey Aquismi kaynata piensaq:

—Davidqa llumpaytañam cheqnichikuchkan llaqtamasin Israel runakunawanqa, hina chaynalla kaspanqa tukuy tiempoñach serviwanqa —nispa.

28 ¹Chay punchawkunapim Filistea runakuna tropankunata huñururqa Israel casta runakunapa contranpi peleanankupaq chaymi Davidta Rey Aquis nirqa:

—Qamqa yachasqaykipi hinapas ñoqawanmi soldadoykikunapiwan guerraman lloqsinki —nispa.

²Chaymi Davidñataq nirqa:

—Arí, qanwanmi lloqsisaq, kunanmi yachaykunki kay serviqnikipa imam rurasqayta —nispa.

Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:

—Chaynaqa waqaychaqniy soldadokunapa jefenpañam churasqayki, chaynaqa kanki wañukunay punchawkamam —nispa.

Endor llaqtayoq brujata Saul tapukusqanmanta

³Samuelmi wañukurqaña chaymi llapallan Israel runakuna paymanta llakikurqaku. Paypa cuerpontam pamparurqaku Rama sutiyoq kikinpa llaqtanpi. Saulmi Israel nacionmanta qarqorurqa wañukuqkunapa espiriun qayaqkunata chaynataq demoniowan rimaqkunatapas.

⁴Filistea runakunam huñunakuruspanku campamentonkuta sayachirqaku Sunem sutiyoq llaqta lawpi. Saulpas Israel llapallan runakunata huñuruspanmi campamentonkuta sayachirqa Gilboa Moqopi. ⁵Chaymi Saulqa Filistea runakunapa campamentonta qawaykuspan mancharikuyllawanña hukmanyarurqa. ⁶Saulqa Tayta Diosta tapuptinpas manam imallatapas nirqachu. Manamá rimarirqachu sueñoypipas nitaq Urim sutiyoq alhaja rumita choqaptinkupas nitaq paymanta willakuqkunawanpas. ⁷Hinaptinmi Saulqa sirviqninkunataña kamachirqa:

—Maskamuychik wañuqpa espiritun qayaq warmita chaynapi payman rispay tapukamunaypaq —nispa.

Chaymi serviqninkuna nirqa:

—Endor llaqtapiqa kachkanmi wañuqkunapa espiritun qayaq huk warmi —nispa.

⁸Saulmi mana reqsichikunanpaq huk pachawan churakururqa hinaspan tutallan iskay runawan pusachikuspan pasarqa chay warmipa kasqanman. Chayaruspan Saul nirqa:

—Ama hina kaspayá ruranaykiman hina qayaykapullaway ñoqapa nisqay runapa espiritunta —nispa.

⁹Hinaptinmi chay warmi nirqa:

—Qamqa yachankim Saulpa imam rurarusqanta. Payqariki kay nacionmantam qarqorun wañuqkunapa espiritun qayaqkunata, qarqoruntaqmi demoniowan rimaqkunatapas. Chaynaqa kay mañakuwasqaykiwanqa wañuymanmi tanqaypaq-tanqawachkanki —nispa.

¹⁰Ichaqa Saulmi Tayta Diosrayku juraspan kaynata nirqa:

—Tayta Diosraykum jurani, manam pipas imanasunkichu —nispa.

¹¹Hinaptinmi chay warmi nirqa:

—¿Pi qayanaytataq munanki? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Qayaykapuway Samuelta —nispa.

¹²Samuelta chay warmi rikuruspanmi qaparispan Saulta nirqa:

—¿Imanasqataq pantarachiwanki? ¡Qamqariki kasqanki Saulmi! —nispa.

¹³Hinaptinmi Rey Saul nirqa:

—Ama manchakuychu ñimatataq rikurunki? —nispa.

Chaymi warmiñataq Saulta nirqa:

—Dios kaqla rikchayniyoqtam rikuchkani allpamanta seqamuchkaqta —nispa.

¹⁴Hinaptinmi payta Saul nirqa:

¿Rikchayninqa imaynataq ? —nispa.

Chaymi pay contestarqa:

—Huk yuyaq runam hamuchkan capanwan capakuykuspan —nispa.

Chaymi Saulqa Samuel kasqanta musyaruspan qonqoranpa pampaman kumuykurqa. ¹⁵Chaymi Saulta Samuel nirqa:

—¿Imanasqataq fastidiawanki qayachimuwaspayki? —nispa.

Hinaptinmi Saul nirqa:

—Ancha sasachakuyxim kachkani Filistea runakuna contraypi peleaq hamurusqankurayku. Diospas ñoqamantaqa karunchakurunmi, manañam imallatapas niwanchu paymanta willakuqkunawanpas nitaq sueñoypipas. Chayraykum qayachimurqayki imam ruranayta niykuwanaykipaq —nispa.

¹⁶Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—¿Imanasqataq ñoqataqa tapuwanki kikin Tayta Diospuni enemigoyki rikuriruspa karunchakuruchkaptinqa? ¹⁷Ñawpaqta qanman willachiwasqanman hinam Tayta

Diosqa rurachkan. Rey kasqaykita qechususpaykim qoykun yanapaqniki Davidmanña. ¹⁸Qamqariki manam kasukurqankichu Tayta Diospa kamachikuyninkunata, manataqmi cumplirqankichu rabiasqanrayku Amalec casta runakunata wañuchi qachasuptikipas. Chayraykum kunanqa kayta rurasuchkanki. ¹⁹Tayta Diosqa Israel runakunatawanmi Filistea runakunamanña qoykusunki, paqarinqa lliw churintinmi ñoqawanñam tarikunki. Israel casta tropakunataqa Tayta Diosmi qoykunqa Filistea runakunamanña —nispa.

²⁰Hinaptinmi Saulqa pampapi pakchakururqa, Samuelpa nisqanwanmi llum-payllataña mancharikururqa. Payqa huk punchaw hinaspa huk tutan mana mikusqa kasqanraykum mana kallpayoqña karqa. ²¹Saulman chay warmi asuykuspanmi mancharisqallataña qawaspan nirqa:

—Kay sirvientaykiqa ruraykunim imam mañawasqaykita, vidaytapas peligroman churaspaymi imam niwasqaykita kasukurqani. ²²Chaynaqa ama hina kaspayá uyariyku-llaway: Mikuytam servimusqayki chaywan kallpanchakuspa pasakunaykipaq —nispa.

²³Saulñaataqmi mana munaspan nirqa:

—Manam mikuymanchu —nispa.

Chay warmiwan Saulpa sirvientenkuna hikutaptinkuñam pampamanta hatariykuspan tiyaykurqa camapa hawanpi. ²⁴Chay warmipa wasinpim karqa wirayachikusqan malta toro, chaytam apurawman nakarurqa. Chaymantañataqmi harinata chapuspa tantata rurarqa mana qonchuyoqta. ²⁵Hinaspam apamurqa Saulmanwan serviqninkunaman. Chayta mikuypuspankum pasakurqaku hina chay tutalla.

Filistea runakuna Davidpi mana confiakusqankumanta

29 ¹Filistea runakunam llapallan tropankunata huñururqaku Afec sutiyoq llaqta lawpi, Israel casta runakunañataqmi campamentonkuta sayachir-qaku Jezreel sutiyoq pukuyupa ladonpi. ²Filistea runakunapa jefenkunam rirqa pachak soldado kamachiqkunawan chaynataq waranqa kamachiqkunawan. Paykunapa qepantañataqmi rirqa Davidwan runankuna Rey Aquista compañaspanku.

³Filistea runakunapa kamachiqninkunam Rey Aquista tapurqaku:

—¿Imatataq wak Hebreo casta runakunaqa kaypi rurachkanku? —nispa.

Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:

—Arí, payqa Davidmi. Payqa karqa Israel runakunapa reynin Saulpa yanapaqninmi. Ichaqa unay watakunañam ñoqawan karqa. Tupasqayku punchawmantapunim paypiqa mana tarirqanichu imatapas —nispa.

⁴Hinaptinmi Filistea runakunapa kamachiqninkuna Rey Aquispa contranpi piñakuruspanku nirqaku:

—Chaynaqa kamachiyá maymi qosqayki llaqtaman kutinapaq, manam munanikuchu ñoqaykuwan peleaq rinantaqa. Yanqañataqmi peeachkaptinchik kutiriykuwachwanchik. Payqariki reyninwan allin kananpaqqa kay soldadonchikkunata wañurachispanmi umanta qoykunman. ⁵Kay Davidmantam tusuqkunapas takirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.

Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

⁶Chaymi Davidta qayaspan Rey Aquis nirqa:

—i Tayta Diosrayku juraspa niki qamqa mana engañakuq allin qari kasqaykita! Campamentoykupi allin portakusqaykim llumpay gustoypaq karqa. Manam qam-

piqa ima faltatapas tarirqanichu chayamuwasqayki punchawmantapuni. Ichaqa Filisteá runakunapa jefenkunam mana gustasunkichu. ⁷Chaynaqa David, hawka-llayá kutikuy chaynapi Filisteá runakunapa jefenkuna hawka kanankupaq —nispa.

⁸Chaymi Davidñataq nirqa:

—Reynilláy ¿imatataq ñoqaqa ruraruni? ¿Yaqachum tukuy tiempo qanwan kaptiyqa ima mana allintapas tarirqanki kay serviqnikipiqa? Chaynaqa ¿imanasqamá manaqa dejaykuwankichu enemigoykikunawan peleamunaytaqa? —nispa.

⁹Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:

—Ñoqaqa yachanim qamqa Diospa angelnin hina allin kasqaykita, ichaqa Filisteá runakunapa kamachiqninkunam tantearunku ñoqaykuwanqa mana peleamunaykipaq. ¹⁰Chaynaqa David, tutapayta hatarispaykiyá ripukuy reyniki Saulpa soldadokunapiwan. Paykunaqariki qanwanmi hamurqa —nispa.

¹¹Davidmi runankunapiwan tutapayta hatariruspan kutikurqaku Filisteá runakunapa llaqtanman, Filisteá runakunañataqmi pasarqaku Jezreel llaqta lawman.

Amalec casta runakunata David vencerusqanmanta

30 ¹Kimsa punchawninmanmi Davidqa runankunapiwan chayarurqaku Siclag sutiyoq llaqtaman. Chayman chayaruspankum llaqtankuta tarirurqaku Amalec casta runakunapa saquearusqanta. Paykunam Neguev lawpi Siclag sutiyoq llaqtata ataruspa lliwta kañaykusqaku. ²Warmikunatawan kuskatam chaypi kaqkunata tak-samanta hatunkama presota pasachisqaku aswanqa manam pitapas wañuchisqakuchu.

³Davidmi runankunapiwan chay llaqtaman chayaruspa tarirurqaku kañasqataña, preso apasqa kasqankuraykum manaña tarirqakuchu warmillankutapas hinaspa churillankutapas. ⁴Hinaptinmi Davidqa runankunapiwan qaparispanku waqarqaku manaña kallpayoq kanankukama. ⁵Davidpa iskaynin warmintapas presotam aparusqaku. Chay huknin warminpa sutinmi karqa Ahinoam, payqa karqa Jezreel llaqtayoqmi. Huknin warminpa sutinñataqmi karqa Abigail, payqa karqa Carmel llaqtayoq Nabalpa viudanmi. ⁶Davidmi ancha sasachakuypi karqa runankuna runiwan choqaparunanpaq rimanakuptinku. Chay lliw runakunam llakisqallaña kachkarqaku churinkumanta. Ichaqa Davidmi hapipakurqa yupaychasqan Tayta Diosman. ⁷Chayraykum Davidqa Ahimelecpa churin sacerdote Abiartarta nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá aparamuway Diosninchik tapuna *efodta —nispa.

Abiatar chay efodta aparamuptinmi ⁸Davidñataq Tayta Diosta tapurqa:

—Taytáy ¿qatisaqchu icha manachu chay saqueaq runakunata? ¿Yaqaraqchum hayparuyman? —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—iQatiypuni, paykunataqa hayparunkim hinaspa presokunatapas libramunkitaq! —nispa.

⁹Hinaptinmi Davidqa chaypunilla pasarqa soqta pachak runankunawan. Paykunam chayarurqaku Besor Mayuman. Chaypim wakinnin runakuna qeparurqaku. ¹⁰Chaypi qeparuqkunaqa karqa iskay pachak runakunam. Paykunam mayu pasayta mana atirqakuchu llupay pisipasqa kasqankurayku chaymi tawa pachak runakunallawanña Davidqa pasarqa. ¹¹Richkaspankum purunpi tarirurqaku Egipto nacionniyoq huk runata, paytam pusamurqaku Davidman hinaspa mikuykachispa yakutawan qorqaku tomananpaq. ¹²Chay runamanmá partykurqaku higosmanta tortillatawan uvas pasasmanta iskay tortillakunata. Chaykunata mikuykuspanmi chay

Egipto runaqa kallpanchakuykurqa. Payqa kasqa kimsa punchaw hinaspa kimsa tutan mana mikusqam hinaspa mana yaku tomasqam. ¹³Chay runatam David tapurqa:

—¿Pipa sirviententaq kanki? ¿Maylawtaq kanki? —nispá.

Hinaptinmi chay Egipto nacionniyoq runañataq nirqa:

—Ñoqaqa kani Amalec casta runapa sirvientenmi. Onqorusqayraykum yaqa kimsa punchawña patronniy kaypi saqeruarqa. ¹⁴Arí, ñoqaykum rirqaniku Ceret casta runakunapa *yachananpa surlawninta. Rirqanikutaqmi Juda lawtapas chaynataq Caleb casta runakunapa yachanan lawtapas, chaykunapi saqueamus-paykum Siclag sutiyoq llaqtatapas kañaykamurqaniku —nispá.

¹⁵Chaymi David tapurqa:

—¿Yaqachum pusaruwankiman chay llaqa suwakunapa kasqanman? —nispá.

Hinaptinmi chay Egipto nacionniyoq runa nirqa:

—Sichum Diosrayku jurawaspayki mana wañurachiwanayki kaptinqa hinaspa patronniyman mana qowanayki kaptinqa pusarusqaykim paykunapa kasqankama —nispá.

¹⁶Pusaruptinmi chay runakunaga tukuy pampaman cheqruspa mikuchkasqaku hinaspa tomachkasqaku. Paykunam tukuy imata apamurqaku Filistea runakunapa llaqtanmanta chaynataq Juda lawpi *yachaq runakunapa llaqtanmantapas. Chayraykum huk hatun fiestata rurachkasqaku. ¹⁷Chaymi Davidqa paykunaman pawaykuspan wañurachirqa madrugawmanta paqarinnintin tardeykuqkama. Tawa pachak mozokunallañam lluptirurqa camellonkuman sillakuykuspa.

¹⁸Davidmá kutichimurqa Amalec casta runakunapa tukuy ima apasqanta, libramurqataqmi iskaynin warmintapas. ¹⁹Chay suwasqanku runakunamantaqa manam taksapas-hatunpas faltaraqachu. Tukuy ima apasqankutam lliwta David kutichimurqa. ²⁰Davidqa hapikuykurqataqmi llapallan ovejakunatapas hinaspa vacakunatapas. Chay animalkunata qatiq runakunam nirqaku:

—Kaykunaqa Davidpa ganacionmi —nispanku.

²¹Davidmi chayarurqa Besor Mayupi qeparuq iskay pachak runakunapa kasqanman. Chaypiqa qeparurqaku llumpay pisipasqa kasqankuraykum. Paykunam Davidmanwan riqmasinkunaman taripaykurqaku chaymi Davidpas paykunaman asuykuspan rimaykurqa. ²²Ichaga Davidwan riq wakin mana allin torpe runakunam nirqaku kaynata:

—Enemigomanta imakunapas qechumusqanchiktaqa manam qochwanchu kayllapi qepakuruq runakunamanqa. ¡Qospaqa-qosunchik sapakamapa warmintawan churinkunallatam! Paykunata pusarikuspayá ripukuchunku —nispá.

²³Chaymi paykunata David nirqa:

—¡Amayá chaytaqa ruraychikchu wawqellaykuna! Tayta Diosmi tukuy kaykunataqa qoykuwanchik, pay waqaychaykuwaspanchiktaqmi contranchikpi hamuq salteakunatapas makinchikman churaykun. ²⁴iManam pipas uyarisunkichikmanchu chay munasqaykichiktaqa! Imapas qechumusqanchiktaqa igualmanmi rakinakusun. Kaypi gepiwan qepaqqunapas hinaspa peleaq riqkunapas igualninkam chaskinqa —nispá.

²⁵Chay punchawmantapunim kay libro qellqasqa kasqan punchawkama Israel runakunaga ruraqku hina chay decretonman hinaspa chay reglamentonman hina.

²⁶Davidmi Siclag llaqtaman chayaruspan Juda lawpi kamachikuq amis-tadninkunaman apachirqa wakin imapas qechumusqanta. Chay apachisqan runakunawantaqmi kaynata kunarqa:

—Tayta Diospa enemigon runakunamanta qechumusqaytam wakinta qamkunaman apachimuchkaykichik —nispá.

²⁷Davidqa regalokunata má apachirqa Betel llaqtayoqkunaman, Neguev lawpi *yachaq Ramot llaqtayoqkunaman, Jatir llaqtayoqkunaman, ²⁸Aroer llaqtayoqkunaman, Sifmot llaqtayoqkunaman hinaspa Estemoa llaqtayoqkunaman. ²⁹Apachirqataqmi Raca llaqtayoqkunamanpas, Jerameel llaqtakunapi yachaku-namanpas hinaspa Cain casta runakunapa yachanan llaqtakunamanpas. ³⁰Chay regalokunataqa apachirqataqmi Horma llaqtayoqkunamanpas, Bor-asan llaqtayoqkunamanpas, Atac llaqtayoqkunamanpas, ³¹Hebron llaqtayoqkunamanpas hinaspa runankunawan purisqankupi llaqtayoqkunamanpas.

Churinkunawan Saul guerrapi wañukusqanmanta

31 ¹Filistea runakunam pelearqa Israel casta runakunawan. Israel runakuna ayqekuyta qallaykuspankum Gilboa Moqopi achka-achka wañururqaku. ²Filistea runakunam Saultawan churinkunata qatirqaku hinaspa wañurachir-qaku Saulpa churin Jonatanta, Abinadabta hinaspa Malquisuata. ³Chaymantam Filistea runakunaqa mana chinkaykachispa qatirqaku Saultaña, flechaqkuna Saulpa kasqankama hayparachiptinmi Saulqa heridoña kachkarqa. ⁴Chaymi arman apaq soldadota Saul nirqa:

—Espadaykita horqospayki tuksiruway, manam ñoqaqa munanichu wak mana señalasqa enemigoykunaraq tuksiruwanta hinaspa burlakuwananta —nispa.

Chaymi llumpayta manchakusqanrayku arman apaq soldadoqa mana munarqachu chay rurayta hinaptinmi Saulqa espadanta hapiyuspan kikinña tuksikururqa. ⁵Arman apaq soldadotas Saul wañurachikusqanta qawaykuspanmi espadanwan tuksikururqa chaynapim paypas wañururqa. ⁶Chaynatamá chay punchawpi Saul wañukurqa, wañukurqataqmi kimsan churinkunapas hinaspa arman apaq soldadowan llapallan runankunapas. ⁷Chay qechwapa waklawninpi *yachaq Israel runakunam rikururqaku Israel tropakunaqa ayqekusqankuta. Rikurqakutaqmi Jordan Mayupa chimpanpi yachakunapas. Paykunam yacharurqakutaq Saulwan churinkunapas wañukusqankuta chaymi paykunapas yachasqanku llaqtakunamanta ayqekurqaku. Hinaptinmi Filistea runakunaña chayaruspanku chaykunapi *yachakurqaku.

⁸Paqarinnintin punchawmi Filistea runakuna lloqsirqaku wañuqkunapa imantapas hoqarikamunankupaq. Gilboa Moqopim tarirurqaku Saultawan churinkunata wañusqaña pampapi chutarayachkaqta. ⁹Filistea runakunam Saulpa umanta qoruruspanku armankunatapas lliwta hoqarirurqaku. Willakuqkunatam kacharqaku tukuy llaqtankuman chaynapi llapa runakunaman willakamunankupaq hinaspa taytachankupa templonpipas willakamunankupaq. ¹⁰Saulpa armankunatam churarqaqaku Astarot sutiyoq mamachankupa templonpi. Saulpa cuerpontañaqtaqmi warkururqaku Bet-san llaqtapa murallanman.

¹¹Galaad lawpi Jabes llaqtayoqkunam yacharurqaku Filistea runakunaqa Saulpa cuerponta imam rurarusqankuta. ¹²Llapallan valeroso qarikuna tukuy tuta rispanku chayarurqaku Bet-san sutiyoq llaqtaman hinaspa murallanpi warkururayaq Saulpa cuerpontan churinkunapa cuerponta uraykachirqaku hinaspa kutikurqaku Jabes llaqtankuman. Chaypim kañarurqaku chay cuerpokunata.

¹³Puchuq tullukunatañaqtaqmi pamparurqaku chay Jabes llaqtapi kaq sachapa si-kinpi hinaspa qanchis punchaw ayunarqaku.